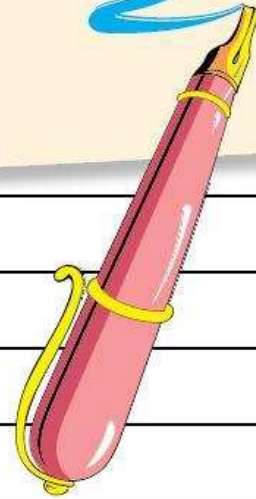

Grzegorz Malczewski

STUDENT UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO

Polska
Szkoła

CZĘŚĆ 1.

**Podręcznik do nauki języka polskiego
z uproszczoną gramatyką dla Słowian**

WSZELKIE PRAWA ZAstrZEŻONE

CZĘŚĆ 1.

WERSJA 1a – POPRAWIONA

*Podręcznik dedykuję wszystkim
Przyjaciołom z wielkiej rodziny Słowian.*

LWÓW, WROCŁAW 2009

PIERWSZA CZĘŚĆ PODRĘCZNIKA ZAWIERA M.IN.:

- zasady pisowni i wymowy,
- opracowania tematów: **o sobie, rodzina, czas, odzież i obuwie, zwierzęta, wygląd zewnętrzny, charakter, pory roku, pogoda;**
- uproszczone omówienie wszystkich przypadków liczby pojedynczej,
- uproszczone omówienie wszystkich podstawowych czasów,
- uproszczone omówienie ważniejszych zaimków, spójników, przyimków, skrótów itp. oraz liczebników;
- piosenki, wiersze i inne teksty.

OD AUTORA

Podręcznik ten napisałem we Lwowie, na podstawie materiałów przygotowywanych z myślą o kursie języka polskiego. Lekcje te odbywały się w szkołach obwodu lwowskiego w okresie X 2007-XII 2008.

Rekomenduję wykorzystanie podręcznika do nauki z pomocą nauczyciela.

Podziękowania dla:

- **Karoliny Placek** – za wspólne przygotowanie niektórych zadań i tekstów;
- **Uczniów** Centrum Twórczości Dzieci i Młodzieży Ziemi Halickiej, Gimnazjum Prawniczego we Lwowie, Akademii Komputerowej „Szah”, Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki, Szkoły Średniej I-III stopnia w Sokilnikach oraz Szkoły Średniej I-III stopnia w Sudowej Wyszni – za zaangażowanie, wytrwałość i pracowitość...
- „Centrum Inicjatyw Oświatowych” oraz Pracowników „Dialogu Europejskiego” – za umożliwienie tworzenia materiałów oraz udostępnienie artykułów i urządzeń biurowych;
- **Komisji Europejskiej** oraz **Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej** za finansowanie mojego pobytu na Ukrainie i lekcji języka polskiego;
- Pracowników i Doktorantów **Uniwersytetu Wrocławskiego**, Wydziału filologicznego, Instytutu Filologii Słowiańskiej, Zakładu Ukrainistyki – za przekazanie wiedzy oraz „ducha językowego”;
- **Oli Stawiskiej** i **Karoliny Kardaś** – za pomoc przy przygotowywaniu materiałów;
- **Andrija Dawydiwa** – za pomoc informatyczną i pomysł okładki;
- **Bartka Kłodnickiego** – za zaprojektowanie okładki;
- **Wasyła Chimiaka** – za konsultacje;
- **Hani Kozaczuk** – za równie nieocenioną pomoc.

Objaśnienie znaków:

zadanie ustne

zadanie słuchowe

zadanie domowe

Zamieszczone w podręczniku opracowania gramatyczne są specjalnym podziałem uproszczonym.

Dodatek „Opracowania gramatyczne” zawiera dodatkowy zbiór tabel gramatycznych i innych opracowań. Aby go otrzymać wraz z innymi dodatkami, proszę o kontakt drogą elektroniczną.

Osoby zainteresowane podręcznikiem również proszę o kontakt.

Zachęcam wszystkich do podzielenia się ze mną uwagami, opiniami i wskazówkami drogą internetową.

Kontakt:

- e-mail: syntaksys@gmail.com
- Gadu-gadu: 2099984

POWODZENIA ☺

ROZDZIAŁ 1.

☺ ALFABET

☺ ZASADY PISOWNI I WYMOWY

• wiersz „Abecadło“

• piosenka „Wlazł kotek na płótek“

Zadanie 1.

Posłuchaj, a następnie przeczytaj alfabet oraz przykłady na każdą z liter. Dopisz litery pisane.

litery drukowane	litery pisane	przykład	litery drukowane	litery pisane	przykład
A a		arbuz 	H h		hak
A ą		dąb 	I i		igła
B b		baran 	J j		jajko
C c		cytryna 	K k		kino
Ć ć		ćma 	L l		lalka
D d		dom 	Ł ł		ławka
E e		ekran 	M m		miś
Ę ę		wędką 	N n		narta
F f		farba 	Ń ń		koń
G g		garnek 	O o		okno

Ó ó	wóz		V v	litera nie jest używana w polskich słowach	
P p	pies		W w	waga	
R r	rower		X x	litera nie jest używana w polskich słowach	
S s	sanki		Y y	byk	
Ś ś	ślimak		Z z	zebra	
T t	traktor		Ź ź	źródło	
U u	ulica		Ż ż	żaba	

SPÓŁGŁOSKI I SAMOGŁOSKI

a, ą, e, ę, i, o, ó, u, y → samogłoski
pozostałe → spółgłoski

Zadanie 2.

Posłuchaj i powtórz za lektorem.

- czapka
- walczyć
- szalik
- nasz
- dzwon
- widz
- dżem
- miazdżyć
- dźwięk
- wjedź
- chomik
- pech
- rzeka
- marzyć

CZ, SZ, DZ, DŹ, DŻ, CH, RZ

- litery „c” oraz „z” (obok siebie) tworzą „**cz**”: **czapka, walczyć, czubek, Apacz**
- litery „s” oraz „z” (obok siebie) tworzą „**sz**”: **szalik, nasz, szafa, msza, wiesz**
- litery „d” oraz „z” (obok siebie) tworzą „**dz**”: **dzwon, widz, dzwonić, Pradze**
- litery „d” oraz „ż” (obok siebie) tworzą „**dż**”: **dżem, miazdżyć, dżdżownica**
- litery „d” oraz „ź” (obok siebie) tworzą „**dź**”: **dźwięk, wjedź, dźwig, znajdź**
- litery „c” oraz „h” (obok siebie) tworzą „**ch**”: **chomik, pech, chemia, machać**
- litery „r” oraz „z” (obok siebie) tworzą „**rz**”: **rzeka, marzyć, rurze, rzadko**

c + z = **cz**

s + z = **sz**

d + z = **dz**

d + ż = **dż**

d + ź = **dź**

c + h = **ch [h]**

r + z = **rz [ż]**

Zadanie 3.

Posłuchaj, jak poniższy wiersz czyta nauczyciel. Postaraj się powtarzać lub czytać równocześnie z nauczycielem.

WIERSZ

Julian Tuwim

„Abecadło”

Abecadło z pieca spadło,
O ziemię się hukło,
Rozsypało się po kątach,
Strasznie się potłukło:
I - zgubiło kropeczkę,
H - złamało kładeczkę,
B - zbiło sobie brzuszki,
A - zwicnęło nóżki,
O - jak balon pękło,
aż się P przelękło.
T - daszek zgubiło,
L - do U wskoczyło,
S - się wyprostowało,
R - prawą nogę złamało,
W - stanęło do góry dnem
i udaje, że jest M.

Wiersz „Abecadło” jest własnością jego autora i został tu zamieszczony w celach edukacyjnych.

Zadanie 4.

Podkreśl w tekście wszystkie „litery podwójne” (cz, sz itd.)

Cześć! Mam na imię Helga. Mieszkam w Pyrkoszu Małym. Lubię grać w szachy i w koszykówkę w mojej szkole. Dobrze się uczę. W przyszłości chciałabym zostać mechanikiem samochodowym. Życzę powodzenia w nauce języka polskiego ☺

RÓŻNE LITERY – TE SAME DŹWIĘKI

• „ó” wymawia się tak samo jak „u”	m ówić, w ór, r ój, wr ócić
u lica, mu szę, kuku łka, sto łu
• „h” wymawia się tak samo jak „ch”	h ak, wah adło, h iena
ch emia, jech ać, much ach
• „rz” wymawia się tak samo jak „ż”	rz eka, wierz yc, bie rz
ży ła, waży c, garaż

Istnieje kilka reguł ortograficznych, które pomagają w poprawnym używaniu wyżej wymienionych liter. Szerzej będzie o nich mowa w kolejnych częściach podręcznika.

Zadanie 5.

Poproś nauczyciela o praktyczne, podstawowe informacje, dotyczące zasad ortograficznych w języku polskim, a następnie zapisz je wraz z przykładami.

SPÓŁGŁOSKI MIĘKKIE (Ć, DŹ, Ń, Ś, Ź → CI, DZI, NI, SI, ZI)

Spółgłoski miękkie: **ć, dź, ń, ś, ź** mogą być również zmiękczone samogłoską „i” (jeśli po **ć, dź, ń, ś, ź** występuje samogłoska).

ć, dź, ń, ś, ź

ci, dzi, ni, si, zi

ćma, Maćka, wić

ciarki, robici,

dźwięk, radźcie, gardź

dziadek, kładziesz

bańka, koń

baniek, konieę

śliwka, szczęśliwy, gaś

sierota, Stasiu

źródło, weźcie, rzeź

zionać, buzia

Połączenia liter **ci, dzi, ni, si, zi** mogą występować również przed spółgłoskami, jednak tworzą wówczas osobną sylabę.

cisza (ci-sza), waciki (wa-ci-ki)

nitka (ni-tka), pani (pa-ni)

siny (si-ny), usidlić (u-si-dlić)

dziwny (dzi-wny), wadzi (wa-dzi)

zimno (zi-mno), gazik (ga-zik)

Zadanie 6.

Podkreśl w poniższych zdaniach wszystkie spółgłoski miękkie.

- Marcin cieszy się, że ciocia przyniosła mu świeże ciasto.
- Babcia Kasi powiedziała, że ciągle myśli o dziadku.
- Dzisiaj jest dziwna pogoda – raz świeci słońce, a raz pada śnieg.
- Kocham cię najbardziej na świecie!

Zadanie 7.

Popraw błędnie zapisane wyrazy według przykładu. Wyrazy zapisane poprawnie pozostaw bez zmian.

- **ć**iebie →*ciebie*.....
- **w**iedze →
- **ś**ekiera →
- **w**iedźma →
- **ś**nieg →
- **k**ońe →
- **z**emniak →
- **w**ołaće →

Zadanie 8.

Słuchaj i powtarzaj.

- ą → bąk, robią, mąka
- ć → ćwiartka, ciągnie, macie
- ę → męka, zakręt, zęby
- h (ch) → harfa, chmura, podmuch,
- l → lalka, wolisz, kowal
- ł → łopata, młody, grał
- ń → woń, konie, nic
- u (ó) → usta, mamusiu, mówi, wiórki
- ś → świt, siano, niesie, sito
- ź → źle, bazie, ziarno
- ż (rz) → żaba, garaż, rzeka, marzy
- cz → czkawka, miecz, walczy
- sz → szafa, wiersz, wieszak
- dz → dzwon, bardzo
- dż → dżem, gadżet
- dź → dźwig, wadzi, dziękujesz

Zadanie 9.

Posłuchaj i uzupełnij wyrazy brakującymi literami.

- ze__yt
- ksi__żka
- stycze__
- pa__stwo
- __ostra
- o__ówek
- kuch__a
- spod__e
- siedzie__
- __os
- gło__no
- __cho
- m__dry
- g__upi
- __adny
- __ekawy
- __mny
- __afa
- ka__a
- __apka
- __otka
- __emia
- je__oro
- z__b
- pła__ć
- kraś__
- wk__adać
- u__ekać
- __wikła
- kape__

SPÓŁGŁOSKI DŹWIĘCZNE I ICH BEZDŹWIĘCZNE ODPOWIEDNIKI

Spółgłoski dźwięczne wymawia się jak bezdźwięczne na końcu wyrazów...

b → p	chleb [chlep]	g → k	wag [wak]
d → t	wad [wat]	w → f	ław [ław]
dz → c	wiedz [wiec]	z → s	waz [was]
dź → ć	jedź [jeć]	ź → ś	wieź [wieś]
dż → cz	brydź [brycz]	ż (rz) → sz	maź [masz]

... a także po spółgłoskach bezdźwięcznych:

trzeba [tszeba] twoja [tfoja] przez [pszes] krzak [kszak]

AKCENT

Akcent w języku polskim pada w zdecydowanej większości przypadków na 2. sylabę od końca.

• mróz	• on	• las	• nie
• ręka	• mąka	• robisz	• ładny
• komputer	• magazyn	• robicie	• ładnego
• komputerem	• matematyk	• informacja	• ubikacja

Zadanie 10.

Przeczytaj poprawnie poniższy tekst.

PIOSENKA

autor nieznany

„Włazł kotek na płotek”

Włazł kotek na płotek i mruga.
Ładna to piosenka niedługa.
Niedługa, nie krótka, lecz w sam raz.
Zaśpiewaj, koteczku, jeszcze raz!

ROZDZIAŁ 2.

☺ SOBIE

☺ CZASOWNIKI – CZAS TERAŻNIEJSZY

☺ FORMY: PAN / PANI / PAŃSTWO

• wiersz „Kaczka-dziwaczka“

• wiersz „Bambo“

Zadanie 1.

Przeczytaj pytania i odpowiedzi.

Jak masz na imię?

Mam na imię Helga.

Jak się nazywasz?

Nazywam się Cwaciska.

Ile masz lat?

Mam piętnaście lat.

Gdzie mieszkasz?

Mieszkam w Pyrkoszu Małym.

Jakie masz wykształcenie?

Mam podstawowe wykształcenie.

Jaki jest twój stan cywilny?

Jestem panną.

Co lubisz (robić)?

Lubię: sport
muzykę
czytać książki
chodzić do teatru
spotykać się z przyjaciółmi.

Czego nie lubisz (robić)?

Nie lubię: sportu
muzyki
czytać książek
chodzić do teatru
spotykać się z przyjaciółmi.

Zadanie 2.

Przeczytaj dane Helgi, a następnie napisz obok swoje dane.

ANKIETA		
Imię	<i>Helga</i>	
Nazwisko	<i>Cwaciska</i>	
Data urodzenia	<i>16 VI 1989 r.</i>	
Płeć (kobieta, mężczyzna)	<i>kobieta</i>	
Narodowość (ukraińska, rosyjska, serbska, czeska, białoruska, chorwacka, macedońska)	<i>polska</i>	
Stan cywilny (kawaler, panna, żonaty, mężatka, wdowiec, wdowa)	<i>panna</i>	
Adres zamieszkania	<i>ul. Brzydka 21 m. 7 52-198 Pyrkosz Mały</i>	
Wykształcenie (podstawowe, średnie, wyższe, zawodowe)	<i>podstawowe</i>	

IMIĘ I NAZWISKO

- Jak masz na imię?
- Mam na imię ...
- Jak masz na nazwisko? / Jak się nazywasz?
- Mam na nazwisko ... / Nazywam się...

CZASOWNIK „MIEĆ”

ja	mam	my	mamy
ty	masz	wy	macie
on / ona / ono	ma	oni / one	mają

CZASOWNIK „NAZYWAĆ SIĘ”

ja	nazywam się	my	nazywamy się
ty	nazywasz się	wy	nazywacie się
on / ona / ono	nazywa się	oni / one	nazywają się

Zadanie 3.

Przeczytaj, przetłumacz słowa, których nie rozumiesz, a następnie odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Jak masz na imię?
- Jak się nazywasz?
- Jak ma na nazwisko Twoja mama?
- Jak ma na nazwisko Twój najlepszy przyjaciel?
- Jak mają na imię Twoi sąsiedzi?
- Jak nazywa się Twój brat?
- Jak ma na imię Twój nauczyciel?
- Jak się nazywają Twoi sąsiedzi?

- Cześć! Jak masz na imię?
- Romek. A Ty?
- Tomek. **Bardzo mi miło!**
- Mi również!

KRAJ POCHODZENIA / MIEJSCE ZAMIESZKANIA

- Skąd pochodzisz? • Pochodzę z Polski
- W jakim mieście mieszkasz? • Mieszkam w Poznaniu.

Pochodzić z: Ukrainy / Polski / Niemiec / Anglii / Rosji / Hiszpanii / Francji / Włoch / Węgier / Czech / Stanów Zjednoczonych / Łotwy / Litwy / Białorusi / Chin / Brazylii

CZASOWNIK „POCHODZIĆ”

ja	pochodzę	my	pochodzimy
ty	pochodzisz	wy	pochodzicie
on / ona / ono	pochodzi	oni / one	pochodzą

CZASOWNIK „MIESZKAĆ”

ja	mieszkam	my	mieszkamy
ty	mieszkasz	wy	mieszkacie
on / ona / ono	mieszka	oni / one	mieszkają

Zadanie 4.

Przeczytaj, przetłumacz niezrozumiałe słowa, a następnie odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Twój tato pochodzi z Ukrainy?
- Twoja siostra pochodzi z Węgier?
- Pochodzisz z Rosji?
- Twój przyjaciele pochodzą z Polski?
- Michael Jackson pochodzi z Czech?
- Twoja siostra mieszka we Lwowie?
- Mieszkasz w Budapeszcie?
- Twoja mama mieszka w Moskwie?
- Prezydent Niemiec mieszka w Warszawie?
- Twój rodzice mieszkają w Pradze?

Nie ważne, skąd pochodzisz.
Ważne, jakim jesteś człowiekiem 😊

WIEK

• Ile masz lat?

• Mam...

...jeden

rok

...dwa / trzy / cztery

lata

...pięć / sześć / siedem / osiem / dziewięć / dziesięć /
jedenaście / dwanaście / trzynaście / czternaście /
piętnaście / szesnaście / siedemnaście / osiemnaście /
dziewiętnaście / dwadzieścia / dwadzieścia jeden

lat

...dwadzieścia dwa / dwadzieścia trzy / dwadzieścia cztery

lata

...dwadzieścia pięć / dwadzieścia sześć / (...)

lat

...trzydzieści / czterdzieści / pięćdziesiąt / sześćdziesiąt
siedemdziesiąt / osiemdziesiąt / dziewięćdziesiąt / sto

lat

Zadanie 5.

Przeczytaj podane liczby.

• 1

• 12

• 23

• 50

• 2

• 13

• 30

• 51

• 3

• 14

• 31

• 57

• 4

• 15

• 35

• 58

• 5

• 16

• 36

• 60

• 6

• 17

• 38

• 70

• 7

• 18

• 40

• 80

• 8

• 19

• 42

• 90

• 9

• 20

• 43

• 100

• 10

• 21

• 47

• 120

• 11

• 22

• 49

• 143

Zadanie 6.

Przeczytaj, przetłumacz słowa, których nie rozumiesz, a następnie odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Ile masz lat?
- Ile lat ma Twój brat?
- Ile lat ma Twoja przyjaciółka?
- Ile lat mają Twoi rodzice?
- Ile lat ma Twój ulubiony aktor?
- Ile lat mają Twoi sąsiedzi?

Kobiet się o wiek nie pyta 😊

- Moja siostra jest **starsza ode mnie** o 3 lata.
- Mój brat jest **młodszy ode mnie** o 7 lat.
- Moi rodzice są **starsi ode mnie** o 24 lata.
- Moje dzieci są **młodsze ode mnie** o 31 lat.

Zadanie 7.

Opowiedz o zamieszczonych na zdjęciu osobach.

<i>imię:</i>	Wiesiek	Judit	Helenka	Natasza
<i>kraj:</i>	Polska	Węgry	Czechy	Rosja
<i>wiek:</i>	25	29	19	22

Zadanie 8.

Przeczytaj i przetłumacz.

Cześć! Mam na imię Helga, a na nazwisko Cwaciska. Pochodzę z Polski. Urodziłam się w Krakowie. Mam piętnaście lat. Uczę się w liceum ogólnokształcącym. Jestem w drugiej klasie. Lubię: biologię, chemię, matematykę, język angielski i niemiecki, informatykę geografii oraz historię. W wolnym czasie biegam, gotuję, jeżdżę na rowerze i gram na komputerze. W przyszłości chciałabym zostać mechanikiem samochodowym.

PRZYWITANIE

- Cześć!
- Dzień dobry!
- Witam!
- Hej!
- Dobry wieczór!

POŻEGNANIE

- Cześć!
- Do widzenia!
- Do zobaczenia!
- Na razie!
- Dobranoc!
- Żegnaj!
- Trzymaj się!

Zadanie 9.

Przeczytaj zamieszczone poniżej dialogi.

- **Cześć! Jak masz na imię?**
- Helga. A Ty?
- Robert. **Bardzo mi miło.**
- Mi również ☺
- Dasz się zaprosić na kawę?
- Jasne!

Przepraszam, ale nie jestem
teraz w nastroju do rozmowy.

- ...
- Dzięki za miły wieczór.
- Ja również. **Miło było się poznać.**
- Mi Ciebie też. **Powodzenia!**
- **Żegnaj** ☺

- **Cześć!**
- **Witam!** Co tu robisz?
- Idę do kina. Jakie masz plany na dzisiaj? Może pójdziesz z nami?
- Nie, nie mam dziś czasu. Muszę lecieć.
- Pogadamy następnym razem. **Trzymaj się!**
- Ty też! **Na razie!**

Nie mam ochoty z
tobą rozmawiać!

- **Czołem!**
- **Hej!**
- **Co słychać?**
- **Wszystko w porządku.** A u Ciebie?
- U mnie też OK. Wpadniesz dzisiaj do Agnieszki?
- Mogę wpaść. O której?
- Około ósmej.
- Dobrze, postaram się być.
- **Do zobaczenia!**
- **Cześć!**

Zadanie 10.

Przeczytaj poprawnie, posłuchaj, a następnie przetłumacz słowa, których nie rozumiesz.

WIERSZ (I PIOSENKA)

Jan Brzechwa

„Kaczka-dziwaczka”

Nad rzeczką opodal krzaczka
Mieszkała kaczka-dziwaczka,
Lecz zamiast trzymać się rzeczki
Robiła piesze wycieczki.

Raz poszła więc do fryzjera:
"Poproszę o kilo sera!"

Tuż obok była apteka:
"Poproszę mleka pięć deka."

Z apteki poszła do praczki
Kupować pocztowe znaczki.

Gryzły się kaczki okropnie:
"A niech tę kaczkę gęś kopnie!"

Znosiła jaja na twardo
I miała czubek z kokardą,
A przy tym, na przekór kaczkom,
Czesła się wykałaczką.

Kupiła raz maczku paczkę,
By pisać list drobnym maczkiem.
Zjadając tasiemkę starą
Mówiła, że to makaron,
A gdy połknęła dwa złote,
Mówiła, że odda potem.

Martwiły się inne kaczki:
"Co będzie z takiej dziwaczki?"

Aż wreszcie znalazł się kupiec:
"Na obiad można ją upiec!"

Pan kucharz kaczkę starannie
Piekł, jak należy, w brytfannie,

Lecz zdębiał obiad podając,
Bo z kaczki zrobił się zając,
W dodatku cały w buraczkach.

Taka to była dziwaczka!

Zadanie 11.

Popraw błędnie zapisane wyrazy według przykładu. Wyrazy zapisane poprawnie pozostaw bez zmian.

- *śedżisz* →*siedzisz*.....
- *ćwikła* →
- *wieże* →
- *dzeń* →
- *dźwig* →
- *krzyknie* →
- *mieście* →
- *wiśi* →

Zadanie 12.

Na podstawie poniższego tekstu, połącz linią placówkę oświatową z odpowiednią osobą.

Helga uczy się w liceum. Jest już w trzeciej klasie. Jej młodszy brat uczy się w Gimnazjum – Krzysiu jest dopiero w pierwszej klasie. Sąsiedzi Helgi są od niej starsi i uczą się na uczelniach wyższych – Mariolka na Uniwersytecie Przyrodniczym, a Darek studiuje na Politechnice Wrocławskiej. Najlepsza przyjaciółka Helgi uczy się w szkole zawodowej – Andżelina chce zostać fryzjerką. Młodszy brat Andżeliny (Felek) chodzi do szkoły podstawowej – obecnie jest w piątej klasie.

HELGA**SZKOŁA PODSTAWOWA
NR 13 WE WROCŁAWIU****KRZYSIU****MARIOLKA****GIMNAZJUM NR 4
IM. OJCA ŚWIĘTEGO
JANA PAWŁA II
WE WROCŁAWIU****DAREK****ANDŻELINA****FELEK****XI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. STANISŁAWA KONARSKIEGO
WE WROCŁAWIU****SZKOŁA ZAWODOWA
NR 2
WE WROCŁAWIU****UNIWERSYTET PRZYRODNICZY WE
WROCŁAWIU****POLITECHNIKA
WROCŁAWSKA**

CZASOWNIK „UCZYĆ SIĘ”

ja	uczę się	my	uczymy się
ty	uczysz się	wy	uczycie się
on / ona / ono	uczy się	oni / one	uczą się

Teraz **uczę się** (kogo? czego?)
języka polskiego i matematyki.

Zawsze **uczę się**
w domu.

Uczę się bardzo dobrze,
więc mam same piątki!

CZASOWNIK „STUDIOWAĆ”

ja	studiuję	my	studiujemy
ty	studiujesz	wy	studujecie
on / ona / ono	studiuje	oni / one	studują

CZASOWNIK „CHODZIĆ”

ja	chodzę	my	chodzimy
ty	chodzisz	wy	chodzicie
on / ona / ono	chodzi	oni / one	chodzą

Zadanie 13.

Przeczytaj, przetłumacz niezrozumiałe słowa, a następnie odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Gdzie się uczysz?
- Gdzie uczy się Twój brat?
- Chcesz w przyszłości studiować?
- Twoja przyjaciółka studiuje na uniwersytecie?
- Twoi rodzice studują?
- Gdzie uczą się Twoi znajomi?
- Chodzisz jeszcze do szkoły?
- Twoja siostra chodzi do szkoły regularnie?
- Twoi rodzice chodzą na kurs języka angielskiego?

Człowiek uczy się
przez całe życie.

Zadanie 14.

Przeczytaj i przetłumacz, a następnie wypisz te czynności, które najbardziej lubisz.

W wolnym czasie lubię:

- grać w siatkówkę (koszykówkę, golfa, bilard, piłkę nożną, piłkę ręczną, hokeja)
- grać na gitarze (fortepianie, pianinie, saksofonie, skrzypcach, flecie, kontrabasie)
- spacerować
- spać
- fotografować (robić zdjęcia)
- gotować
- sprzątać
- odpoczywać
- uczyć się
- pisać wiersze
- podróżować
- spędzać czas z rodziną
- śpiewać
- pływać / chodzić na basen
- tańczyć
- malować
- bawić się z rodzeństwem
- chodzić do kina
- jeździć na rolkach (rowerze, łyżwach, nartach, snowboardzie [snołbordzie], deskorolce)
- jeździć samochodem (tramwajem, autobusem, trolejbusem, pociągiem)
- latać samolotem
- pływać statkiem
- chodzić na randki ☺

Nie mam w ogóle
wolnego czasu!

Najbardziej lubię...

-
-
-
-
-
-

NAZWY ZAWODÓW

FORMA MĘSKA **-EM**
nauczyciel → chcę zostać (*kim? czym?*) nauczycie**lem**
policjant → chcę zostać (*kim? czym?*) policjant**em**
prawnik → chcę zostać (*kim? czym?*) prawnik**iem**

FORMA ŻEŃSKA
-KA **-KĄ**
nauczyciel**ka** → chcę zostać (*kim? czym?*) nauczyciel**ką**
policjant**ka** → chcę zostać (*kim? czym?*) policjant**ką**
prawnicz**ka** → chcę zostać (*kim? czym?*) prawnicz**ką**

Istnieją zawody, które nie mają żeńskich odpowiedników.
(pan) szewc → (pani) szewc

- Marcin: „W przyszłości chcę zostać prawnikiem, nauczycielem albo pilotem.”
Hania: „A ja w przyszłości chcę zostać prawniczką, nauczycielką albo pilotką.”
- Wiesław: „Kiedy będę dorosły, zostanę pielęgniarzem, policjantem albo strażakiem.”
Mieczysława: „Kiedy będę dorosła, zostanę pielęgniarką, policjantką albo strażakiem.”
- Rafał: „Chciałbym zostać lekarzem, politykiem albo kucharzem.”
Monika: „Chciałabym zostać lekarką, politykiem albo kucharką.”
- Przemek: „Myślę, że w przyszłości powinienem zostać dyrektorem albo dziennikarzem.”
Krysia: „Myślę, że w przyszłości powinnam zostać dyrektorką albo dziennikarką.”
- Bartek: „W przyszłości chciałbym zostać aktorem, informatykiem albo szewcem.”
Karolina: „W przyszłości chciałabym zostać aktorką, informatyczką albo szewcem.”
- Wiesiek: „W przyszłości chcę być prezenterem, piosenkarzem albo reżyserem.”
Sabina: „W przyszłości chcę być prezenterką, piosenkarką albo reżyserką.”
- Lucek: „Chcę zostać architektem, stolarzem albo malarzem.”
Ola: „Chcę zostać architektką, stolarzem albo malarką.”
- Roch: „Zamierzam zostać fryzjerem, agentem nieruchomości albo projektantem.”
Lucyna: „Zamierzam zostać fryzjerką, agentką nieruchomości albo projektantką.”
- Łukasz: „Myślę o tym, żeby zostać przewodnikiem, pedagogiem albo naukowcem.”
Ania: „Myślę o tym, żeby zostać przewodniczką, pedagogiem albo naukowcem.”
- Robert: „W przyszłości mógłbym zostać kelnerem, prawnikiem albo sprzątaczem.”
Magda: „W przyszłości mogłabym zostać kelnerką, prawniczką albo sprzątaczką.”

NAZWY ZAWODÓW ZAKOŃCZONE NA -A

W języku polskim istnieją rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na samogłoskę -a. Odmieniają się one jak rzeczowniki rodzaju żeńskiego.

- artysta (on) → chcę zostać (*kim? czym?*) artystą.
- farmaceuta (on) → chcę zostać (*kim? czym?*) farmaceutą.
- lingwista (on) → chcę zostać (*kim? czym?*) lingwistą.
- sprzedawca (on) → chcę zostać (*kim? czym?*) sprzedawcą.

Formy żeńskie od wymienionych form tworzy się w następujący sposób:

- artysta (on) → artystka (ona)
- farmaceuta (on) → farmaceutka (ona)
- lingwista (on) → lingwistka (ona)
- sprzedawca (on) → sprzedawczyni (ona)
- wykładowca (on) → wykładowczyni (ona)

ale: • kierowca (on) → kierowca (ona) (brak formy żeńskiej)

Sebastian: „Kiedy dorosnę, będę artystą, farmaceutą lub wykładowcą.”

Malina: „Kiedy dorosnę, będę artystką, farmaceutką lub wykładowczynią.”

Michał: „W przyszłości będę poetą, lingwistą albo kierowcą.”

Michalina: „W przyszłości będę poetką, lingwistką albo kierowcą.”

NAZWY ZAWODÓW ZAKOŃCZONE NA -Y

W języku polskim istnieją rzeczowniki rodzaju męskiego zakończone na -y. Odmieniają się one jak przymiotniki.

- motorniczy (on) → chcę zostać (*kim? czym?*) motorniczym.
- księgowy (on) → chcę zostać (*kim? czym?*) księgowym.

Formy żeńskie od wymienionych form tworzy się w następujący sposób:

- motorniczy (on) → motornicza (ona)
- księgowy (on) → księgową (ona)

Jakub: „W przyszłości chciałbym zostać motorniczym albo woźnym.”

Ewelina: „W przyszłości chciałabym zostać motorniczą albo woźną.”

CZASOWNIK „CHCIEĆ”

ja	chcę	my	chcemy
ty	chcesz	wy	chcecie
on / ona / ono	chce	oni / one	chcą

CZASOWNIK „ZAMIERZAĆ”

ja	zamierzam	my	zamierzamy
ty	zamierzasz	wy	zamierzacie
on / ona / ono	zamierza	oni / one	zamierzają

Zadanie 16.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Kim chcesz zostać w przyszłości?
- Kim chce zostać w przyszłości Twój przyjaciel?
- Kim chcą zostać w przyszłości Twoje dzieci?
- Kim zamierzasz zostać w przyszłości?
- Kim zamierzają zostać w przyszłości Twoje wnuki?
- Kim chcesz być w przyszłości?
- Kim chce być w przyszłości Twój kolega z ławki?
- Chcesz być aktorką?
- Twoja sąsiadka chce być policjantką?
- Twój tata chce być piosenkarzem?

Chciałbym w przyszłości
nie pracować, ale mieć
dużo pieniędzy ☺

PRACOWAĆ JAKO...

Dla określenia zawodu używa się następujących konstrukcji:

Pan Roman pracuje jako lekarz.	(Pan Roman jest lekarzem.)
Pani Kasia pracuje jako nauczycielka.	(Pani Kasia jest nauczycielką.)
Marek pracuje jako dziennikarz.	(Marek jest dziennikarzem.)
Stanisław pracował jako ślusarz.	(Stanisław był ślusarzem.)
Mariola pracuje jako tancerka.	(Mariola jest tancerką.)
Celinka pracuje jako portierka.	(Celinka jest portierką.)

Zadanie 17.

Napisz, kim dana osoba jest z zawodu.

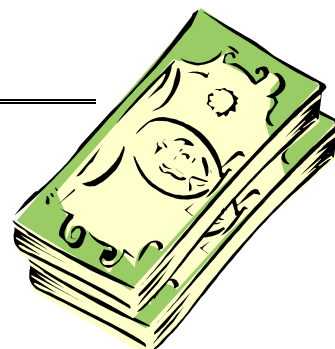
- Cecylia jest cukiernikiem →*Cecylia pracuje jako cukiernik*.....
- Miranda jest terapeutką →
- Marek jest dziennikarzem →
- Łukasz jest sprzedawcą →*Łukasz pracuje jako sprzedawca*.....
- Luiza jest agentką nieruchomości →
- Marek jest dziennikarzem →
- Krystyna jest księgową →
- Tomek jest kierowcą →
- Ania jest fryzjerką →
- Hania jest nauczycielką →
- Bartek jest prawnikiem →
- Jarek jest motorniczym →
- Jacek jest tłumaczem →

CZASOWNIK „PRACOWAĆ”

ja	pracuję	my	pracujemy
ty	pracujesz	wy	pracujecie
on / ona / ono	pracuje	oni / one	pracują

CZASOWNIK „BYĆ”

ja	jestem	my	jesteśmy
ty	jesteś	wy	jesteście
on / ona / ono	jest	oni / one	są

Zadanie 18.

Przeczytaj wszystkie pytania oraz teksty w ramkach, a następnie odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Pracujesz jako sprzedawca?
- Chcesz pracować jako aktorka?
- Twoje dzieci już pracują?
- Twój przyjaciel pracuje?
- Lubisz dużo pracować?
- Lubisz swoją pracę?
- Piosenkarz ma ciekawą pracę?
- Jesteś już na emeryturze?
- Twoi dziadkowie są na emeryturze?
- Ktoś w Twojej rodzinie jest na rencie?
- Twoja żona pracuje czy jest na emeryturze?

Jeszcze nie pracuję, bo
chodzę do szkoły.

Nie mogę pracować –
jestem na rencie.

Już nie pracuję –
jestem na emeryturze.

Nie pracuję, bo
zajmuję się domem.

Zadanie 19.

Wstaw odpowiednią formę czasownika „być”.

- Bardzo cię lubię, bo naprawdę świetną dziewczyną!
- Nie mogę tam z tobą pójść. Nie jeszcze zdrowy.
- Moi rodzice najlepszymi rodzicami na świecie!
- Może pójdziecie z nami do restauracji? głodni?
- Możemy już zacząć. Ja i moja siostra gotowi!
- Pogoda dzisiaj piękna!

Zadanie 20.

Przetłumacz podane słowa, postaw akcenty, a następnie wymów słowa poprawnie.

- książka
- szkoła
- domy
- siostry
- brat
- tata
- dzień
- drzewo
- telefony komórkowe
-
- komputer
- telewizor
- pociąg
- długopis
- pióro
- ołówki
- zeszyt
- kwiaty
- pokój
- sport
- czytać
- iść
- chodzić
- biegać
- uczyć się
- komputerowy
- lubić
- śpiewać
- spać
- ładna
- mądry
- długi
- krótki
- ciekawa
- oko
- głowa
- miłość

CZASOWNIK

Czasownik to podstawowa część mowy, która odpowiada na pytania:

- **Co robi?**
- **Co się dzieje?**
- **W jakim jest stanie?**

Czasownik odmienia się w trzech podstawowych czasach:

- **przeszłym** → robiłem (robiłam), robiłeś (robiłaś), robił (robiła, robiło)
robiliśmy (robiłyśmy), robiliście (robiłyście), robili (robiły)
- **teraźniejszym** → robię, robisz, robi, robimy, robicie, robią
- **przyszłym** → będę robił (będę robiła), będziesz robił (będziesz robiła),
będzie robił (będzie robiła, będzie robiło), będziemy robili (będziemy
robiły), będziecie robili (będziemy robiły), będą robili (będą robiły)

zrobię, zrobisz, zrobi, zrobimy, zrobicie, zrobią

Czasownik odmienia się również w trzech trybach:

- **oznajmującym** → robię, robisz itd.

robiłem (robiłaś), robiłeś (robiłaś) itd.

będę robił (będę robiła), będziesz robił (będziesz robiła) itd.

zrobię, zrobisz itd.
- **przypuszczającym** → zrobiłbym (bym zrobił), zrobiłaby (by zrobiła) itd.
- **rozkazującym** → rób, róbcie, róbmy, niech robi, niech robią

zrób, zróbcie, zróbmy, niech zrobi, niech zrobią itd.

OSOBY I LICZBY

1. osoba liczby pojedynczej – JA	1. os. liczby mnogiej – MY
2. osoba liczby pojedynczej – TY	2. os. liczby mnogiej – WY
3. osoba liczby pojedynczej – ON, ONA, ONO	3. os. liczby mnogiej – ONI, ONE

CZASOWNIKI – CZAS TERAŹNIEJSZY (PODZIAŁ AUTORSKI)

		liczba pojedyncza			liczba mnoga					
		ja	ty	on, ona, ono	my	wy	oni, one			
sposób	bezokolicznik									
		I	a	MYĆ SIĘ	myję się	myjesz się	myje się	myjemy się	myjecie się	myją się
				SSAĆ	ssę	ssiesz	ssie	ssiemy	ssięcie	ssaą
		b ¹		ROBIĆ	robię	robisz	robi	robimy	robicie	robią
				MYSLEĆ	myślę	myślisz	myśli	myślimy	myślicie	myślą
		b ²		MARZYĆ	marzę	marzysz	marzy	marzymy	marzycie	marzą
				WAŻYĆ	ważę	ważysz	waży	ważymy	ważycie	ważą
		I a → I b ¹ → I b ² →	-ę -ę -ę	-esz -isz -ysz	-e -i -y	-emy -imy -ymy	-ecie -icie -ycie	-ą		

II	a	ROZMAWIAĆ	rozmawiam	rozmawiasz	rozmawia	rozmawiamy	rozmawiacie	rozmawiają
		ZOSTAWIAĆ	zostawiam	zostawiasz	zostawia	zostawiamy	zostawiacie	zostawiają
	b	ROZUMIEĆ	rozumiem	rozumiesz	rozumie	rozumiemy	rozumiecie	rozumieją
		UMIEĆ	umiem	umiesz	umie	umiemy	umiecie	umieją
		JEŚĆ	jem	jesz	je	jemy	jecie	jedzą
		WIEDZIEĆ	wiem	wiesz	wie	wiemy	wiecie	wiedzą
			II a → II b (bardzo rzadko) →	-am -em	-asz -esz	-a -e	-amy -emy	-acie -ecie

Ucząc się czasownika, naucz się od razu form 1. i 2. osoby liczby pojedynczej. Unikniesz wątpliwości z licznymi obocznościami oraz zaoszczędzisz czas na zastanawianie się, do której koniugacji należy dany czasownik. Podczas mówienia nie ma na to czasu ☺

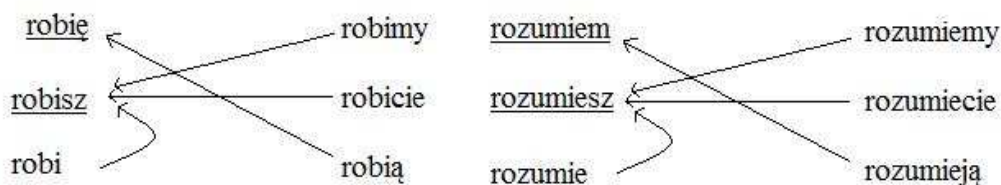
np. **JEŹDZIĆ** → JA JEŹDŹĘ, TY JEŹDZISZ – na pamięć!

Oto prosty sposób na odmianę czasowników w czasie teraźniejszym, znając ich formy 1. i 2. osoby liczby pojedynczej:

CZASOWNIKI – CZAS TERAŹNIEJSZY

Formy: • 3. os. liczby pojedynczej (on, ona, ono),
 • 1. os. liczby mnogiej (my),
 • 2. os. liczby mnogiej (wy)
 utwórz od 2. os. liczby pojedynczej (ty).

Formę • 3. os. liczby mnogiej (oni, one)
 utwórz od 1. os. liczby pojedynczej (ja).

Jeśli forma 1. os. liczby pojedynczej (ja) kończy się na „ę”,
 3. os. liczby pojedynczej kończy się na „ą”.

Jeśli forma 1. os. liczby pojedynczej (ja) kończy się na „m”,
 3. os. liczby pojedynczej kończy się na „ją” lub „dzą”.

przykłady:

ja PISZĘ, więc oni/one PISZĄ
 ja JEŹDŹĘ, więc oni/one JEŹDŹĄ
 ja SPRZĄTAM, więc oni/one SPRZĄTAJĄ

ty PISZESZ, więc on/ona/ono PISZE, my PISZEMY, wy PISZECIE
 ty JEŹDZISZ, więc on/ona/ono JEŹDZI, my JEŹDZIMY, wy JEŹDZICIE
 ty SPRZĄTASZ, więc on/ona/ono SPRZĄTA, my SPRZĄTAMY, wy SPRZĄTACIE

Zadanie 21.*Odmień podane czasowniki.*

- brać

jabiorę.....

my

tybierzesz.....

wy

on / ona / ono

oni / one.....

- wędzić

jawędzę.....

my

tywędzisz.....

wy

on / ona / ono

oni / one.....

Zadanie 22.

Uzupełnij formy czasownika „być”.

CZASOWNIK „BYĆ”

ja	jestem	my
ty	jesteś	wy
on / ona / ono	oni / one

Zadanie 23.*Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.*

- Twoja mama jest cukiernikiem?
- Jesteś dobrą uczennicą?
- Twój przyjaciel jest dobrym przyjacielem?
- Twoi rodzice są obecnie w Hiszpanii?
- Ty i Twoja siostra jesteście do siebie podobni (podobne)?
- Twoi znajomi są młodszy od Ciebie?

Zadanie 24.

Przeczytaj poprawnie, posłuchaj, a następnie przetłumacz słowa, których nie rozumiesz.

WIERSZ (I PIOSENKA)

Julian Tuwim

„Bambo”

Murzynek Bambo w Afryce mieszka,
Czarną ma skórę ten nasz koleżka.

Uczy się pilnie przez całe ranki
Ze swej murzyńskiej "Pierwszej czytanki".

A gdy do domu ze szkoły wraca,
Psoci, figluje – to jego praca.

Aż mama krzyczy: "Bambo, łobuzie!"
A Bambo czarną nadyma buzię.

Mama powiada: "Napij się mleka",
A on na drzewo mamie ucieka.

Mama powiada: "Chodź do kąpieli",
A on się boi, że się wybieli.

Lecz mama kocha swojego synka,
Bo dobry chłopak z tego Murzynka.

Szkoda, że Bambo czarny, wesoły
Nie chodzi razem z nami do szkoły.

Nie ważny jest Twój kolor skóry.
Ważne, jakim jesteś człowiekiem!

Wiersz „Bambo” jest
własnością jego autora i
został tu zamieszczony w
celach edukacyjnych.

Zadanie 25.

Z bajki „Bambo” wypisz 6 czasowników czasu teraźniejszego (trybu oznajmującego).

-
-
-

-
-
-

Zadanie 26.

Ułóżcie w parach dialogi, w których spytanie siebie nawzajem o imię, nazwisko, wiek, pochodzenie, miejsce zamieszkania, szkołę lub pracę, co lubicie robić w wolnym czasie.

Zadanie 27.*Przeczytaj i uzupełnij.***CHCIEĆ**

ja	chcę	my	chcemy
ty	chcesz	wy	chcecie
on / ona / ono	oni / one	chcą

MÓC

ja	mogę	my	możemy
ty	możesz	wy
on / ona / ono	oni / one	mogą

LUBIĆ

ja	lubię	my	lubimy
ty	lubisz	wy	lubicie
on / ona / ono	oni / one

CZYTAĆ

ja	czytam	my
ty	czytasz	wy	czytacie
on / ona / ono	czyta	oni / one

UCZYĆ SIĘ

ja	uczę się	my
ty	wy	uczycie się
on / ona / ono	uczy się	oni / one	uczą się

PRACOWAĆ

ja	pracuję	my	pracujemy
ty	pracujesz	wy
on / ona / ono	oni / one	pracują

GOTOWAĆ

ja	gotuję	my
ty	wy	gotujecie
on / ona / ono	gotuje	oni / one

WIERZYĆ

ja	wierzę	my
ty	wierzysz	wy
on / ona / ono	oni / one

ROBIĆ

ja	robię	my
ty	wy	robicie
on / ona / ono	oni / one

Zadanie 28.

Odmień na osobnej kartce podane czasowniki w czasie teraźniejszym:

- **chodzić** (ja chodzę, ty chodzisz)
- **moczyć** (ja moczę, ty moczysz)
- **wąchać** (ja wącham, ty wąchasz)
- **mazać** (ja mażę, ty mażesz)
- **marzyć** (ja marzę, ty marzysz)

Zadanie 29.

Z rozsypanych słów ułóż zdania.

na / masz / imię / jak

.....?

pani / jak / ma / imię / na

.....?

imię / mam / Helga / na

.....

nazywasz / jak / się

.....?

się / pani / nazywa / jak

.....?

Cwaciska / nazywam / się

.....

lat / jedenastu / Pyrkoszu / Małym / mieszkam / od / w

.....

lubię / wieczorami / po / spacerować / bardzo / parku

.....

TY / PAN / PANI ...

Zaimków „ty” (**twój, Ciebie, tobie** itd.) oraz „wy” (**wasz, was, wam** itd.) używamy wobec osób, które znamy, i do których zwracamy się po imieniu (do kolegów, rodziny itp.)

- Ty wzięłaś tę książkę? Wy wzięliście tę książkę?

Rzeczowników **pan, pani, (pana, panu, pani, panią** itd.) oraz **panowie, panie, państwo (panów, panom, pań, paniom, państwa, państwu)** używamy wobec osób, których nie znamy, lub do których nie zwracamy się po imieniu.

Pan wziął tę książkę?
Pani wzięła tę książkę?

Panowie wzięli tę książkę?
Panie wzięły tę książkę?
Państwo wzięli tę książkę?

Zadanie 30.

Przeczytaj poniższy tekst, przetłumacz słowa, których nie rozumiesz, a następnie wybierz odpowiednią formę.

- Cześć, Tomku! (wiesz / wiecie / wie pan), dokąd poszła Małgosia?
- Dzień dobry, Panie Nowak! (wiesz / wiecie / wie pan), gdzie jest Asia?
- Witajcie, przyjaciele! Miło, że przyszliście. Czego się (napijecie, państwo napiją) ?
- Dobry wieczór! Poproszę dwa bilety na film „Katyń”. (wiesz, wiecie, wie Pani), ile trwa ten film?
- Witam serdecznie zgromadzonych gości! Bardzo mi miło, że (przyszliście, państwo przyszli).
- Przepraszam! (możecie, może pan) mi powiedzieć, jak dojść do najbliższej toalety?
- Cześć, dziewczyny! (idziecie, idą panie) ze mną do Maryli?
- - Panie kierowco, można u (was, pana) kupić dwa bilety? Dla mnie normalny, a dla mojej żony ulgowy.
- Tak, ale pod warunkiem, że (macie, mają panie, mają państwo) drobne.

Zadanie 31.

Ułóż krótką wypowiedź na własny temat. Powiedz, jak masz na imię, jak się nazywasz, ile masz lat, skąd pochodzisz, gdzie mieszkasz, gdzie pracujesz lub gdzie się uczysz, co lubisz robić w wolnym czasie i kim chcesz zostać w przyszłości.

ROZDZIAŁ 3.

- ☺ **RODZINA**
- ☺ CZĘŚCI MOWY, PRZYPADKI – WSTĘP
- ☺ RZECZOWNIKI – BIERNIK I DOPEŁNIACZ
- ☺ KOLORY
- ☺ ZAIMEK ZWROTNY „SIĘ”

- piosenka „Chodź, pomaluj mój świat“
- piosenka „Szczęśliwego Nowego Jorku“

Zadanie 1.

Przeczytaj i przetłumacz.

matka (mama) –	ciotka (ciocia) –
ojciec (tata, tato) –	kuzyn –
mąż –	kuzynka –
żona –	szwagier –
córka –	szwagierka –
syn –	bratowa –
brat –	teść –
siostra –	teściowa –
babcia –	mężczyzna –
dziadek –	kobieta –
wujek –	zięc –
ludzie –	synowa -
człowiek -	

Zadanie 2.

Przeczytaj i przetłumacz.

Jak wiecie, jestem Helga. Mieszkam w Pyrkoszu Małym. Chciałabym Wam przedstawić moją rodzinę. Głową rodziny jest mój dziadek. Żoną dziadka jest babcia ☺. Mają po osiemdziesiąt pięć lat. Moi rodzice to Stefan i Grażyna. Tato ma czterdzieści trzy lata i pracuje jako architekt. Mama ma czterdzieści pięć lat i nie pracuje – zajmuje się domem. Mam też starszą siostrę, która jest księgową. Ma na imię Basia i niedawno wyszła za mąż – jej mąż Mieczysław jest kierowcą trolejbusu. Siostra i szwagier mają już dziecko. Dwuletnia Marysia również mieszka z nami.

Nasza rodzina jest niewielka, ale bardzo szczęśliwa ☺ Ach, bym zapomniała! Mój chłopak ma na imię Jakub i mieszka zagranicą.

Zasób leksykalny:

ojciec (tato, tata, tatuś), **matka** (mama, mamusia), **rodzice**, ojczym, macocha, **syn**, **córka**, pasierb, pasierbica, **siostra** (siostrzyczka), **brat** (braciszek), **rodzeństwo**, **dziecko**, niemowlę, noworodek, **kuzyn**, **kuzynka**, siostrzeniec, bratanek, siostrzenica, bratanica, **dziadek**, **babcia**, wuj (**wujek**), stryj (stryjek), ciotka (**ciocia**), **mąż**, **żona**, małżonek, małżonka, **kobieta**, **mężczyzna**, szwagier, szwagierka, bratowa, teść, teściowa, zięć, synowa;

zaręczyny, ślub, wesele, narodziny dziecka, rozwód, pogrzeb;

odwiedzać rodzinę, składać wizytę, zaręczać się, brać ślub, rozwodzić się (brać rozwód).

Zadanie 3.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Chcesz mieć w przyszłości dzieci?
- Twoja matka chce mieć więcej dzieci?
- Twój przyjaciel chce mieć rodzeństwo?
- Twoi siostrzeńcy i siostrzenice chcą, żeby były już wakacje?
- Twój ojciec chce zwolnić się z pracy?
- Chcesz mieć córkę czy syna?
- Twoi przyjaciel i jego dziewczyna chcą się pobrać?

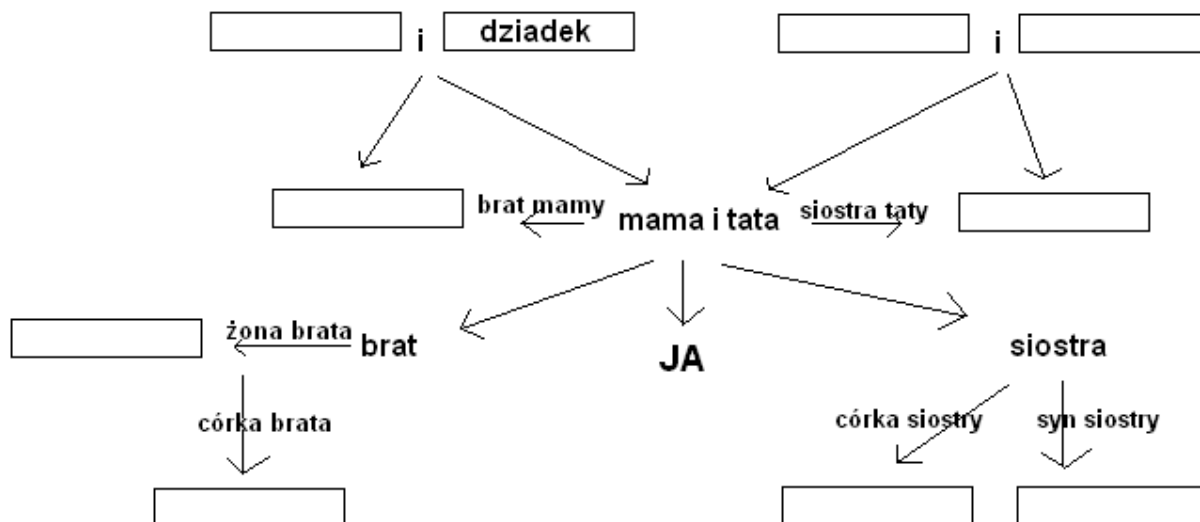
Nie mam rodzeństwa – jestem jedynakiem.

Nie chcę wychodzić
za mąż – chcę zostać
starą panną!

Zadanie 4.

Uzupełnij drzewko Twojej rodziny, wpisując, kim jest **dla Ciebie** dana osoba.

Zadanie 5.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Jak masz na imię?
- Jak ma na imię Twój ojciec?
- Ile masz lat?
- Gdzie mieszkasz?
- Ile lat ma Twoja matka?
- Masz rodzeństwo?
- Ile lat ma Twój brat (Twoja siostra)?
- Gdzie się uczysz?
- Gdzie pracują Twoi rodzice?
- Co lubi robić Twoja matka w wolnym czasie?

Nie mam rodziców – wychowała mnie babcia.

Zadanie 6.

Przeczytaj pytania.

Gdzie?

Dokąd?

Dlaczego?

Po co? W jakim celu?

Ile?

Który? Która? Które? // Którzy? Które?

Jaki? Jaka? Jakie? // Jacy? Jakie?

Jak? W jaki sposób?

Co to jest?

Która godzina?

Dokąd idziesz?

Co robisz?

Jaka ona jest?

Jak chcesz to zrobić?

Jaki masz kolor oczu?

Czym się zajmujesz?

Ile to kosztuje?

PODSTAWOWE CZĘŚCI MOWY

ODMIENNE:

czasownik (co robi? co się dzieje?
w jakim jest stanie?)

rzeczownik (kto? co?)

przymiotnik (jaki? który? czyj?)

liczebnik (ile? który z kolei?)

NIEODMIENNE:

przysłówek (jak? gdzie? kiedy?)

przyimek (np. **w, do, przed, między**)

spójnik (np. **i, ale, albo, więc**)

Zadanie 7.

Określ, jaka to część mowy.

• idę –czasownik.....

• ładny –

• dwanaście –

• siostra –

• oraz –

• pod –

• zimno –

• książki –

• dwoje –

• pójdziesz –

PRZYPADKI

Mianownik	Kto? Co?	To jest...	<i>r. żeński, r. męski, r. nijaki</i> (książka, stół, pole)
Dopełniacz	Kogo? Czego?	Nie lubię...	(książki, stołu, pola)
Celownik	Komu? Czemu?	Zawdzięczam to...	(książce, stołowi, polu)
Biernik	Kogo? Co?	Widzę...	(książkę, stół, pole)
Narzędnik	Kim? Czym?	Posłużę się Idę z...	(książką, stołem, polem) (siostrą, bratem, dzieckiem)
Miejscownik	O kim? O czym?	Myślę o... Położyłem to na...	(o książce, o stole, o polu) (książce, stole, polu)
Wołacz	O!	O...	(książko! stole! pole!)

Zadanie 8.

Zadaj odpowiednie pytanie przy podanych czasownikach.

- Idę do *sklepu*. → Idę do*kogo? czego?*.....
- Codziennie wynoszę *śmieci*. → Codziennie wynoszę
- Bardzo ufam *mojemu tatowi*. → Bardzo ufam
- To jest *moja siostra*. → To jest
- Ciągłe myślę o *Bożym Narodzeniu*. → Ciągłe myślę

RZECZOWNIK

Rzeczownik to część mowy nazywająca: rzeczy, osoby, obiekty, rośliny, zwierzęta, zjawiska, pojęcia itp.

Rzeczownik w języku polskim odmienia się przez liczby, przypadki i rodzaje.

Rodzaje rzeczowników (liczby pojedynczej):

- **męskoosobowy** → człowiek, mężczyzna, aktor, brat, artysta
- niemęskoosobowy – **męskożywotny** → pies, ptak, grejpfrut*
- niemęskoosobowy – **męskonieżywotny** → śmieć, stół, bagaż
- **żeński** → matka, sąsiadka, książka, popielniczka, ulica, mysz, kara, lekcja, miłość, lalka
- **nijaki** → dziecko, wrażenie, marzenie, pole, masło, drzewo, solarium, ramię

Dla rzeczowników w liczbie mnogiej stosuje się następującą terminologię:

- rzeczowniki **męskoosobowe**
- rzeczowniki **niemęskoosobowe**

* Możesz spotkać opracowania językoznawcze, które kwalifikują rośliny i grzyby jako rzeczowniki męskonieżywotne.

Zadanie 9.

Przetłumacz słowa i określ rodzaj podanych rzeczowników.

- *puszka* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *stół* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *krzesło* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *butelka* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *komputer* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *zeszyt* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *ołówek* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *długopis* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *sukienka* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *głowa* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *twarz* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *dziecko* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *pragnienie* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *głód* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *obiad* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *przerwa* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *lekcja* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *pudełko* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *plecak* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *farmaceuta* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *farmaceutka* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki
- *miejsce* → rodzaj męski / rodzaj żeński / rodzaj nijaki

Zadanie 10.

Przetłumacz słowa i określ rodzaj podanych rzeczowników.

- *człowiek* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *pies* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *podręcznik* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *mężczyzna* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *kolega* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *ptak* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *kubek* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *telefon* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *kwiat* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *sąsiad* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *nauczyciel* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny
- *grzyb* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj męskożywotny / rodzaj męskonieżywotny

Zadanie 11.

Przetłumacz słowa i określ rodzaj podanych rzeczowników.

- *aktorzy* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj niemęskoosobowy
- *książki* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj niemęskoosobowy
- *stoły* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj niemęskoosobowy
- *banany* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj niemęskoosobowy
- *reguły* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj niemęskoosobowy
- *kobiety* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj niemęskoosobowy
- *lekarze* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj niemęskoosobowy
- *ulice* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj niemęskoosobowy
- *krzesła* → rodzaj męskoosobowy / rodzaj niemęskoosobowy

RZECZOWNIK – BIERNIK RODZAJU ŻEŃSKIEGO

Biernik (kogo? co?) liczby pojedynczej rodzaju żeńskiego kończy się najczęściej na „-ę”.

mama → (kocham) mamę
książka → (widzę) książkę
niania → (lubię) nianię
znawczyni → (znam) znawczynię

ale:
(rzeczowniki zakończone na spółgłoskę) krew → (oddaję) krew
radość → (odczuwam) radość

RZECZOWNIK – DOPEŁNIACZ RODZAJU ŻEŃSKIEGO

Dopełniacz (kogo? czego?) liczby pojedynczej rodzaju żeńskiego kończy się na „-y” albo „-i”.

∨ Końcówka „-y” występuje, jeśli temat rzeczownika kończy się na:

-b, -c, -cz, -d, -dz, -f,
-h, -ch, -ł, -m, -n, -p,
-r, -s, -sz, -t, -w, -z, -ż

mama → (nie ma) mamy
taça → (nie wziąłem) taçy
branża → (nie znam tej) branży
rada → (nie dam) rady
cecha → (nie ma) cechy
buła → (nie zjem) buły

∨ Końcówka „-i” występuje, jeśli temat rzeczownika:

• kończy się na: -g, -k lub -ł

podłoga → (nie umyłem) podłogi
metka → (nie widzę) metki
koszuła → (szukam) koszuli

• spółgłoskę twardą z samogłoską -i

geografia → (nie ma) geografii
rewia → (nie lubię) rewii
Zambia → nie znam Zambii

• kończy się na spółgłoskę mięką (dwie samogłoski „-ii” przechodzą w jedną -i)

mamusia → (nie ma) ~~mamusii~~ → mamusi
ciocia → (nie mam) ~~ciocii~~ → ciocie
Kazia → (nie znam) ~~Kazii~~ → Kazie
niania → (potrzebuję) ~~nianii~~ → nianie

• kończy się na -j (-j zanika)

Maja → (nie znam) ~~Majii~~ → Majie
zgraja → (nie ma) ~~zgrajii~~ → zgrajom

Zadanie 11.

Wpisz odpowiednią formę.

rodzaj żeński				
szkoła	mam → kogo? co? <i>biernik</i>	szkołę	nie mam → kogo? czego? <i>dopełniacz</i>	szkoły
fotografia		fotografię		fotografii
półka		półkę		półki
kuchnia		kuchnię		kuchni
książka				
ochota				
buzia				
koszula				
plyta				
mapa				
Sylwia				
szklanka				

Zadanie 12.

Uzupełnij formy czasownika „lubić”.

CZASOWNIK „LUBIĆ”			
ja	lubię	my
ty	lubisz	wy
on / ona / ono	oni / one

CZASOWNIK „KOCHAĆ”			
ja	kocham	my
ty	kochasz	wy
on / ona / ono	oni / one

Zadanie 13.

Uzupełnij zdania podanymi w nawiasach czasownikami.

- Mama (lubić) swojego sąsiada.
- Tata (kochać) swoją żonę.
- Ja (lubić) mojego psa.
- My (kochać) nasze dzieci.
- Wy (lubić) robić zakupy?
- Ja i moja siostra (kochać) naszego brata.
- Moi rodzice (lubić) chodzić na basen.

Zadanie 14.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Lubisz chodzić po lesie?
- Lubisz jeść lody?
- Twoja najlepsza koleżanka lubi chodzić na basen?
- Twoja matka lubi gotować?
- Twój ojciec lubi sprzątać?
- Twoi rodzice lubią chodzić do kina?
- Kochasz swoją mamę?
- Twoja siostra Cię kocha?

- Kocham cię!
- Ja ciebie też!

- Bardzo cię lubię.
- A ja cię kocham... 😊

RZECZOWNIK – BIERNIK RODZAJU MĘSKIEGO

Biernik (kogo? co?) liczby pojedynczej rodzaju męskiego ma końcówkę **zerową** albo kończy się na „-a”.

- końcówka **zerowa** występuje w formach rzeczowników męskonieżywotnych

stół → (niosę) stół
śmieć → (widzę) śmieć
pokój → (mam) pokój

- końcówka „-a” występuje w formach rzeczowników męskoosobowych i męskożywotnych oraz wyjątkach*

brat → (mam) brata
sąsiad → (widzę) sąsiada
kot → (lubię) kota
tulipan → (kupiłem) tulipana
grejpfrut → (jem) grejpfruta
seler → (jem) selera
polonez* → (tańczyć) poloneza
ćwiek* → (zabiłeś mi) ćwieka

RZECZOWNIK – DOPEŁNIACZ RODZAJU MĘSKIEGO

Dopełniacz (kogo? czego?) liczby pojedynczej rodzaju męskiego kończy się na „-a” lub „-u”.

taboret → (nie widzę) taboretu
brat → (nie mam) brata
rower → (potrzebuję) roweru
taniec → (idę na kurs) tańca
ogień → (nie używaj) ognia
sąsiada → (nie lubię) sąsiada
telewizor → (nie ma) telewizora
nastrój → (nie masz) nastroju
bilard → (nie lubię) bilardu
papieros → (nie masz) papierosa

Formy dopełniacza rzeczowników męskonieżywotnych mogą kończyć się zarówno na „-a” jak i „-u”, ale formy dopełniacza rzeczowników męskożywotnych i męskoosobowych zawsze kończą się na „-a”.

Poprawną formę dopełniacza poda Ci słownik ortograficzny.

Więcej w dodatku „Opracowania gramatyczne”!

Pamiętaj, że rzeczowniki rodzaju męskiego na „-a” (farmaceuta, kolega itp.) odmieniają się jak rzeczowniki rodzaju żeńskiego (widzę farmaceutę, mam kolegę, nie widzę farmaceuty, nie mam kolegi itd.).

Zadanie 15.

Wpisz odpowiednią formę.

rodzaj męski				
stół	mam → kogo? co? <i>biernik</i>	stół	nie mam → kogo? czego? <i>dopełniacz</i>	stołu
podręcznik		podręcznik		podręcznika
przyjaciel		przyjaciela		przyjaciela
kot		kota		kota
kwiatek		kwiatka		kwiatka
długopis		długopisu		długopisu
brat				
Dawid				
parasol				parasola
nauczyciel				
obraz				obrazu
bilet				biletu
lekarz				
komputer				komputera
sąsiad				
czas				czasu

Zadanie 16.

Przeczytaj i przetłumacz.

biały –

szary –

żółty –

fioletowy –

pomarańczowy –

granatowy –

różowy –

brązowy –

czerwony –

czarny –

zielony –

srebrny –

seledynowy –

złoty –

niebieski –

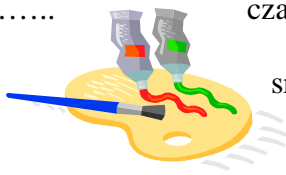
jasnozielony –

błękitny –

ciemnobrązowy –

turkusowy –

żółtoczerwony –

Zadanie 17.

Przeczytaj poprawnie, posłuchaj, a następnie przetłumacz słowa, których nie rozumiesz.

PIOSENKA

2+1

„Chodź, pomaluj mój świat”

Piszesz mi w liście, że kiedy pada,
kiedy nasturcje na deszczu mokną,
Siadasz przy stole, wyjmujesz farby
i kolorowe otwierasz okno.
Trawy i drzewa są takie szare,
barwę popiołu przybrały nieba.
W ciszy tak cicho, szepce zegarek
o czasie, co mi go nie potrzeba.

Więc chodź, pomaluj mój świat
na żółto i na niebiesko,
Niech na niebie stanie tęcza
malowana twoją kredką.
Więc chodź, pomaluj mi życie,
niech świat mój się zarumieni,
Niech mi załśni w pełnym słońcu,
kolorami całej ziemi.

Za siódmą górą, za siódmą rzeką,
twoje sny zamieniasz na pejzaże.
Niebem się wlecze wyblakłe słońce,
oświetla ludzkie wybladłe twarze.

Więc chodź, pomaluj mój świat
na żółto i na niebiesko,
Niech na niebie stanie tęcza
malowana twoją kredką.
Więc chodź, pomaluj mi życie,
niech świat mój się zarumieni,
Niech mi załśni w pełnym słońcu,
kolorami całej ziemi.

Utwór „Chodź, pomaluj mój świat” jest własnością jego twórców i został tu zamieszczony w celach edukacyjnych.

KOLORY

Kolor można określać na następujące sposoby:

- Jakiego **koloru jest** ta ściana? → Ta ściana **jest koloru** niebieskiego.
- Jakiego **koloru są** te ściany? → Te ściany **są koloru** niebieskiego.

- Jaki **kolor ma** ta ściana? → Ta ściana **ma kolor** niebieski.
- Jaki **kolor mają** te ściany? → Te ściany **mają kolor** niebieski.

Zadanie 18.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Jakiego koloru są liście na drzewach?
- Jakiego koloru są Twoje spodnie?
- Jakiego koloru jest niebo?
- Jaki kolor ma trawa?
- Jaki kolor ma mleko?
- Jakiego koloru są Twoje zęby?
- Jaki kolor ma słońce?
- Jaki kolor ma Twoja ulubiona koszulka?

Lubię ubierać się
na różowo 😊

Zadanie 19.

Uzupełnij zdania odpowiednią formą czasownika „lubić”

- Mama kolor pomarańczowy.
- Moja siostra zielone jabłka.
- Wszyscy zielone parki.
- Sąsiadka moich rodziców czarne sukienki.
- Marcin nie koloru różowego.
- (Wy) czerwone jabłka?
- (ja) Nie tej zielonej koszuli.

Zadanie 20.

Przeczytaj i uzupełnij odpowiednią formą czasownika „mieć”.

- (ja) na imię Helga.
- Oni psa.
- Helga krzywe nogi.
- (my) Nie czasu.
- Ty niebieską kurtkę?
- (wy) bilety do teatru?
- Helga i jej siostra nie poczucia humoru.
- Wszyscy podręcznik do nauki języka polskiego.
- Każdy podręcznik do nauki języka norweskiego.

Zadanie 21.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Twój sąsiad ma ładne mieszkanie?
- Twoi przyjaciele mają wyższe wykształcenie?
- Masz czarne włosy?
- Ty i Twoja matka macie taki sam kolor oczu?
- Twój przyjaciel ma na Ciebie dobry wpływ?
- Twoja sąsiadka ma psa?
- Macie w domu kota?

ZAIMEK ZWROTNY „SIĘ”

„SIĘ” przy czasownikach pisze się zawsze osobno!

- cesać się (czeszę się, czeszesz się)
- cieszyć się (cieszę się, cieszysz się)
- myć się (myję się, myjesz się)

„SIĘ” może występować zarówno po czasowniku, jak i przed nim.

• Uczesz się!	• Możesz się uczesać?
• Myję się.	• Zaraz się umyję.
• Uczę się w liceum.	• Nie lubię się ciągle uczyć.
• Gniewam się na ciebie.	• Możesz się już na mnie nie gniewać?

Zadanie 22.

Opowiedz o swojej rodzinie. Powiedz, jak się nazywają, ile mają lat, gdzie pracują, co lubią robić w wolnym czasie...

Zadanie 23.

Przeczytaj i uzupełnij odpowiednimi formami czasownika „mieć” i rzeczownika „rok”.

- Helga*ma*..... szesnaście*lat*.....
- Pies Helgi – Brytan – dwa
- Chłopak Helgi dwadzieścia dwa
- Przyjaciele Helgi po dwadzieścia osiem
- Świnka morska Helgi – Ela – jeden
- Rybki Helgi (mieć) brudno w akwarium. ☺

RZECZOWNIK – BIERNIK RODZAJU NIJAKIEGO

Biernik (kogo? co?) liczby pojedynczej rodzaju nijakiego jest równy mianownikowi.

pole → (widzę) pole
 morze → (jadę nad) morze
 masło → (lubię) masło
 drzewo → (widzę) drzewo
 marzenie → (mam) marzenie
 imię → (znam twoje) imię
 kolokwium → (jest dziś) kolokwium

RZECZOWNIK – DOPEŁNIACZ RODZAJU NIJAKIEGO

Dopełniacz (kogo? czego?) liczby pojedynczej rodzaju nijakiego kończy się najczęściej na „-a”

pole → (nie widzę) pola
 morze → (tu nie ma) morza
 masło → (nie jem) masła
 drzewo → (nie widzę) drzewa
 marzenie → (nie mam) marzenia

ale: kolokwium → (nie ma dziś) kolokwium
 imię → (nie znam twojego) imienia
 kakao → (nie ma) kakao

Zadanie 24.

Wpisz odpowiednią formę.

rodzaj nijaki				
biurko	mam → kogo? co? <i>biernik</i>	biurko	nie mam → kogo? czego? <i>dopełniacz</i>	biurka
okno		okno		okna
szczęście				
mieszkanie				
ucho				
żelazko				
lustro				
wrażenie				
miejsce				

Zadanie 25.

Przeczytaj poprawnie, posłuchaj, a następnie przetłumacz słowa, których nie rozumiesz.

PIOSENKA

Ira

„Szczęśliwego Nowego Jorku”

Zabrałeś razem z sobą tajemnice swe
Zgubiłeś gdzieś do życia chęć
Uciekać jest najłatwiej, chociaż nie masz gdzie
Wszędzie pełno Twoich miejsc...
Jeszcze jesteś z nami!

Zdobyć świata szczyt albo przeżyć jeden dzień
Zapamiętać sny i zrozumieć jeden z nich
Ten jeden najważniejszy wielki sen
Ten jeden opowiedzieć im

Słuchając opowieści, których finał znasz
To, jaką szansę miłość ma
Utrzymaj jednak wiarę i zachowaj twarz
Tyle mamy w sobie zła...
...ile widzą inni!

Zdobyć świata szczyt (...)

Utwór „Szczęśliwego Nowego Jorku” jest własnością jego twórców i został tu zamieszczony w celach edukacyjnych.

PRZYMIOTNIKI – LICZBA POJEDYNCZA

- Przymiotniki rodzaju **męskiego** kończą się na „-y” lub „-i”:
ładny, ciekawy, brzydki, dobry, srog*o*, miły.
- Przymiotniki rodzaju **żeńskigo** kończą się na „-a”:
ładna, ciekawa, brzydka, dobra, sroga, miła.
- Przymiotniki rodzaju **nijakiego** kończą się na „-e”:
ładne, ciekawe, brzydkie, dobre, srogi*e*, miłe

PRZYGOTOWANIE DO SPRAWDZIANU:

ROZDZIAŁ 1.

- ☺ **ALFABET**
- ☺ ZASADY PISOWNI I WYMOWY

ROZDZIAŁ 2.

- ☺ **O SOBIE**
- ☺ CZASOWNIKI – CZAS TERAŻNIEJSZY
- ☺ FORMY PAN / PANI / PAŃSTWO

ROZDZIAŁ 3.

- ☺ **RODZINA**
- ☺ CZĘŚCI MOWY, PRZYPADKI – WSTĘP
- ☺ RZECZOWNIKI – BIERNIK I DOPEŁNIACZ
- ☺ KOLORY
- ☺ ZAIMEK ZWROTNY „SIĘ”

Zadanie 1.

Napisz krótki tekst na swój temat. Uwzględnij w nim następujące informacje: imię, nazwisko, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania, zawód (lub szkoła), ulubione zajęcie itp.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2.

Odmień podane czasowniki (w czasie teraźniejszym).

• być

ja	my
ty	wy
on / ona / ono	oni / one

• chcieć

ja	my
ty	wy
on / ona / ono	oni / one

• lubić

ja	my
ty	wy
on / ona / ono	oni / one

• mieć

ja	my
ty	wy
on / ona / ono	oni / one

Zadanie 3.

Odmień podane czasowniki (w czasie teraźniejszym), znając ich 1. i 2. osobę liczby pojedynczej.

• lizać

ja	liżę	my
ty	liżesz	wy
on / ona / ono		oni / one

• chodzić

ja	chodzę	my
ty	chodzisz	wy
on / ona / ono		oni / one

• zbierać

ja	zbieram	my
ty	zbierasz	wy
on / ona / ono		oni / one

• wynosić

ja	wynoszę	my
ty	wynosisz	wy
on / ona / ono		oni / one

• uczyć się

ja	uczę się	my
ty	uczysz się	wy
on / ona / ono		oni / one

Zadanie 4.

Uzupełnij tabelkę formami biernika i dopełniacza.

żona	mam → kogo? co? <i>biernik</i>		nie mam → kogo? czego? <i>dopełniacz</i>	
książka				
mama				
siostra				
koleżanka				
podręcznik				
pomysł				
brat				
kuzyn				
komputer				
kot				
długopis				
masło				
dziecko				
drzewo				
marzenie				

Zadanie 5.

Wybierz odpowiednią formę.

- Witam serdecznie zgromadzonych gości! Bardzo mi miło, że
(przyszliście, państwo przyszli).
- Cześć, Aniu! (wiesz / wiecie / wie pan), jaka będzie jutro pogoda?
- Cześć, chłopaki! (idziecie, idą panowie) ze mną do kina?
- Dobry wieczór, Panie Kowalski! (wiesz / wiecie / wie pan), kiedy odbędzie się zebranie lokatorów budynku?
- Dzień dobry! Poproszę mleko i masło. (wiesz, wiecie, wie Pani), gdzie można kupić mięso?
- - Panie kierowco, można u (was, pana) kupić dwa bilety? Dla mnie ulgowy, a dla mojej żony normalny.
- Tak, ale pod warunkiem, że (macie, mają panie, mają państwo) drobne.
- Przepraszam! (możecie, może pan) mi powiedzieć, gdzie znajduje się najbliższa toaleta?

Zadanie 6.

Naucz się na pamięć słów z tematu „**RODZINA**” (zaznaczonych **łustym drukiem**) oraz **KOLORÓW**.

ROZDZIAŁ 4.

- ☺ CZAS
- ☺ LICZEBNIKI

- wiersz „Stonoga“
- piosnka „Zegar“

Zasób leksykalny:

DNI TYGODNIA

- **poniedziałek**
- **wtorek**
- **środa**
- **czwartek**
- **piątek**
- **sobota**
- **niedziela**

- poniedziałek-piątek = dni powszednie, **dni robocze**
- sobota i niedziela = **weekend** [tykend]

MIESIĄCE

- **styczeń**
- **luty**
- **marzec**
- **kwiecień**
- **maj**
- **czerwiec**
- **lipiec**
- **sierpień**
- **wrzesień**
- **październik**
- **listopad**
- **grudzień**

ZEGARY:

- zegar ścienny
- zegarek na rękę
- budzik
- zegar ze wskazówkami
- zegar (zegarek) elektroniczny

tarcza zegara, wskazówka

PORY ROKU

- **wiosna**
- **lato**
- **jesień**
- **zima**

PORY DNIA

- **ranek** (poranek), rano
- **popołudnie**
- **noc**
- **południe** (12⁰⁰)
- **wieczór**
- **północ** (24⁰⁰)

KALENDARZOWE PORY ROKU

W Polsce pory roku dzieli się w następujący sposób:

WIOSNA	21 marca – 22 czerwca
LATO	22 czerwca – 23 września
JESIEŃ	23 września – 22 grudnia
ZIMA	22 grudnia – 21 marca

Zadanie 1.

Wpisz odpowiednią porę roku.

maj –

wrzesień – /

styczeń –

październik –

czerwiec – /

luty –

marzec – /

listopad –

kwiecień –

lipiec –

sierpień –

grudzień – /

DNI TYGODNIA – CZYNNOSCI POWTARZAJĄCE SIĘ

- w poniedziałki
- we wtorki
- w środy
- w czwartki
- w piątki
- w soboty
- w niedziele

Zadanie 2.

Przeczytaj poniższe czasowniki i napisz, co robi dana osoba w poszczególne dni tygodnia.

- CZASOWNIKI:
- biegać (ja biegam, ty biegasz)
 - robić (ja robię, ty robisz)
 - chodzić (ja chodzę, ty chodzisz)
 - sprzątać (ja sprzątam, ty sprzątasz)
 - odpoczywać (ja odpoczywam, ty odpoczywasz)
 - słuchać (ja słucham, ty słuchasz)

- (Helga, poniedziałek, biegać)*Helga w poniedziałki biega*.....
- (mama, wtorek, robić zakupy)*Mama we wtorki robi zakupy*.....
- (kuzynka, środa, chodzić na basen)
-
- (rodzice, czwartek, sprzątać)
- (ja i siostra, piątek, odpoczywać)
-
- (sąsiedzi, sobota, słuchać muzykę)
-
- (mój brat, czwartek, chodzić na zajęcia taneczne)
-
- (moje koleżanki, niedziela, odpoczywać)
-

LICZEBNIKI

	<i>liczebnik główny</i>	<i>liczebnik porządkowy</i>		<i>liczebnik główny</i>	<i>liczebnik porządkowy</i>
1	jeden	pierwszy	100	sto	setny
2	dwa	drugi	101	sto jeden	sto pierwszy
3	trzy	trzeci	102	sto dwa	sto drugi
4	cztery	czwarty	120	sto dwadzieścia	sto dwudziesty
5	pięć	piąty	130	sto trzydzieści	sto trzydziesty
6	sześć	szósty	189	sto	sto osiemdziesiąty dziewiąty
7	siedem	siódmy		osiemdziesiąt	
8	osiem	ósmo		dziewięć	
9	dziewięć	dziewiąty	200	dwieście	dwusetny
10	dziesięć	dziesiąty	250	dwieście	dwieście
11	jedenaste	jedenasty		pięćdziesiąt	pięćdziesiąty
12	dwanaście	dwunasty	300	trzysta	trzech setny
13	trzynaście	trzynasty	400	czterysta	czterech setny
14	czternaście	czternasty	500	pięćset	pięćsetny
15	piętnaście	piętnasty	600	sześćset	sześćsetny
16	szesnaście	szesnasty	700	siedemset	siedemsetny
17	siedemnaście	siedemnasty	800	osiemset	osiemsetny
18	osiemnaście	osiemnasty	900	dziewięćset	dziewięćsetny
19	dziewiętnaście	dziewiętnasty	925	dziewięćset dwadzieścia pięć	dziewięćset dwudziesty piąty
20	dwadzieścia	dwudziesty			
21	dwadzieścia jeden	dwudziesty pierwszy			
22	dwadzieścia dwa	dwudziesty drugi	1000	tysiąc	tysięczny
23	dwadzieścia trzy	dwudziesty trzeci	1569	tysiąc pięćset sześćdziesiąt dziewięć	tysiąc pięćset sześćdziesiąty dziewiąty
24	dwadzieścia cztery	dwudziesty czwarty			
25	dwadzieścia pięć	dwudziesty piąty			
26	dwadzieścia sześć	dwudziesty szósty			
30	trzydzieści	trzydziesty	1090	tysiąc dziewięćdziesiąt	tysiąc dziewięćdziesiąty
40	czterdzieści	czterdziesty			
50	pięćdziesiąt	pięćdziesiąty	1000000	milion	milionowy
60	sześćdziesiąt	sześćdziesiąty	1000000000	miliard	miliardowy
70	siedemdziesiąt	siedemdziesiąty			
80	osiemdziesiąt	osiemdziesiąty			
90	dziewięćdziesiąt	dziewięćdziesiąty			

1/3 jedna trzecia, 2/3 dwie trzecie, 3/5 trzy piąte, 5/6 pięć szóstych
mało, dużo, wiele, trochę, kilka
dwoje, troje, czworo, pięcioro, sześcioro

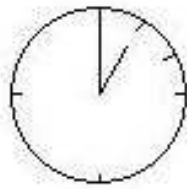
Zadanie 3.

Naucz się na pamięć powyższych liczebników. Niedługo napiszesz z nich kartkówkę ☺

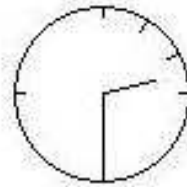

GODZINY

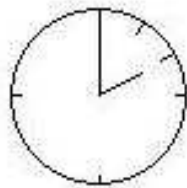
Która jest godzina?

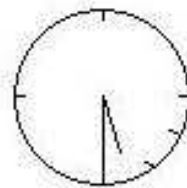
pierwsza
(godzina)

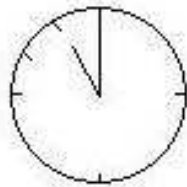
wpół do trzeciej

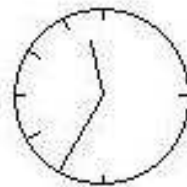
druga
(godzina)

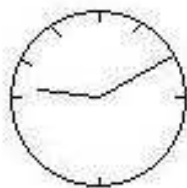
wpół do szóstej

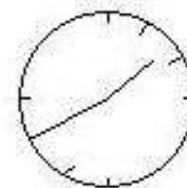
jedenasta
(godzina)

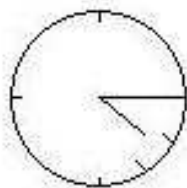
za dwadzieścia pięć
dwunasta

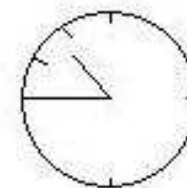
dziesięć po dziewiątej

za dwadzieścia
druga

piętnaście (kwadrans)
po czwartej

za piętnaście (kwadrans)
dwudziesta trzecia

gg.00

piąta
dziewiąta
szesnasta

gg.01 – gg.29

pięć
dziesięć
siedemnaście
dwadzieścia trzy
dwadzieścia dziewięć

po

trzeciej
dwunastej
osiemnastej
dwudziestej drugiej

gg.30

wpół do

drugiej
jedenastej
piętnastej

gg.31 – gg.59

za
cztery
piętnaście
dwadzieścia
dwadzieścia pięć
dwadzieścia osiem

pierwsza
dziesiąta
siedemnasta
dwudziesta trzecia

LUB („drugi sposób”)

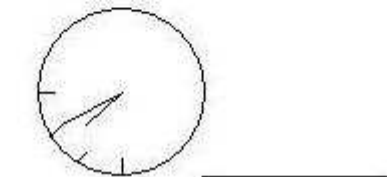
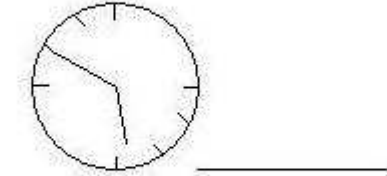
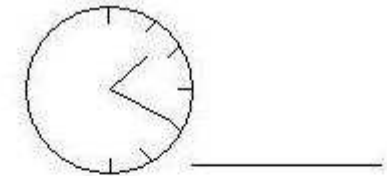
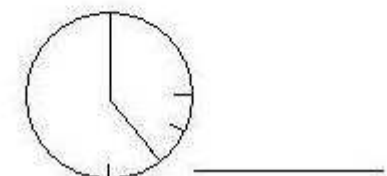
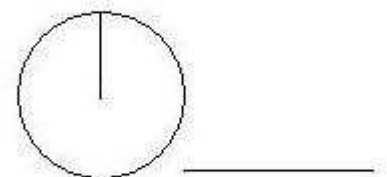
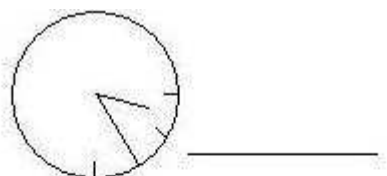
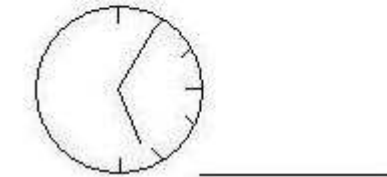
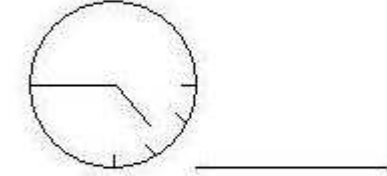
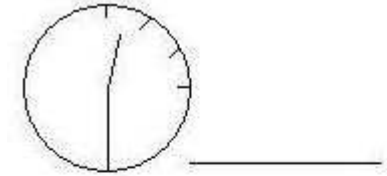
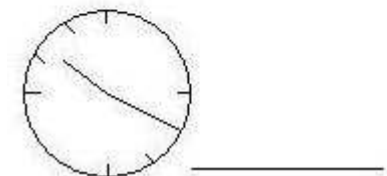
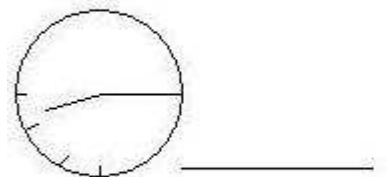
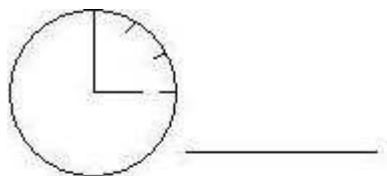
12.34 dwunasta trzydzieści cztery
15.05 piętnasta pięć
21.35 dwudziesta pierwsza trzydzieści pięć
23.56 dwudziesta trzecia pięćdziesiąt sześć
itd.

godzina → liczebnik porządkowy (rodzaju żeńskiego)

minuty → liczebnik główny

Zadanie 4.

Napisz słownie, którą godzinę wskazuje zegar.

Zadanie 5.

Napisz słownie, którą godzinę wskazuje zegar.

• 05.05*pięć po piątej*.....

• 07.10*dziesięć po siódmej*.....

• 09.35

• 10.45

• 02.29

- Przepraszam, która jest godzina?
- Przykro mi, ale nie mam zegarka!

• 12.00

• 20.00

• 22.07

• 05.10

• 06.00

• 02.30

• 12.30

Zadanie 6.

Napisz słownie, którą godzinę wskazuje zegar („drugim sposobem”).

• 05.12*piąta dwanaście*.....

• 09.41*dziewięta czterdzieści jeden*.....

• 07.42

• 10.23

• 09.30

• 12.31

• 12.14

• 22.57

• 05.36.....

• 11.00

• 03.11

• 13.49

Zadanie 7.

Przeczytaj i podkreśl wszystkie liczebniki.

WIERSZ (I PIOSENKA)

Jan Brzechwa

„Stonoga”

Mieszkała stonoga pod Białą,
Bo tak się jej podobało.
Raz przychodzi liścik mały
Do stonogi,
Że proszona jest do Białej
Na pierogi.
Ucieszyło to stonogę,
Więc ruszyła szybko w drogę.

Nim zdążyła dojść do Białej,
Nogi jej się poplątały:
Lewa z prawą, przednia z tylną,
Każdej nodze bardzo pilno,
Szósta zdążyć chce za siódmą,
Ale siódmej iść za trudno,
No, bo przed nią stoi ósma,
Która właśnie jakiś guz ma.

Chciała minąć jedenastą,
Poplątała się z piętnastą,
A ta znów z dwudziestą piątą,

Trzydziesta z dziewięćdziesiątą,
A druga z czterdziestą czwartą,
Choć wcale nie było warto.

Stanęła stonoga wśród drogi,
Rozplątać chce sobie nogi;
A w Białej stygną pierogi!

Rozplątała pierwszą, drugą,
Z trzecią trwało bardzo długo,
Zanim doszła do trzydziestej,
Zapomniała o dwudziestej,
Przy czterdziestej już się krząta,
"No, a gdzie jest pięćdziesiąta?"
Sześćdziesiątą nogę beszta:
"Prędeż, prędeż! A gdzie reszta?"

To wszystko tak długo trwało,
Że przez ten czas całą Białą
Przemalowano na zielono,
A do Zielonej stonogi nie proszono.

Zadanie 8.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- O której godzinie lubisz jeść obiad?
- O której rano lubisz wstawać?
- O której lubisz kłaść się spać?

Wiersz „Stonoga” jest własnością jego autora i został tu zamieszczony w celach edukacyjnych.

Szczęśliwi czasu nie liczą 😊

DATY

Jaka jest dzisiaj data?

Który dzisiaj (jest)?

Dzisiaj jest...

- 1 I ...**pierwszy** stycznia
- 5 II ...**piąty** lutego
- 9 III ...**dziewiąty** marca
- 10 IV ...**dziesiąty** kwietnia
- 12 V ...**dwunasty** maja
- 16 VI ...**szesnasty** czerwca
- 18 VII ...**osiemnasty** lipca
- 20 VIII ...**dwudziesty** sierpnia
- 23 IX ...**dwudziesty trzeci** września
- 25 X ...**dwudziesty piąty** października
- 27 XI ...**dwudziesty siódmy** listopada
- 31 XII ...**trzydziesty pierwszy** grudnia

Którego...

...wróciłem z wakacji?

...mam urodziny?

...pójdę do dentysty?

- 1 I ...**pierwszego** stycznia
- 9 III ...**dziewiątego** marca
- 12 V ...**dwunastego** maja
- 18 VII ...**osiemnastego** lipca
- 20 VIII ...**dwudziestego** sierpnia
- 25 X ...**dwudziestego piątego** października
- 31 XII ...**trzydziestego pierwszego** grudnia

LATA:

- 1 VI 1998 roku (pierwszy czerwca) **tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego ósmego** roku
- 8 III 1645 roku (ósmego marca) **tysiąc sześćset czterdziestego piątego** roku
- 14 II 1992 roku ... **tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego drugiego** roku
- 4 VIII 1857 roku ... **tysiąc osiemset pięćdziesiątego siódmego** roku
- 19 V 2006 roku ... **dwa tysiące szóstego** roku
- 31 IV 2007 roku ... **dwa tysiące siódmego** roku
- 26 X 2000 roku ... **dwutysięcznego** roku
- 13 IX 2012 roku ... **dwa tysiące dwunastego** roku
- 11 I 2043 roku ... **dwa tysiące czterdziestego trzeciego** roku

Zadanie 9.

Odpowiedz na pytania.

- Kiedy obchodzisz urodziny? (Kiedy masz urodziny?)

.....

- Kiedy Twoja mama ma urodziny? (Kiedy Twoja mama obchodzi urodziny?)

.....

- Kiedy urodziny ma Helga? (28 VI)

.....

- Kiedy urodziny obchodził Jan Paweł II? (18 V)

.....

- Kiedy urodziny obchodził Taras Szewczenko? (9 III)

.....

Zadanie 10.

Napisz słownie, kiedy w Polsce obchodzi się podane święta:

- 24 XII (Wigilia Bożego Narodzenia)

.....*W Polsce Wigilię Bożego Narodzenia obchodzi się dwudziestego czwartego grudnia.....*

- 8 III (Dzień Kobiet)

.....

- 11 XI (Święto Niepodległości)

.....

- 31 XII (Sylwester)

.....

- 1 I (Nowy Rok)

.....

Zadanie 11.

Uzupełnij poniższe daty.

- 16 III 1998 roku

szesnasty tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego ósmego roku

- 21 IX 2003 roku

..... września dwa tysiące trzeciego roku

- 3 VI 1994 roku

trzeci czerwca roku

- 14 II 1460 roku

..... lutego tysiąc czterysta sześćdziesiątego roku

- 22 XII 1057 roku

dwudziesty drugi grudnia roku

- 1 X 2007 roku

pierwszy dwa tysiące siódmego roku

Zadanie 12.

Przetłumacz podane przysłówki czasu, a następnie rozmieść je na osi, zaczynając od tego, który określa czynność najbardziej odległą.

- rok temu
- przed chwilą
- wkrótce
- jutro

- wczoraj
- pojutrze
- dzisiaj
- w tej chwili

- przedwczoraj
- zaraz
- niedługo
- dawno temu

Zadanie 13.

Ułóż krótkie zdania, używając przysłówek z powyższego zadania.

-
-
-
-
-

CZASOWNIK „MUSIEĆ”			
ja	muszę	my
ty	musisz	wy
on / ona / ono	oni / one

Zadanie 14.

Przetłumacz podane słowa, a następnie ułóż z nimi zdania.

- nigdy
- rzadko
- czasami
- często
- zawsze

-
-
-
-
-

Zadanie 15.

Przeczytaj i posłuchaj.

PIOSENKA

Edyta Bartosiewicz

„Zegar”

Chciałbyś chociaż przez chwilę
Wstrzymać zegar bezlitosny
Niech opamięta się miły
Niech odetchnie niech odpocznie

Wahadło z mosiądzu odlane
Biedne słania się i opada z sił
Z jego objęć wyrwany
Byłbyś bardziej bez troski
Jest czymś niezrozumiałym
Mechanizmu ciągle pośpiech

Ten zegar jest całkiem bezduszny
Nie ma litości nie wie co to jest ból
Gdy wszystko z rąk się wymyka
By z zegarem biec co tchu

Gdy do przodu zegar rwie
Ty ustaw się na nie i „cała wstecz”!

Utwór „Zegar” jest
własnością jego twórców
i został tu zamieszczony
w celach edukacyjnych.

Gdy do przodu zegar rwie
Napieraj mocno i cała wstecz!
Nie nie zgadzaj się by on
Dyktował każdy krok
Więc „cała wstecz”!

Wahadło z mosiądzu odlane
Biedne słania się i opada z sił
Mechanizm do cna wyczerpany
Dla kilku marnych chwil

Gdy do przodu zegar rwie
Napieraj mocno i cała wstecz!
Nie nie zgadzaj się by on
Dyktował każdy krok
Więc cała wstecz

Nie nie zgadzaj się
W nos mu się śmieję!

Zadanie 16.

Uzupełnij zdania.

- Dzisiaj jest (23 VII)*dwudziesty trzeci lipca*.....
- Mam urodziny (23 VII) *dwudziestego trzeciego lipca*
- Dziś jest (8 X)
- Pójdę do dentysty (8 X)
- Dzisiaj jest (31 V)
- Ostatni raz byłem w kinie (31 V)
- Dzisiaj jest (16 VI 1984)
.....roku.
- Urodziłem się (16 VI 1984)
.....roku.
- Dziś jest (7 XII 2008)
.....roku.
- Ukończyłem Uniwersytet (7 XII 2008)
.....roku.

RZECZOWNIK ROK

	<i>liczba pojedyncza</i>	<i>liczba mnoga</i>
Mianownik <i>kto? co?</i>	rok	lata
Dopełniacz <i>kogo? czego?</i>	roku	lat
Celownik <i>komu? czemu?</i>	rokowi	latom
Biernik <i>kogo? co?</i>	rok	lata
Narzędnik <i>kim? czym?</i>	rokiem	latami
Miejscownik <i>o kim? o czym?</i>	o roku	o latach
Wołacz <i>o!</i>	roku!	lata!

Zadanie 17.

Uzupełnij zdania odpowiednimi formami rzeczownika ROK.

- To był bardzo udany
- To będą bardzo długie
- Nie chcę rozmawiać o tych wszystkich
- Nie przejmuj się minionym Następny będzie lepszy!
- Jestem już na piątym filologii polskiej.
- Nie ufam Ci już – okłamywałeś mnie całymi

RZECZOWNIKI PRZY LICZEBNIKACH

1	<u>rok</u>	<u>butelka</u>	<u>drzewo</u>	
2, 3, 4	lata	butelki	drzewa	
5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21	lat	butelek	drzew	
22, 23, 24	lata	butelki	drzewa	
25, 26, 27, 28, 29, 30, 31	lat	butelek	drzew	
32, 33, 34	lata	butelki	drzewa	
35, 36, 37, 38, 39, 40, 41	lat	butelek	drzew	itd.

Zadanie 18.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Musisz chodzić do szkoły?
- Kto w Twojej rodzinie musi myć naczynia?
- Musisz rano chodzić do sklepu po bułki?
- Twój ojciec musi odkurzać mieszkanie?
- Twoja siostra musi podlewać kwiatki?
- Ty i Twój najlepszy przyjaciel musicie rozmawiać czasami przez telefon?
- Twoi sąsiedzi muszą dzwonić na policję, bo w nocy jest u Ciebie za głośno?

Zadanie 19.

Wybierz odpowiednią formę.

	komputer komputery komputerów	sukienka sukienki sukienek	miejsce miejsca miejsc
5			
22			
77			
41			
48			
1			
59			
28			
83			
71			
146			
16			
852			
10			
2989			
13			
20			
253			

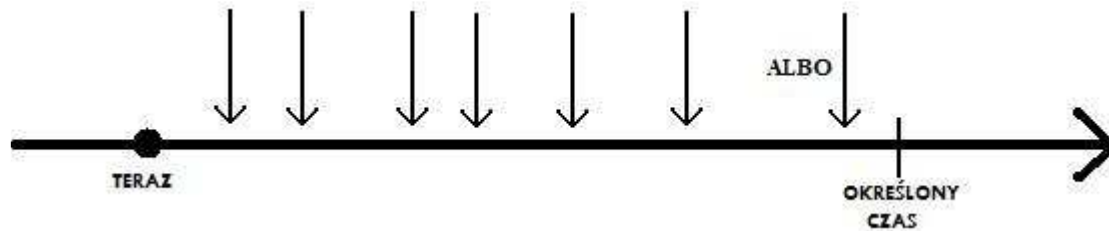
Zadanie 20.

Wybierz odpowiednią formę.

	telefon telefony telefonów	myszka myszki myszek	krzesło krzesła krzesel
85			
1			
69			
32			
81			
137			
47			
26			
92			
6			
23			
17			
682			
10			
1877			

W CIĄGU, ZA, PRZEZ

• **W CIĄGU** używa się, gdy chce się wyrazić **okres**, w czasie którego może się odbyć jakaś czynność (ale czynność ta nie będzie się odbywała przez cały ten okres, lecz w którymś jego momencie).

Jest godzina 15.

W ciągu 20 minut wyjdę z domu. → Wyjdę z domu między 15 a 15.20.

Jest 1 maja.

Muszę oddać tę książkę w ciągu 3 tygodni. → Muszę oddać książkę do 22 maja (między 1 maja a 22 maja).

• **ZA** używa się, gdy chce się określić **moment** oddalony dokładnie o czas, o którym mowa w zdaniu.

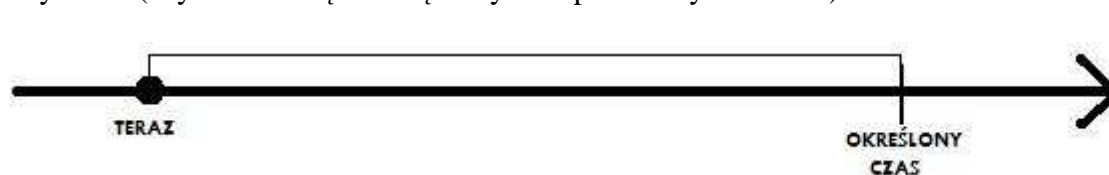
Jest godzina 15.

Wyjdę z domu za 20 minut. → Wyjdę z domu o 15.20 (po upływie 20 minut).

Jest 1 maja 2008 r.

Mam egzamin za 3 tygodnie. → Mam egzamin 22 maja 2008 r. (dokładnie).

• **PRZEZ** używa się, gdy chce się wyrazić **okres**, w czasie którego będzie się odbywała jakaś czynność (czynność ta będzie się odbywała przez cały ten okres).

Jest godzina 15.

Będę jeść obiad przez 20 minut. → Zaczę jeść obiad teraz, a skończę za 20 minut.

Jest 1 maja 2008 r.

Przez 3 tygodnie będę mieszkać w tym hotelu. → Będę mieszkać od 1 maja do 21 maja.

W CIĄGU, ZA, PRZEZ + PRZYPADEK

W CIĄGU łączy się z dopełniaczem (kogo? czego?).

- W ciągu minuty.
- W ciągu godziny.
- W ciągu 25 (dwudziestu pięciu) minut.
- W ciągu jakiegoś czasu.
- W ciągu roku.
- W ciągu wielu lat.

ZA i PRZEZ łączą się z biernikiem (kogo? co?).

- Za minutę.
- Przez godzinę.
- Za 25 (dwadzieścia pięć) minut.
- Przez jakiś czas.
- Za rok.
- Przez wiele lat.

Zadanie 21.

Wybierz odpowiednią formę.

- Jest godzina 16, a autobus będzie o 16.47.

→ Autobus będzie 47 minut.

- Jest godzina 6, a o 6.55 zaczyna się mój ulubiony serial.

→ Muszę wyprowadzić psa 55 minut.

- Za miesiąc mam ważny egzamin.

→ miesiąc muszę się uczyć.

- O 14 zostanie wyłączony prąd. Ponownie włączony zostanie o 17.

→ 3 godziny nie będzie prądu.

Dostałem wizę na 3 miesiące! Wyjeżdżam do Niemiec 15 marca.

→ Muszę wrócić 3 miesięcy.

ROZDZIAŁ 5.

☺ **ODZIEŻ I OBUWIE**

☺ **RZECZOWNIKI – MIEJSCOWNIK**

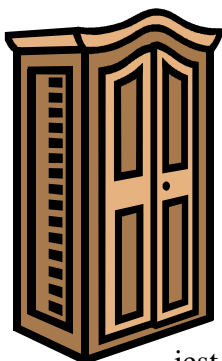
• wiersz „Siedmiomilowe buty“

• piosnka „Nie stało się nic“

Zadanie 1.

Przeczytaj i przetłumacz.

Szafa Helgi znajduje się w jej pokoju między łóżkiem a biurkiem. Choć w szafie panuje bałagan, to można tam znaleźć wiele ciekawych ubrań.

U góry szafy Helga przechowuje skórzane, czarne spodnie, które zakłada tylko na randki. Oprócz nich, ma też džinsy i czarne sztruksy. Na środkowej półce znajdują się bluzki, koszulki i swetry. Helga lubi różne kolory, ale w jej szafie dominuje właśnie kolor czarny. Żadne bluzki, swetry i koszulki nie są wyprasowane, a nawet nie są przez Helgę składane. W dolnej części szafy znajdują się szuflady na bieliznę: skarpetki, majtki i biustonosze, rajtuzy, rajstopy, strój kąpielowy i czepek.

Oprócz ubrań codziennych w szafie Helgi można też znaleźć ubrania wyjściowe. Spośród nich uwagę zwraca różowa sukienka w zielone groszki ozdobiona mnóstwem mieniących się w słońcu cekinów. U góry sukienka ta jest upiększona złotą różą, a na dole – paskiem z wężej skóry i dużą klamrą w kształcie serca. Nieodłącznym elementem wyjściowego ubioru Helgi jest słomiany kapelusz ze srebrną kokardą, którą własnoręcznie wykonała z bibuły na zajęciach plastycznych.

W małej szafce Helga przechowuje kilka par butów na różne okazje: sandały, kozaki, czarne buty na obcasie ze złotymi ozdobami oraz białe adidasy.

Zadanie 2.

Poproś nauczyciela, aby powiedział Ci, które rzeczowniki występują tylko w liczbie mnogiej. Zapisz je.

-
-
-
-
-

Zadanie 3.

Z podanych słów utóó zdania.

szafie / w / panuje / bałagan / Helgi

.....

swojej / powinna / posprzątaó / Helga / szafie / w

.....

by / każda / więcej / kobieta / jej / żeby / w / było / chciała / ubrań / szafie

.....

sprząta / Helga / na / w / szafie / raz / swojej / rok

.....

lubię / rękawem / koszule / bardzo / z krótkim / nosić

.....

się / zimą / przeziębici / szalik / zawsze / aby / nie / zakładam

.....

nie / nosić / mi / czapka / bo / lubię / niszczy / fryzurę / czapki

.....

muszę / zanim / sukienkę / kupię / przymierzyć / ją / kilka / razy / zawsze

.....

butów / stara / siostra / się / dopasowywać / do / torebkę / moja

.....

czy / rozmiarze / taką / sukienkę / ale / dostanę / w większym

.....?

Zasób leksykalny:

ubranie, odzież, **buty**, obuwie;

koszula, **koszulka**, **bluza** (bluza z kapturem), **sweter**, **bluzka**, **spodnie**, krótkie spodenki (szorty), **spódnica**, **sukienka**, **podkoszulek**, top;

garnitur, marynarka, garsonka;

kurtka, **płaszcz**, żakiet;

bielizna, **majtki**, **biustonosz**, bokserki, **skarpetki**, rajstopy, rajtuzy, pończochy, kalesony;

strój kąpielowy (jednoczęściowy, dwuczęściowy), **kąpielówki**, **czeppek**;

pasek, szelki, **torebka**, apaszka, **korale** (koraliki), **łańcuszek**, wisiorek, bransoletka, **zegarek**, ozdoba, **krawat**, mucha, spinka do krawata, **okulary słoneczne**;

czapka, **szalik**, **rękawiczki**;

czapeczka z daszkiem, kapelusz, opaska, chusta;

adidasy, trampki, sandały, kozaki, **półbuty**, **kapcie**.

Zadanie 4.

Uzupełnij zdania.

- Latem lubię zakładać (koszula)
- Zimą lubię zakładać (sweter)
- Jesienią mój brat lubi nosić (bluza)
- Wiosną moja siostra lubi nosić (sukienka)
- Na randki zawsze zakładam (pasek)
- Bardzo lubię tę (marynarka)
- Nie lubię zakładać (koszula)
- Na randki nigdy nie zakładam (pasek)
- Nie lubię tej (marynarka)
- Nie lubię nosić tego (sweter)

RZECZOWNIK – MIEJSCOWNIK RODZAJU ŻEŃSKIEGO

Miejscownik (o kim? o czym?) liczby pojedynczej rodzaju żeńskiego ma końcówkę „-e”, „-y” lub „-i”.

- końcówka „-e” występuje, jeśli

temat słowa kończy się na:

-b, -ch, -d, -f, -g, -h, -k, -ł,
-m, -n, -p, -r, -s, -t, -w lub -z*

baba → (mówię o) babie
mucha → (myślę o) musze
łada → (położyłem to na) ładzie
rafa → (jestem zakochany w) rafie
podłoga → (siedzę na) podłodze
duha → (myślę o) dudze
książka → (myślę o) książce
strząła → (marzę o pięknej) strzale
mama → (mówię o) mamie
rana → (opatrunek jest na) ranie
pupa → (siedzę na) pupie
rura → (stoję na) rure
klasa → (jestem w) klasie
zapłata → (myślę o) zapłacie
Warszawa → (mieszkam w) Warszawie
waza → (położyłem to na) wazie

- końcówka „-y” występuje, jeśli temat słowa kończy się na:

-c, -cz, -dz, -rz, -sz, -ż

taca → (filiżanka leży na) tacy
tarcza → (wróciliśmy na) tarczy
sadza → (myślę o) sadzy
wieczerza → (myślę o) wieczerzy
kasza → (marzę o) kaszy
marza (myślę o) marzy
noc (marzę o tej) nocy
klacz → (marzę o) klaczy
weszz → (myślę o) wszy

- końcówka „-i” występuje, jeśli *temat* słowa kończy się na spółgłoskę miękką (również -j, -ł) lub jeśli *słowo* kończy się na spółgłoskę (oprócz -c, -cz i -dz itd.)

ciocia → (mówię o) cioci
Jadzia → (myślę o) Jadzi
Maja → (zakochałem się w) Mai
fala → (jestem na) fali
niania → (myślę o mojej) niani
mamusia → (myślę o naszej) mamusi
buzia → (mam to w) buzi
krewi → (myślę o) krwi
sól → (mówię o) soli
miłość → (marzę o) miłości

*Jeśli forma miejscownika kończy się na „-e”, to występuje oboczność spółgłosek (b → bi, ch → sz, d → dzi, k → c itd.).

Zadanie 5.*Uzupełnij zdania formą miejscownika.*

- Ładnie ci w tej (sukienka)
- Pójdę dziś w czerwonej (bluzka)
- Nigdy nie chodzę w (koszulka), którą dostałem od brata.
- Pójdiesz jutro do kina w (koszula), którą tak lubię?
- Bardzo ci ładnie w zielonej (czapka)
- Twoja siostra pójdzie w tej okropnej (spódnica)?
- Twojej siostrze brzydko jest w (bluza) z kapturem.
- Coś dziwnego jest w tej (ozdoba), którą masz na ręce.

CZASOWNIK „WOLEĆ”

ja	wolę	my
ty	wolisz	wy
on / ona / ono	oni / one

Zadanie 6.*Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.*

- Wolisz uczyć się w bibliotece czy w domu?
- Wolisz chodzić do szkoły czy do pracy?
- Wolisz myć ręce w kuchni czy w łazience?
- Twoja siostra woli pić kawę w szklance czy w filiżance?

RZECZOWNIK – MIEJSCOWNIK RODZAJU MĘSKIEGO

Miejscownik (o kim? o czym?) liczby pojedynczej rodzaju męskiego ma końcówkę „-u” lub „-e”.

- końcówka „-u” występuje, jeśli słowo kończy się na:
-c, -ch, -cz, -ć, -dz, -dź, -g, -j,
-k, -l, -ń, -rz, -sz, -ś, -ź lub -ż

taniec → (dobrze czuję się w) tańcu
kożuch → (siedzę na) kożuchu
deszcz → (myślę o) deszczu
kapeć → (zapomniałeś o) kapciu
ksiądz → (mówię o) księdzu
niedźwiedź (myślę o) niedźwiedziu
tramwaj → (jestem w) tramwaju
bumerang → (marzę o) bumerangu
posterunek → (jestem na) posterunku
hotel → (jestem w) hotelu
leń → (myślę o tym) leniu
narciarz → (mówię o) narciarzu
Bogus → (zakochałam się w) Bogusiu
Łotysz → (zakochałam się w) Łotyszu
paż → (mówię o) paziu
Lubiąż → (jestem w) Lubiążu

- końcówka „-e” występuje, jeśli słowo kończy się na:
-d, -f, -ł, -m, -n, -p, -r, -s -t lub -z

cud → (marzę o) cudzie
scenograf → (mówię o) scenografie
anioł → (marzę o) aniele
cham → (myślę o) chacie
bizon → (myślę o) bizonie
sklep → (jestem w) sklepie
bulwar → (jestem na) bulwarze
kaktus → (marzę o) kaktusie
uchwyt → (mówię o) uchwycie
dywiz → (zapomniałeś o) dywizie

- po: -b oraz -w występuje „-u” lub „-e”

dziób → (mówię o) dziobie
klub → (jestem w) klubie
drób → (myślę o) drobie
gołąb → (marzę o białym) gołębiu
Lwów → (mieszkam we) Lwowie
motyw → (myślę o takim) motywie
Wrocław → (mieszkam we) Wrocławiu
paw → (marzę o pięknym) pawiu

Jeśli forma kończy się na „-e” lub jeśli temat rzeczownika kończy się na -b lub -w, to występuje oboczność spółgłosek (ł → l, w → wi, t → ci, d → dzi, k → c itd.)

Pamiętaj, że rzeczowniki rodzaju męskiego na „-a”
(farmaceuta, kolega itp.) odmieniają się jak rzeczowniki rodzaju żeńskiego
(myślę o farmaceucie, mówię o koleżce itd.).

Zadanie 7.

Uzupełnij zdania formą miejscownika.

- Ładnie ci w tym (sweter)
- Pójdiesz do teatru w czarnym (płaszcz)?
- Zawsze pływasz w zielonym (czepek)?
- Co myślisz o tym (podkoszulek)?
- Zimą chodzi się w (szalik)
- Nie chcesz wiedzieć, co myślę o Twoim nowym (kapelusz)
- Brzydko ci w tym srebrnym (łańcuszek)

Zadanie 8.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- Lubisz chodzić po lesie?
- Wolisz przebywać w domu czy na świeżym powietrzu?
- Twoi rodzice pracują w domu?
- Twoi znajomi są w tej chwili w Paryżu?
- Twoja mama była kiedyś w Londynie?
- W tym podręczniku znajdują się teksty piosenek?
- Twój tata często szuka informacji w Internecie?
- Lubisz mówić o swoim przyjacielu?

Zadanie 9.

Przeczytaj i posłuchaj oraz zaznacz słowa, których nie rozumiesz.

WIERSZ (I PIOSENKA)

Jan Brzechwa

„Siedmiomilowe buty”

Pojechał Michał pod Częstochowę,
Tam kupił buty siedmiomilowe.

Co stąpnie nogą - siedem mil trzaśnie,
Bo Michał takie buty miał właśnie.

Szedł pełen dumy, szedł pełen buty,
W siedmiomilowe buty obuty.

W piętnaście minut był już w Warszawie:
"Tutaj - powiada - dłużej zabawię!"

Żona spojrzała i zapłakała:
"Już nie dopędzę mego Michała."

Dzieci go ciągle tramwajem gonią,
A on już w Kutnie, a on już w Błoniu.

Wybrał się Michał z żoną do kina,
Lecz zawędrował do Radzyna.

Chciał starszą córkę odwiedzić w mieście,
Adres - wiadomo - Złota 30.

Poszedł piechotą, bo było blisko,
Trafił na Złotą, ale w Grodzisku.

Raz się umówił z teściem na rynku,
Zanim się spostrzegł - był w Ciechocinku.

Pobiegł z powrotem, myśląc, że zdąży,
I wnet się znalazł na rynku... w Łomży.

Chciał do Warszawy powrócić wreszcie.
Ale co chwila był w innym mieście:

W Kielcach, w Kaliszu, w Płocku, w
Szczecinie
I w Skierniewicach, i w Koszalinie.

Nie mógł utrafić! Więc pod Opocznem
Jęknął żałośnie: "Tutaj odpocznię!"

Usiadł i spojrzął ogromnie struty
Na swoje siedmiomilowe buty.

Zdjął je ze złością, do wody wrzucił
I na bosaka do domu wrócił...

RZECZOWNIK – MIEJSCOWNIK RODZAJU NIJAKIEGO

Miejscownik (o kim? o czym?) liczby pojedynczej rodzaju nijakiego ma najczęściej końcówkę „-u” lub „-e”.

- końcówka „-u” występuje w formie wyrazów zakończonych na -e i -ę oraz w formach zakończonych na -ko i -io:

pole → (pracuję w) polu
morze → (marzę o ciepłym) morzu
zboże → (myślę o) zbożu
wrażenie → (mówię o twoim) wrażeniu
marzenie → (myślę o naszym) marzeniu
masełko → (myślę o) masełku
lusterko → (widzę cię w) lusterku
kóleczo → (marzę o) kóleczo
pudełko → (to jest w tym) pudełku
ramię → (połóż mi rękę na) ramieniu

- końcówka „-e” występuje w formie wyrazów zakończonych na -o:

masło → (myślę o) maśle
lustro → (widzę to w) lustrze
koło → (poszukaj tego w) kole
pudło → (wszystko jest w) pudle
ale: radio → (jestem w) radiu
ale: akwarium → (rybki są w) akwarium

Więcej w dodatku „Opracowania gramatyczne”!

Zadanie 10.

Odpowiedz na pytania pełnym zdaniem.

- W maśle znajduje się dużo tłuszczu?
- Lubisz opowiadać innym o swoim życiu?
- Masz bliznę na swoim ciele?
- Lubisz mówić o swoim największym marzeniu?
- Lubisz opowiadać bajki na dobranoc swojemu dziecku?

Zadanie 11.

Zapisz podane wyrazy w miejscowniku (liczby pojedynczej).

wysypisko → telefon →
zasłona → latarka →
model → torba →
rozejm → wejście →

Zadanie 12.

Zamień podane zdania wg przykładu.

- Lubię nosić sukienkę.

→ *Ładnie mi w sukience.*

→ *Lubię chodzić w sukience.*

- Nie lubię nosić szalika.

→ *Brzydko mi w szaliku.*

→ *Nie lubię chodzić w szaliku.*

- Lubię nosić bluzę.

→ ?

→ ?

- Lubię nosić pasek.

→ ?

→ ?

- Nie lubię nosić kurtki.

→ ?

→ ?

- Nie lubię nosić płaszcza.

→ ?

→ ?

- Bardzo lubię nosić koszulę.

→ ?

→ ?

- Nie lubię nosić podkoszulka.

→ ?

→ ?

Zadanie 13.

Opowiedz, co znajduje się w Twojej szafie. Powiedz, które ubrania lubisz nosić najbardziej i dlaczego.

Zadanie 14.

Przeczytaj i posłuchaj oraz zaznacz słowa, których nie rozumiesz.

PIOSENKA

Wilki

„Nie stało się nic”

Jeden dzień, jedna noc, a w życiu jakby piękniej
Byłem z nią parę chwil, było tak namiętnie
A teraz jestem tu, ludzi tłum, a myśli takie dziwne
Nie wiem, czy sam tego chcę, lecz nikt tu nie jest winny

Myślę, że nie stało się nic
Myślę, że nie stało się nic

Już jakiś czas nie ma jej
Tańczę, wódkę piję
Może dziś to będziesz ty
Przecież mama cię nie zbije
Jesteśmy tu, ludzi tłum, a myśli dookoła
Nie wiem, czy sam tego chcę
Chyba jedź do domu

Myślę, że nie stało się nic
Myślę, że nie stało się nic

Później gdzieś widziałem ją
Znowu była z innym
Krzyczał coś, szarpał ją
Uciekła do windy
A teraz jestem tu, ludzi tłum i znowu myśli dziwne
Może bym mógł zostać z nią
I nikt tu nie jest winny

Myślę, że nie stało się nic
Myślę, że nie stało się nic

Utwór „Nie stało się nic”
jest własnością jego
twórców i został tu
zamieszczony w celach

Zadanie 15.

Wstaw formę biernika, dopełniacza lub miejscownika.

BLUZA

- mam (kogo? co?)
- nie mam (kogo? czego?)
- często chodzę w (o kim? o czym?)

KURTKA

- mam ładną (kogo? co?)
- nie mam (kogo? czego?)
- ładnie mi w (o kim? o czym?)

SWETER

- mam (kogo? co?)
- nie mam (kogo? czego?)
- często chodzę w (o kim? o czym?)

KOSZULA

- mam (kogo? co?)
- nie mam (kogo? czego?)
- często chodzę w (o kim? o czym?)

KRAWAT

- mam w szafie (kogo? co?)
- nie mam (kogo? czego?)
- ładnie mi w (o kim? o czym?)

NASZYJNIK

- mam (kogo? co?)
- nie mam (kogo? czego?)
- ładnie mi w (o kim? o czym?)

ROZDZIAŁ 6.

☺ SPÓJNIKI, PRZYIMKI, SKRÓTY...

☺ PRZYMIOTNIKI – BIERNIK

☺ PRZYMIOTNIKI – ZAKOŃCZENIA RODZAJÓW

• piosenka „Jesteś szalona”

• piosenka „O nic nie pytaj”

SPÓJNIKI, PRZYIMKI, SKRÓTY...

Zasób leksykalny:

• **i** / **oraz** / a także / jak również

Mam kota i (oraz) psa.

Mam kota, a także psa.

Mam kota, jak również psa.

• **ale** / lecz / jednak / a

Nie kupiłem bananów, ale (lecz, jednak) kupiłem arbuza.

• **lub** / **albo** / bądź

Jutro będzie padać deszcz albo (lub, bądź) śnieg.

• **więc** / toteż / zatem

Jestem głodny, więc (toteż, zatem) przygotuję sobie kolację.

• **że**

Powiedziałem Ance, że jej nie lubisz.

• **aby** / **żeby**

Żeby (aby) zrobić pizzę w domu, trzeba mieć dobry piekarnik.

Trzeba mieć dobry piekarnik, żeby (aby) zrobić pizzę.

• **bo** / gdyż

Nie lubię cię, bo (gdyż) ciągle się spóźniasz.

• **kiedy** / gdy

Usłyszałem dzwonek do drzwi, kiedy (gdy) smażyłem naleśniki.

• **wtedy**, **teraz**, **zaraz**

Podszedłem bliżej. Wtedy zobaczyłem morderstwo.

Teraz jestem zajęty, ale zaraz mogę ci pomóc.

• **gdzie? dokąd? skąd?**

Gdzie jesteś? Nie widzę cię!

Dokąd jedziesz?

Skąd wracasz?

• **tu** (tutaj), **tam**

Tu (tutaj) jestem!

Jutro przyjedzie tu (tutaj) twoja teściowa!

Tam leży mój piórnik.

Jadę tam, gdzie ty byłeś rok temu.

• stąd, stamtąd, tędy, tamtędy

Stąd możesz pojechać tramwajem, a dalej będziesz musiał iść pieszo.

Musisz dojechać do dworca, a stamtąd pociągiem do Berlina.

Tędy nie przejedziesz, bo jest tu dużo błota.

Jedź tamtędy – tamta droga jest bezpieczniejsza.

• obok, pomiędzy, nad, pod, gdzieś, przez, poprzez, w, na, naprzeciwko

• **może, chyba, na pewno, naprawdę**, możliwe

- Zrobisz coś dla mnie? - Może, ale nie jestem pewien.

Nie jestem pewien, ale chyba położę się zaraz spać.

To na pewno był on! Widziałem wyraźnie, panie policjancie!

Ja naprawdę nie wiem, o czym pan mówi!

Możliwe, że to jest tamta kobieta, ale nie jestem pewien.

• **w zasadzie** / właściwie

W zasadzie (właściwie) nie korzystam z komputera wieczorami, ale dziś muszę...

• **na przykład** (np.)

Pójdę zaraz do jakiegoś sklepu (np. do „Pucusia”)

• i tak dalej (itd.)

Wybierz cyfry: 1, 2, 3, 4 itd., a później naciśnij „ZATWIERDŹ”.

• i tym podobne (itp.)

Bardzo lubię mleko, kefir, jogurt itp.

• **około** (ok.)

Spóźnię się ok. 40 (czterdziestu) minut.

• **według** (wg)

Według mnie, to nie jest dobry pomysł!

To miasto leży w Hiszpanii (wg atlasu geograficznego).

- **między innymi** (m.in.)

Widziałem wczoraj Twoje koleżanki (m.in. Kasię, Basię i Asię).

- **tak, dobrze, w porządku, OK.** (okej), **jasne**

- Pójdiesz ze mną do kina? - Jasne!

- w żadnym razie, **nie**, absolutnie, **w ogóle, wcale**

- w sumie, razem, ogólnie

- Możesz mi to powiedzieć? - Mhhhh.... W sumie tak.

Nie było cudownie, ale ogólnie było całkiem miło.

- **właśnie, przecież**

Jak mogłeś jej to powiedzieć?! Przecież mówiłem Ci, żebyś jej tego nie mówił!

Nie chcę tamtego swetra. Chcę, żebyś mi kupił właśnie ten!

- **właśnie**, dopiero co

Właśnie (dopiero co) wróciłem z podróży, więc muszę chwilę odpocząć.

- **ile? jak często? jak długo?**

Ile płacę? Jak często chodzisz do kina? Jak długo będziesz jeszcze smutna?

- niechący, specjalnie

Nie karz jej! Przecież zrobiła to niechący...

Wybaczyłeś jej?! Nie rozumiesz, że zrobiła to specjalnie?!

inne:

.....
.....
.....
.....

Zadanie 1.

Użyj odpowiedniego słowa.

- Nie pójdę tam dzisiaj, (ale, lub, oraz) pójdę tam jutro.
- Byłaś niegrzeczna, (lub, i, więc) nie możesz się dzisiaj bawić.
- Pójdę tam dzisiaj (ale, lub, więc) jutro.
- Byłem w sklepie, (kiedy, toteż, wtedy) wybuchła bomba.
- (jak często, gdzie, ile) mam usmażyć kotletów?
- Powiedz, (toteż, że, jednak) zdałeś ten egzamin!
- Poszedłem do sklepu (kiedy, gdzie, wtedy), kiedy mi kazałaś.
- (w zasadzie, jednak, możliwe) nie mogę tego zrobić, ale dziś zrobię wyjątek.
- Dokąd idziesz?! (tędy, tam, stąd) nie wolno wchodzić!
- (około, na przykład, na pewno) pięciu minut temu skończyły się bilety.
- Nie lubię oglądać horrorów. Takie filmy (może, w ogóle, na przykład) mnie nie interesują.
- Przepraszam! (chyba, na pewno, naprawdę) nie chciałem tego zrobić.
- Nie mam wątpliwości – to (chyba, na pewno, może) był on!
- (przez, według, kiedy) mnie, ta bluzka nie pasuje Ci do butów.
- Chodźmy (którędy, dokąd, tędy) – to droga na skróty.
- (możliwe, może) zrobię to dzisiaj, a (chyba, możliwe, może)jutro.
- (chyba, możliwe, może), że pójdę tam dzisiaj.

Zadanie 2.

Przeczytaj i posłuchaj oraz zaznacz słowa, których nie rozumiesz.

PIOSENKA

Boys

„Jesteś szalona”

„Miłość odchodzi” –
słyszę znów z Twoich ust
Zawsze prawda miała jakiś sens
Te dni jak bajka, piękne jak tysiąc róż
Ty się śmiałaś zawsze, no i cześć!

„Jesteś szalona” – mówię Ci
Zawsze nią byłaś
Skończ już wreszcie śnić
„Nie jesteś aniołem” – mówię Ci
Jesteś szalona!

Na pożegnanie dajesz mi uśmiech swój
Gdy odchodzisz, wszystko burzy się
Kochałem Cię i Twe szaleństwa
Mocno tak
Ty się śmiałaś zawsze, no i cześć!

„Jesteś szalona” – mówię Ci
Zawsze nią byłaś
Skończ już wreszcie śnić
„Nie jesteś aniołem” – mówię Ci
Jesteś szalona!

Utwór „Jesteś szalona”
jest własnością jego
twórców i został tu
zamieszczony w celach

PRZYMIOTNIK

Przymiotnik to część mowy określająca cechy i właściwości rzeczy, ludzi, zwierząt, roślin, obiektów, zjawisk itp.

Przymiotniki w języku polskim odmieniają się przez liczby, rodzaje i przypadki.

Rodzaje przymiotników:

- męskoosobowy → **młodszy** brat, **przystojny** mężczyzna
- męskożywotny → **ładny** pies, **smaczny** banan
- męskonieżywotny → **drewniany** stół, **spokojny** wiatr
- żeński → **piękna** kobieta, **interesująca** książka
- nijaki → **małe** dziecko, **ciekawe** doświadczenie

Dla przymiotników w liczbie mnogiej stosuje się następującą terminologię:

- rodzaj męskoosobowy
- rodzaj niemęskoosobowy

Niektóre przymiotniki podlegają stopniowaniu.

wysoki → *wyższy* → *najwyższy*

Przymiotnik może pełnić również funkcję rzeczownika.

Sala chorych.

Zadanie 3.

W podanych zdaniach podkreśl przymiotniki.

- Helena i Karolina mają niezłe poczucie humoru.
- Michał ma ładne włosy.
- W sklepie kupuję tylko świeże owoce.
- Język polski nie jest łatwym językiem.
- Czekam na słoneczną pogodę.
- Moje koleżanki są bardzo ładne.
- Moi koledzy są bardzo ładni.
- Janosik zabierał bogatym i rozdawał biednym.
- Myślę teraz o pysznej, orzeźwiającej herbacie.

PRZYMIOTNIK – BIERNIK (WSZYSTKICH RODZAJÓW)

Biernik (kogo? co?) przymiotników liczby pojedynczej:

- rodzaj męskonieżywotny i rodzaj nijaki są równe <u>mianownikowi</u>	• Mam srebrny łańcuszek.• Widzę niebieski budynek.• Masz ciepły żakiet.• Mam w domu pyszne masło.• Lubię ładne obuwie.
- rodzaj męskoosobowy i męskożywotny kończy się na <u>-ego</u> (i jest równy dopełniaczowi)	• Lubię tego szalonego człowieka.• Widzę mojego ulubionego sąsiada.
- rodzaj żeński kończy się na -ą	• Chcę mieć różową zasłonę.• Mam ładną siostrę.

Zadanie 4.

W nawiasach podano przymiotniki w formie podstawowej (w rodzaju męskim). Wpisz je w odpowiedniej formie (dobierając przymiotnik do rzeczownika).

- Chciałbym mieć (czerwony) marynarkę.
- Jutro założę mój (niebieski) szalik.
- Pojutrze założę moją (żółty) apaszkę.
- Najbardziej lubię (zielony) sukienkę.
- Wszyscy zwrócili uwagę na moją (biały) koszulkę.
- To jest mój nowy (zielony) czepek.
- Namaluję (piękny) mężczyznę.
- Wyprowadzam na spacer (stary) psa sąsiadki.
- Widziałeś moją (czerwony) skarpetkę?
- Zjem zaraz (soczysty) grejpfruta.
- Możesz przesunąć na bok ten (stary) telewizor?
- Mam (cudowny) mamę.
- Macie teraz (wolny) czas?
- Chcesz (zielony) herbatę?
- Chciałbym mieć (dobry) przyjaciela.

PRZYMIOTNIKI – ZAKOŃCZENIA RODZAJÓW

liczba	zakończenie formy podst. / rodzaj	-...y		-ry -dzy -rzy	-cy -czy -zy	-...i	-ki -gi	możliwe zakończenia
		pojedyncza	męskoosobowy	słaby czysty cichy	brudny zły duży	chory opiekuńczy pachnący		
męskożywotny	słaby czysty cichy		brudny zły duży	chory opiekuńczy pachnący		głupi tani	daleki lekki drogi	-y -i
męskonieżywotny	słaby czysty cichy		brudny zły duży	chory opiekuńczy pachnący		głupi tani	daleki lekki drogi	-y -i
żeński	słaba czysta cicha		brudna zła duża	chora opiekuńcza pachnąca		głupia tania	daleka lekka droga	-a
nijaki	słabe czyste ciche		brudne złe duże	chorę opiekuńcze pachnące		głupie tanie	dalekie lekkie drogie	-e
mnoga	męskoosobowy	słabi czyści cisi	brudni źli duzi	chorzy opiekuńczy pachnący		głupi tani	dalecy lekcy drodzy	-i -y
	niemęskoosobowy	słabe czyste ciche	brudne złe duże	chorę opiekuńcze pachnące		głupie tanie	dalekie lekkie drogie	-e

Inaczej mówiąc...

zakończenie tematu / rodzaj	liczba pojedyncza			liczba mnoga	
	<ul style="list-style-type: none"> męskoosobowy¹ męskożywotny² męskonieżywotny³ 	• żeński	• nijaki	• męskoosobowy	<ul style="list-style-type: none"> niemęskoosobowy ▼ męskożywotny męskonieżywotny • żeński • nijaki
twarde zakończenie tematu (większość)	-y	-a	-e	-i	-e
zakończenie tematu na: r, c, dz, cz, rz, ż	-y			-y	
miękkie zakończenie tematu (niestwardniałe)	-i			-i	
zakończenie tematu na: k, g	-i			-y	
	mężczyzna ¹	kobieta lub przedmiot, zjawisko, zwierzę itp. rodzaju żeńskiego	dziecko lub przedmiot, zjawisko, zwierzę itp. rodzaju nijakiego	mężczyźni	kobiety dzieci wszystkie przedmioty, zjawiska itp.
	zwierzę, roślina, grzyb ²				
	inny rzeczownik rodzaju męskiego ³				

Zadanie 5.

Uzupełnij tabelę.

LICZBA POJEDYNCZA			LICZBA MNOGA	
męski	żeński	nijaki	męskoosobowy	niemęskoosobowy
piękny	<i>piękna</i>	<i>piękne</i>	<i>piękni</i>	<i>piękne</i>
równy				
głuchy				
martwy				
zamknięty				
otwarty				
dziwny				
ciekawy				
błogi				
krótki				
długi				
morski				
śmierdzący				
uroczy				
bury				
gorący				
wiodący				
głupi				
tani				
średni				

Zadanie 6.

Napisz przymiotnik w odpowiedniej formie.

- (ładny) koszula
- (ciekawy) zeszyt
- (mały) dziecko
- (przystojny) mężczyźni
- (piękny) kobiety
- (ciekawy) książka
- (ładny) spodnie
- (niegrzeczny) dzieci
- (ładny) siostry
- (ładny) bracia
- (ładny) koszule
- (kolorowy) ubrania
- (ładny) mama
- (ładny) tata
- (ładny) tygrysy
- (piękny) pasek
- (ładny) babcia
- (ładny) tato

Zadanie 7.

Użyj przymiotnika w odpowiedniej formie.

- ładny – koszula → ładna koszula
- ładny – kobieta
- ładny – mężczyzna
- ładny – stół
- ładny – kuchnia
- ładny – dziecko
- ładny – drzewo
- ładny – mężczyźni
- ładny – kobiety
- ładny – stoły
- ładny – kuchnie
- ładny – drzewa

Zadanie 8.

Napisz przymiotnik w odpowiedniej formie.

- (pochmurny) pogoda
- (ładny) siostrzeńcy
- (ładny) krzesła
- (piękny) niemowlę
- (ostatni) godzina
- (ostatni) godziny
- (duży) zegar
- (duży) zegary
- (jasny) kolor
- (uprzejmy) sąsiedzi
- (uprzejmy) sąsiadki
- (szybki) windy
- (mądry) człowiek
- (mądry) kobieta
- (mądry) ludzie
- (mądry) dziecko
- (mądry) kobiety

Zadanie 9.

Połącz przymiotniki z rzeczownikami.

dobry •

dobra •

dobrzy •

dobre •

- ciotki
- połączenie
- nauczycielka
- kierowca
- nauczyciele
- sąsiadki
- jedzenie
- komputery
- okna
- słuchawki
- paski
- pies
- koty
- koledzy
- przyjaciółki

Zadanie 10.

Przeczytaj i posłuchaj oraz zaznacz słowa, których nie rozumiesz.

PIOSENKA

Yugoton

„O nic nie pytaj”

Jeśli nawet mnie nie ma przez cały dzień

O nic nie pytaj!

Może Ci opowiem a może nie

O nic nie pytaj!

Możesz mi wierzyć albo nie

Zresztą swoje zawsze i tak wiesz

Jeśli nawet czasem jestem zły

O nic nie pytaj!

Podejź tylko i jak zawsze przytul się

O nic nie pytaj!

Wszystko przejdzie, zmieni się

Ja to wiem i Ty to wiesz

Wiem, że miłość połączyła nas

I że będzie nas prowadzić cały czas

Nawet jeśli czasem coś się dzieje źle

Już nie ma odwrotu, bo kochamy się!

Ty i ja w słoneczny dzień

To jest powód do uśmiechu

Nawet jeśli pada deszcz

Ja wciąż myślę o grzechu

Ja ogień w Tobie rozpalę

I deszcz pójdzie sobie dalej

Wiec bądź jaka jesteś i rób co chcesz

O nic nie pytam

Bo nikt nie może zrobić nam już źle

O nic nie pytam

Możesz mi mówić albo nie

Ja też robię zawsze to, co chce...

Wiem że miłość...

Utwór „O nic nie pytaj”
jest własnością jego
twórców i został tu
zamieszczony w celach

PRZYGOTOWANIE DO SPRAWDZIANU:

ROZDZIAŁ 4.

- ☺ CZAS
- ☺ LICZEBNIKI

ROZDZIAŁ 5.

- ☺ ODZIEŻ I OBUWIE
- ☺ RZECZOWNIKI – MIEJSCOWNIK

ROZDZIAŁ 6.

- ☺ SPÓJNIKI, PRZYIMKI, SKRÓTY...
- ☺ PRZYMIOTNIKI – BIERNIK
- ☺ PRZYMIOTNIKI – ZAKOŃCZENIA RODZAJÓW

Zadanie 1.

Napisz słownie, którą godzinę wskazuje zegar.

- 04.05
- 06.10
- 14.35
- 19.45
- 23.57
- 16.30
- 01.00

Zadanie 2.

Odpowiedz na pytania.

- Który dzisiaj jest? (24 XI)

.....

- Którego była ostatnia pełnia księżyca? (24 XI)

.....

- Który dzisiaj jest? (17 III)

.....

- Którego do Polski przyjedzie Madonna? (17 III)

.....

- Który dzisiaj jest? (5 VII)

.....

- Którego masz sprawdzian z języka polskiego? (5 VII)

.....

Zadanie 3.

Wypisz z pamięci jak najwięcej przysłówków czasu.

•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•
•	•	•

Zadanie 4.

Wybierz odpowiednią formę.

	telewizor telewizory telewizorów	klawiatura klawiatury klawiatur	marzenie marzenia marzeń
92			
6			
57			
422			
10			
137			
37			
26			
32			
81			
22			
17			
78			
1			
3459			

Zadanie 5.

Zapisz podane wyrazy w miejscowniku (liczby pojedynczej).

telewizor →

złotówka →

kobieta →

podręcznik →

drzewo →

torebka →

piórnik →

wrażenie →

Zadanie 6.

W nawiasach podano przymiotniki w formie podstawowej (w rodzaju męskim). Wpisz je w odpowiedniej formie (dobierając przymiotnik do rzeczownika).

- Chciałbym mieć (zielony) kurtkę.
- Jutro założę mój (cudowny) szalik.
- Pojutrze założę moją (czerwony) bluzkę.
- Najbardziej lubię (czarny) podkoszulek.
- Uspokój to (niegrzeczny) dziecko.

Zadanie 7.

Napisz przymiotnik w odpowiedniej formie.

• (nowy) koszula	• (starszy) bracia
• (nowy) podręcznik	• (nowy) koszule
• (grzeczny) dziecko	• (kolorowy) ubrania
• (ładny) mężczyźni	• (kochany) mama
• (śliczny) dziewczyny	• (kochany) tata
• (śliski) podłoga	• (groźny) lwy
• (jasny) koszulki	• (błogi) sen
• (niegrzeczny) dzieci	• (kochany) babcia
• (młodszy) siostry	• (kochany) dziadek

Zadanie 8.

Naucz się na pamięć słów (zaznaczonych **łustym drukiem**) z tematów: „CZAS”, „ODZIEŻ I OBUWIE” oraz „SPÓJNIKI, PRZYIMKI, SKRÓTY”.

ROZDZIAŁ 7.

☺ ZWIERZĘTA

☺ CZASOWNIKI – CZAS PRZESZŁY

☺ RZECZOWNIKI – CELOWNIK

• biografia Michała Bajora

• bajka „Zoo”

• piosenka „Czarownica”

Zadanie 1.

Wymów poprawnie sylaby i słowa.

1a) pąk	1b) mąka	1c) dąb	1d) łąka	1e) mają	1f) gałązka
2a) cia	2b) cio	2c) ciu	2d) ci	2e) cię	2f) cie
2g) ciotka	2h) ciasto	2i) macie	2j) cis	2k) wycierać	2l) ćma
3a) bęc!	3b) wędka	3c) pięta	3d) mięta	3e) męczy	3f) kęs
4a) ławka	4b) stołówka	4c) wiosło	4d) łądyga	4e) wziął	4f) mała
5a) nie	5b) nia	5c) ni	5d) niu	5e) nią	5f) nio
5g) niebo	5h) konia	5i) woń	5j) niania	5k) tenis	5l) niewielki
6a) siu	6b) sia	6c) si	6d) się	6e) się	6f) sio
6g) siostra	6h) kisiel	6i) sąsiad	6j) gasi	6k) mamusia	6l) śliski
7a) zie	7b) zio	7c) zię	7d) zi	7e) ziu	7f) zia
7g) ziemia	7h) zięba	7i) zimno	7j) Kaziu	7k) źli	7l) wiezie
8a) żaba	8b) że	8c) garaż	8d) może	8e) zboże	8f) żuk

Zadanie 2.

Wymów poprawnie sylaby i słowa.

- 1a) cze 1b) cza 1c) czę 1d) czo 1e) czu 1f) czą
1g) cześć 1h) czad 1i) moczy 1j) kaczor 1k) czkawka 1l) częśćka
2a) dze 2b) dza 2c) dzo 2d) sadza 2e) sadzonka 2f) wadzę
3a) dzi 3b) dzia 3c) dziu 3d) dzie 3e) dzie 3f) dzia
3g) dzięki 3h) dźwig 3i) łódź 3j) dziecko 3k) Jadzia 3l) dzidzia
4a) dża 4b) dże 4c) dżu 4d) dżo 4e) dżem 4f) dżdżownica
5a) rzeka 5b) morze 5c) korzeń 5d) burza 5e) brzydula 5f) rząd
6a) szosa 6b) szyjka 6c) kasza 6d) kosz 6e) szyszka 6f) pszenica

Zadanie 3.

Uzupełnij słowa odpowiednimi literami.

- 1) okr__gły 2) my__ka 3) __ysto 4) __erwoni 5) moczy__ 6) __emniak
7) gu__ik 8) bu__ik 9) wie__niak 10) __wna 11) __ew__yna
12) ż__dło 13) wi__nia 14) wi__ 15) budy__ 16) ko__ak 17) __em
18) ____upak 19) dor__ 20) łoso__ 21) w__gorz 22) __ledź
23) pomarań__a 24) ____aw 25) pietru__ka 26) __osnek 27) brzoskwi__a

Zadanie 4.

Przeczytaj i przetłumacz słowa, których nie rozumiesz.

BIOGRAFIA

Michał Bajor urodził się 13 czerwca 1957 w Głuchołazach. Polski aktor i piosenkarz. Od dzieciństwa był związany ze środowiskiem scenicznym w Opolu, gdzie jego ojciec Ryszard Bajor był aktorem w teatrze lalek. Pobierał lekcje tańca oraz gry na fortepianie. Dziecięcy debiut aktorski miał miejsce w „Czerwonym Kapturku”, gdzie zagrał Wilka.

W 1970 roku zadebiutował na eliminacjach festiwalu w rodzinnym mieście Opolu. W 1973 wygrał na Festiwalu Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze brawurowym wykonaniem piosenki "Siemionowna", po czym został zaproszony do udziału w XIII Międzynarodowym Festiwalu Piosenki w Sopocie. W latach 1975-1976 brał udział w koncertach razem z orkiestrami Henryka Debicha i Stefana Rachonia.

Karierę filmową rozpoczął w 1975 roku u Agnieszki Holland w filmie „Wieczór u Abdona” razem z gwiazdą Beatą Tyszkiewicz. Został przyjęty na PWST (Państwową Wyższą Szkołę Teatralną) w Warszawie. Podczas studiów w 1979 roku wystąpił w warszawskim Teatrze Ateneum w sztuce "Equus" Petera Shaffera. Z teatrem tym współpracował do roku 1994. Studia aktorskie ukończył w 1980 roku. W następnych latach występował w filmach z reżyserami Filipem Bajonem, Barbarą Sass, Edwardem Żebrowskim, Feliksem Falkiem, Krzysztofem Kieślowskim. W 1988 roku wziął udział w nominowanym do Oscara filmie Istvána Szabó Hanusén u boku Klausa-Marii Brandauera.

W 1987 roku nagrał swoją pierwszą muzyczną płytę „Michał Bajor Live”. Wykonał tam utwory m.in. francuskiego autora Jacquesa Brela, z którym powiązał swoją dalszą sceniczną karierę. W 1993 wystąpił w Teatrze Buffo u Janusza Stokłosa i Janusza Józefowicza. W 2000 roku wystąpił w filmie „Quo vadis” Jerzego Kawalerowicza, grając rolę cesarza Nerona.

Na scenie muzycznej współpracuje z takimi kompozytorami jak: Włodzimierz Korcz, Janusz Strobel, Jarosław Kukulski, Jerzy Satanowski, Hadrian Filip Tabęcki, Paweł Stankiewicz, Marcin Nierubiec czy Piotr Rubik. Śpiewa teksty m.in. Władysława Broniewskiego, Juliana Tuwima, Wojciecha Młynarskiego czy Jonasza Kofty. Brat Piotra Bajora, również aktora.

CZASOWNIKI – CZAS PRZESZŁY

BYĆ					
liczba pojedyncza			liczba mnoga		
-łem -łam	ja	by łem by łam	my	by liśmy by łyśmy	-liśmy -łyśmy
-łeś -łaś	ty	by łeś by łaś	wy	by liście by łyście	-liście -łyście
-ł -ła -ło	on ona ono	by ł by ła by ło	oni one	by li by ły	-li -ły

WIEDZIEĆ					
liczba pojedyncza			liczba mnoga		
-łem -łam	ja	widzia łem widzia łam	my	widzie liśmy widzie łyśmy	-liśmy -łyśmy
-łeś -łaś	ty	widzia łeś widzia łaś	wy	widzie liście widzie łyście	-liście -łyście
-ł -ła -ło	on ona ono	widzia ł widzia ła widzia ło	oni one	widzie li widzie ły	-li -ły

UCZYĆ SIĘ					
liczba pojedyncza			liczba mnoga		
-łem -łam	ja	uczy łem się uczy łam się	my	uczy liśmy się uczy łyśmy się	-liśmy -łyśmy
-łeś -łaś	ty	uczy łeś się uczy łaś się	wy	uczy liście się uczy łyście się	-liście -łyście
-ł -ła -ło	on ona ono	uczy ł się uczy ła się uczy ło się	oni one	uczy li się uczy ły się	-li -ły

KICHAĆ					
liczba pojedyncza			liczba mnoga		
-łem -łam	ja	kichna łem kichna łam	my	kichna liśmy kichna łyśmy	-liśmy -łyśmy
-łeś -łaś	ty	kichna łeś kichna łaś	wy	kichna liście kichna łyście	-liście -łyście
-ł -ła -ło	on ona ono	kichna ł kichna ła kichna ło	oni one	kichna li kichna ły	-li -ły

Zadanie 5.

Z biografii Michała Bajora wypisz 9 czasowników czasu przeszłego.

-
-
-
-
-
-
-
-
-

CZASOWNIKI – CZAS PRZESZŁY (RODZAJE)

Przy odmianie czasowników w czasie przeszłym należy zwrócić szczególną uwagę na rodzaj (płeć) osoby, która wykonywała daną czynność.

Mężczyzna mówi: ugotowa**łem**, ale
kobieta mówi: ugotowa**łam**.

Do mężczyzny mówi się: ugotowa**łeś**, ale
do kobiety mówi się: ugotowa**łaś**.

Mężczyźni mówią: ugotowa**liśmy**, ale
kobiety mówią: ugotowa**łyśmy**.

Mężczyźni i kobiety razem (lub kiedy nie znamy płci) mówią: ugotowa**liśmy**.

W czasie przeszłym wszystkie formy czasowników, które stosują się do rzeczowników rodzaju męskożywotnego i męskonieżywotnego (a więc przedmioty, zjawiska itd., zwierzęta), podobnie jak te, które stosują się do rzeczowników rodzaju żeńskiego i nijakiego, w 3. osobie liczby mnogiej przyjmują formę **-ły**.

- Komputery się włączy**ły**.
- Nasze psy na pewno już zgłodnia**ły**.
- Okna się zamknę**ły**.

Zadanie 6.

Odmień czasownik PŁAKAĆ w czasie przeszłym.

- PŁAKAĆ

ja

ty

on / ona / ono

my

wy

oni / one

Zadanie 7.

Na osobnej kartce odmień podane czasowniki w czasie przeszłym:

- mówić
- myć się
- śpiewać

Zadanie 8.

Przetłumacz podane zdania i wybierz odpowiednią formę.

- Wszystkie artykuły *byli* / *były* napisane w ubiegłym roku.
- Moje koleżanki *byli* / *były* wczoraj w kinie.
- Moi koledzy *byli* / *były* przedwczoraj w teatrze i są zadowoleni ze spektaklu.
- Wszystkie artykuły w sklepie *byli* / *były* bardzo dokładnie uporządkowane.
- Przeczytane przeze mnie książki *byli* / *były* bardzo ciekawe.
- Dzieci w przedszkolu *byli* / *były* na zawodach sportowych w zeszłym tygodniu.
- Tamte komputery bardzo *podobali* / *podobały* się mojej siostrze.
- Firanki z salonu „Modne mieszkanie” bardzo *podobali* / *podobały* się tacie Marcina.
- Marysia i Gabrysia bardzo *podobali* / *podobały* się mojemu koledze.
- Zenek i Łukasz zawsze *podobali* / *podobały* się Katarzynie.
- Gdy byłem w sklepie ze sprzętem RTV [er te fał], nagle *włączyli* / *włączyły* się telewizory.
- Chciałbym, aby te psy znaleźli / znalazły swoich nowych właścicieli.
- Wszystkie owce *paśli* / *pały* się niedaleko szkoły.
- Wszyscy ojcowie na zebraniu *mówili* / *mówiły*, że szkoła potrzebuje nowego boiska.
- Wszystkie matki na szkolnym zebraniu *mówili* / *mówiły*, że szkoła wymaga remontu.
- Wszyscy rodzice *mówili* / *mówiły*, że bardzo kochają swoje dzieci.
- Telefony *dzwonili* / *dzwoniły* bez przerwy.

Zadanie 9.

Przeczytaj poniższą bajkę. Naucz się dwóch zwrotek na pamięć.

BAJKA

Jan Brzechwa

„Zoo”

Matolek raz zwiedzał zoo
I wołał co chwila: O-o!
Jaka brzydka papuga!
Żyrafa jest za długa!
Słoń za wysoki!
A po co komu te foki?
Zebra ma farbowane zębra!
Tygrys
Chętnie by mnie stąd wygrzył!
Na, a zajrzyjmy pod daszek:
Żółw - tuś, bratku, tuś!
A to? Ptaszek.
Niezły ptaszek -
Struś!
Wreszcie zbliża się do wielbłąda,
Uważnie mu się przygląda
I powiada wskazując na niego przez kraty:
Owszem, niezły. Niczego! Szkoda tylko,
że garbaty!

TYGRYS

Co słyhać, panie tygrysie?
A nic. Nudzi mi się.
Czy chciałby pan wyjść z za tych krat?
Pewnie. Przynajmniej bym pana zjadł.

STRUŚ

Struś ze strachu
Ciągłe głowę chowa w piachu,
Więc ma opinię mazgaja.
A nadto znosi jaja wielkości strusiego jaja.

PAPUGA

Papuzko, papuzko,
Powiedz mi coś na uszko.
Nic nie powiem, boś ty plotkarz,
Powtórzysz każdemu, kogo spotkasz.

LIS

Rudy ojciec, rudy dziadek,
Rudy ogon - to mój spadek,
A ja jestem rudy lis.

Ruszaj stąd, bo będę gryzł.

WILK

Powiem ci w słowach kilku,
Co myślę o tym wilku:
Gdyby nie był na obrazku,
Zaraz by cię zjadł, głuptasku.

ŻÓŁW

Żółw chciał pojechać koleją,
Lecz koleje nie tanieją.
Żółwiowi szkoda pieniędzy:
Pójdę pieszo, będę prędzej.

ZEBRA

Czy ta zebra jest prawdziwa?
Czy to tak naprawdę bywa?
Czy też malarz z bożej łaski
Pomalował osła w paski?

KANGUR

Jakie pan ma stopy duże,
Panie kangurze!
Wiadomo, dlatego kangury
W skarpetkach robią dziury.

ŻUBR

Pozwólcie przedstawić sobie:
Pan żubr we własnej osobie.
No, pokaż się, żubrze. Zróbże
Minę uprzejmą, żubrze.

DZIK

Dzik jest dziki, dzik jest zły,
Dzik ma bardzo ostre kły.
Kto spotyka w lesie dzika,
Ten na drzewo szybko zmyka.

RENIFER

Przyszły dwie panie do renifera.
Renifer na nie spoziera
I rzecze z galanterią: Bardzo mi

przyjemnie,
Że będą panie miały rękawiczki ze mnie.

MAŁPA

Małpy skaczą niedościgle,
Małpy robią małpie figle,
Niech pan spojrzysz na pawiana:
Co za małpa, proszę pana!

KROKODYL

Skąd ty jesteś, krokodylu?
Ja? Znad Nilu.
Wypuść mnie na kilka chwil,
To zawiozę cię nad Nil.

ŻYRAFA

Żyrafa tym głównie żyje,
Że w górę wyciąga szyję.
A ja zazdroszczę żyrafie,
Ja nie potrafię.

LEW

Lew ma, wiadomo, pazur lwi,
Lew sobie z wszystkich wrogów drwi.
Bo jak lew tylko ryknie,

To wróg natychmiast zniknie.

NIEDŹWIEDŹ

Proszę państwa, oto miś.
Miś jest bardzo grzeczny dziś,
Chętnie państwu łapę poda.
Nie chce podać? A to szkoda.

PANTERA

Pantera jest cała w cętki,
A przy tym ma bieg taki prędko,
Że chociaż tego nie lubi,
Biegnąc - własne cętki gubi.

SŁOŃ

Ten słoń nazywa się Bombi.
Ma trąbę, lecz na niej nie trąbi.
Dlaczego? Nie bądź ciekawy -
To jego prywatne sprawy.

WIELBŁĄD

Wielbłąd dźwiga swe dwa garby
Niczym dwa największe skarby
I jest w bardzo złym humorze,
Że trzeciego mieć nie może.

Zasób leksykalny:

zwierzęta domowe, zwierzęta hodowlane, zwierzęta dzikie;

ssaki, ptaki, ryby, gady, płazy;

pies, kot, żółw (lądowy, wodny), **rybki** (akwariowe), świnka morska, **chomik, wąż**, jaszczurka, **królik, sznur;**

krowa, świnia, baran, koń, koza, kura, kaczka, gęś;

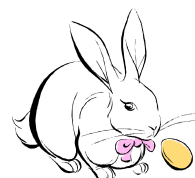
lew, pantera, ryś, **tygrys, żyrafa, zebra, niedźwiedź, lis, małpa**, łoś, daniel, **słoń**, krokodyl, gazela, hiena.

Zadanie 10.

Wpisz odpowiednią formę rzeczownika.

- (pies) Chcę mieć*psa*.....
- (kot) Chcę mieć
- (chomik) Chcę mieć
- (rybki) Chcę mieć
- (lew) Chcę mieć
- (królik) Chcę mieć
- (mysz) chcę mieć
- (krokodyl) Chcę mieć
- (małpa) Chcę mieć
- (świnka morska) Chcę mieć

Nie mogę mieć w domu psa, bo
jestem uczulony na jego sierść ☹

Zadanie 11.

Odpowiedz pełnym zdaniem na poniższe pytania.

- Jakie zwierzę masz w domu?
- Jakiego zwierzęcia nie chciałaby mieć w domu Twoja mama?
- Jakiego zwierzęcia boi się Twoja siostra?

RZECZOWNIK – CELOWNIK RODZAJU ŻEŃSKIEGO

Celownik (komu? czemu?) liczby pojedynczej rodzaju żeńskiego jest równy miejsownikowi (który już poznałeś).

baba → (powiem to tej) babie
książka → (ufam tej) książce
strzała → (przyglądam się) strzale
mama → (ufam mojej) mamie
klasa → (powiem to całej) klasie
taca → (przyglądam się) tacy
klacz → (ufam mojej) klaczy
ciocia → (powierzę to) cioci
Maja → (ufam) Mai
mamusia → (powiem to) mamusi
buzia → (przyglądam się jej) buzi
krew → (zawdzięczam to jego) krwi

Zadanie 12.

Odpowiedz pełnym zdaniem na poniższe pytania.

- Czemu się przyglądasz? (książka)
- Komu najbardziej ufasz? (mama)
- Komu się tak uważnie przyglądasz? (siostra)
- Komu nie ufasz? (niania)
- Komu powierzasz swoje tajemnice? (mamusia)
- Komu chcesz to powiedzieć? (sąsiadka)

A ja nikomu
nie ufam!

Zawsze ufaj samemu sobie...

Zadanie 13.

Przeczytaj i posłuchaj oraz zaznacz słowa, których nie rozumiesz.

PIOSENKA

Fanatic

„Czarownica”

Malowane na niebiesko okiennice,
Słoneczniki wyglądają na ulicę.
Na podwórzu kundel biały pręży się jak bury kot,
A Twe oczy tak się śmiały, gdy patrzyły mi wprost.

I wróżyła z mojej ręki, nie pytała.
Wody dała, chleba dała, miodu dała.
W sad wiosenny mnie powiodła między drzewa
I zacząłem swoją rzewną piosnkę śpiewać.

Rzeki przepłynąłem, góry pokonałem,
Wielkim lasem szedłem, nocy nie przespałem.
Żeby Ciebie spotkać w małym kącie świata,
Żeby z Tobą zostać na calutkie lata.

Powiadają przyjaciele, że za górą,
Powiadają przyjaciele, że za rzeką
Mieszka młoda piękności, która wróży z kart
To nie żadna czarownica, to jest tylko żart.

Czemu oni Twoich czarów tak się bali?
Czemu oni czarownicą Cię nazwali?
Czemu oni nie widzieli Twej urody?
Czemu oni nie płynęli przez te wody?

Rzeki przepłynąłem, góry pokonałem,
Wielkim lasem szedłem, nocy nie przespałem.
Żeby Ciebie spotkać w małym kącie świata,
Żeby z Tobą zostać na calutkie lata.

Utwór „Czarownica” jest własnością jego twórców i został tu zamieszczony w celach edukacyjnych.

Zadanie 14.

W tekście piosenki „Czarownica” podkreśl wszystkie czasowniki czasu przeszłego.

RZECZOWNIK – CELOWNIK RODZAJU MĘSKIEGO

Celownik (komu? czemu?) liczby pojedynczej rodzaju męskiego ma końcówkę „-owi” lub „-u”.

sąsiad → (ufam mojemu) sąsiadowi
banan → (przyglądam się) bananowi
długopis → (przyglądam się) długopisowi
Marcin → (przekaż to) Marcinowi
tato → (bardzo ufam mojemu) tatowi
brat → (powierzę to twojemu) bratu
świat → (nie ufam współczesnemu) światu
Bóg → (powiem to tylko) Bogu

Zdecydowanie częściej w celowniku rodzaju męskiego występuje „-owi” niż „-u”

Więcej w dodatku „Opracowania gramatyczne”!

Pamiętaj, że rzeczowniki rodzaju męskiego na „-a” (farmaceuta, kolega itp.) odmieniają się jak rzeczowniki rodzaju żeńskiego (dam receptę farmaceutce, ufam mojemu koledze itd.).

Zadanie 15.

Odpowiedz pełnym zdaniem na poniższe pytania.

- Komu powierzasz swoje sekrety? (Dawid)
- Czemu się przyglądasz? (kubel na śmieci)
- Czemu się tak bacznie przyglądasz? (komputer)
- Komu chcesz to przekazać? (Grzesiek)

RZECZOWNIK – CELOWNIK RODZAJU NIJAKIEGO

Celownik (komu? czemu?) liczby pojedynczej rodzaju nijakiego najczęściej ma końcówkę „-u”.

pole → (przyglądam się) polu
wrażenie → (ufam swojemu) wrażeniu
plemię → (ufam temu) plemieniu

ale: medium → (ufam tylko jednemu) medium
kolokwium → (poświęcę się temu) kolokwium

Pamiętaj, że istnieje więcej nieodmiennych wyrazów rodzaju niejakiego.
Więcej w dodatku „Opracowania gramatyczne”!

Zadanie 16.

Odpowiedz pełnym zdaniem na poniższe pytania.

- Czemu się tak przyglądasz? (drzewo)
- Komu to niesiesz? (dziecko)
- Komu chcesz podarować to ciasto? (dziecko)

RZECZOWNIKI: ZWIERZĘ, ZWIERZĄTKO

	<i>l. pojedyncza</i>	<i>l. mnoga</i>	<i>l. pojedyncza</i>	<i>l. mnoga</i>
Mianownik <i>ko? co?</i>	zwierzę	zwierzęta	zwierzątko	zwierzątka
Dopełniacz? <i>kogo? czego</i>	zwierzęcia	zwierząt	zwierzątko	zwierzątek
Celownik <i>komu? czemu?</i>	zwierzęciu	zwierzętom	zwierzątku	zwierzątkom
Biernik <i>kogo? co?</i>	zwierzę	zwierzęta	zwierzątko	zwierzątka
Narzędnik <i>kim? czym?</i>	zwierzęciem	zwierzętami	zwierzątkiem	zwierzątkami
Miejscownik <i>o kim? o czym?</i>	o zwierzęciu	o zwierzętach	o zwierzątku	o zwierzątkach
Wołacz <i>o!</i>	zwierzę!	zwierzęta!	zwierzątko!	zwierzątka!

Zadanie 17.

Dopasuj do rzeczowników w liczbie mnogiej odpowiednie zaimki osobowe.

mężczyźni •	
kobiety •	
dzieci •	• ONI
telewizory •	
książki •	
pola •	• ONE
koledzy i koleżanki •	
koty •	
grejpfruty •	

ROZDZIAŁ 8.

☺ WYGLĄD ZEWNĘTRZNY

☺ OKOŁO...

☺ RZECZOWNIKI – NARZĘDNIK

☺ ZAIMKI WSKAZUJĄCE

- notki biograficzne znanych Polaków – cz. I
- piosenka „Lolek”
- piosenka „A wszystko to... bo Ciebie Kocham”

Zadanie 1.

Przeczytaj i przetłumacz.

Helga jest niską i szczupłą dziewczyną. Jej czarne, średniej długości włosy są farbowane na ciemny kolor i najczęściej rozpuszczone. Zielone oczy Helgi są duże, rzęsy gęste, a brwi cienkie i wyregulowane. Nos ma prosty i dość mały. Helga ma czerwone policzki, niewielkie usta, które czasami maluje szminką oraz średniej wielkości uszy, a jej szyja jest stosunkowo długa.

Helga to zgrabna dziewczyna. Zawsze schludnie się ubiera i wygląda naturalnie. Jej cechą szczególną jest mała blizna na szyi, która stanowi „pamiątkę” po wypadku na rowerze, który miał miejsce, kiedy Helga była dzieckiem.

Zadanie 2.

Narysuj Helgę. ☺

Zasób leksykalny:

uroda, kształt, długość, szerokość, wielkość, cera, zmarszczki, pryszcze (trądzik), piegi, **blizna, mięsień, kość, skóra**, staw, **tatuaż**, kolczyki (piercing [pirsing]), owłosienie, depilacja, pępek;

tułów, kończyny (górne, dolne), **język**, nadgarstek, **łokieć, kolano**, piszczel, **kręgosłup**, pięta, **udo, narządy rozrodcze** (męskie, żeńskie), **plecy**, łopatka;

ładny, brzydki, przystojny, zgrabny, niski, wysoki, średniego wzrostu, gruby, chudy;

• WŁOSY

- jasny blond, ciemny blond (blondyn, blondynka), brązowe (szatyn, szatynka), czarne (brunet, brunetka), rude (rudy, ruda);
- krótkie, średnie (średniej długości), długie, opadające na ramiona, do pasa;
- proste, kręcone (loki), falowane, dredy, warkoczyki;
- kok, kucyk, warkocz, rozpuszczone, spięte, na żel, postawione do góry, artystyczny nieład, z przedziałką, z grzywką (bez grzywki);
- farbowane, balejaż, pasemka, trwała (trwała ondulacja).

• GŁOWA

- duża, mała.

• ZĘBY

- proste, krzywe;
- duże;
- białe,

• SZYJA

- krótka, długa, gruba, cienka, podwójny podbródek, pomarszczona.

• TWARZ

- okrągła, pociągła, pulchna, szczupła, kwadratowa, trójkątna;
- piegowata, jasna, ciemna, blada, śniada.

• MAKIJAŻ

- mocny, lekki, delikatny, naturalny;
- szminka, błyszczak do ust, konturówka, cienie do powiek, kredka do oczu, tusz do rzęs, puder, podkład, fluid, róż, krem (matujący, nawilżający, tonujący, na dzień, na noc).

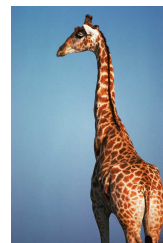

• OCZY

- duże, małe, „jak guziki”, głęboko osadzone;
- niebieskie, błękitne, piwne, zielone, szare, brązowe, czarne;
- rzęsy (długie, krótkie, gęste, rzadkie), brwi (cienkie, grube, ciemne, jasne, gęste, rzadkie).

• NOS

- duży, mały, krzywy, gruby, cienki;
- naturalny, po operacji plastycznej.

- CZOŁO

- duże, małe, wypukłe, krótkie.

- USTA (wargi – dolna i górna)

- wąskie, duże, małe, grube, cienkie.

- ZAROST

- wąsy (krótkie, długie, przystrzyżone, zapuszczone), broda (krótka, długa, „kozia”), zarost na policzkach (jednodniowy, dwudniowy, kilkudniowy), bez zarostu.

- USZY

- małe, duże, szpiczaste, odstające.

- POLICZKI

- blade, czerwone, „gorące”, pyzate, chude.

- RAMIONA

- szerokie, wąskie, umięśnione.

- RĘCE

- długie, krótkie, grube, szczupłe.

- DŁONIE

- delikatne, zadbane, szorstkie.

Byłem wczoraj w banku i
dostałem kredyt **od ręki!**

- PALCE

- krótkie, długie, grube, chude;
- paznokcie (zadbane, krótko obcięte, pomalowane)
- kciuk, wskazujący, środkowy, serdeczny, mały.

- PIERSI (u kobiet)

- duże, małe, płaskie, okrągłe;
- jędrne, obwisłe.

- KLATKA PIERSIOWA (u mężczyzn)

- szeroka, wąska;
- umięśniona, płaska.

- BRZUCH

- duży, mały, „piłka”;
- umięśniony („sześciopak”), płaski.

- BIODRA

- wąskie, szerokie, okrągłe.

- POŚLADKI

- duże, małe, tłuście;
- jędrne, twarde, miękkie, umięśnione.

- NOGI
 - długie, krótkie;
 - zgrabne, umięśnione, smukłe, krzywe, proste
 - wydepilowane, owłosione.

- STOPY
 - duże, małe;
 - miękkie, twarde.

WZROST I WAGA

• Ile masz wzrostu?	• Mam 184 cm (centymetry).
• Jestem wysoki.	• Jestem wysokiego wzrostu.
• Jestem niski.	• Jestem niskiego wzrostu.
• Ile ważysz?	• Ważę 67 kg (kilogramów).

OKOŁO (OK.)

Liczebnik po OKOŁO występuje zawsze w dopełniaczu (kogo? czego?)

- Tamta kobieta ma ok. 75 lat. → Tamta kobieta ma około siedemdziesięciu pięciu lat.
- Będę siedział w więzieniu ok. 4 lat. → Będę siedział w więzieniu około czterech lat.
- Kup ok. 3 kilogramów ziemniaków → Kup około trzech kilogramów ziemniaków.
- Wlej ok. 5 litrów mleka. → Wlej około pięciu litrów mleka.
- Wsyp ok. 13 kilogramów cementu. → Wsyp około trzynastu kilogramów cementu.

Zadanie 3.

Odpowiedz pełnym zdaniem na poniższe pytania.

- Ile masz wzrostu?
- Ile wzrostu mają Twoi rodzice?
- Twoi rodzice są wysocy?
- Twoi najlepsi koledzy są niscy?
- Ile wzrostu ma Twoja siostra?
- Ile ważą Twoje dzieci?
- Ile ważą w sumie Twoi rodzice?
- Jesteś niskiego czy wysokiego wzrostu?
- Ile waży Twoja najlepsza koleżanka?
- Ile wzrostu ma Twój przyjaciel?
- Ile wzrostu ma Twój nauczyciel?
- Twoja babcia jest wysoka?
- Ile ważą w sumie Twoi dziadkowie?
- Ile kilogramów ziemniaków kupujesz na jeden obiad?
- Ile waży dorosły słoń?

RZECZOWNIK OKO

	<i>liczba pojedyncza</i>		<i>liczba mnoga</i>	
	część ciała lub kropla tłuszczu	części ciała	krople tłuszczu	
Mianownik <i>kto? co?</i>	oko	oczy	oka	
Dopełniacz <i>kogo? czego?</i>	oka	oczu	ok	
Celownik <i>komu? czemu?</i>	oku	oczom	okom	
Biernik <i>kogo? co?</i>	oko	oczy	oka	
Narzędnik <i>kim? czym?</i>	okiem	oczami / oczyma	okami	
Miejscownik <i>o kim? o czym?</i>	o oku	o oczach	o okach	
Wołacz <i>o!</i>	oko!	oczy!	oka!	

Zadanie 4.

Napisz po kilka słów przy podanych częściach ciała, które najlepiej Cię charakteryzują.

- GŁOWA –
- WŁOSY –
- TWARZ –
- USTA –
- ZĘBY –
- NOS –
- USZY –
- OCZY –
- SZYJA –
- RĘCE –
- NOGI –
- CECHY SZCZEGÓLNE –

RZECZOWNIK – NARZĘDNIK RODZAJU ŻEŃSKIEGO

Narzędnik (kim? czym?) liczby pojedynczej
rodzaju żeńskiego ma końcówkę „-ą”

książka → (posłużę się tą) książką
mama → (pójdę z) mamą
brew → (jestem zachwycony tą) brwią
ciocia → (mieszkam z) ciocią
mamusia → (często rozmawiam z) mamusią
sól → (posyp to) solą
radość → (smutek przeplata się z) radością

Pamiętaj, że rzeczowniki rodzaju męskiego na „-a”
(farmaceuta, kolega itp.) odmieniają się jak rzeczowniki rodzaju żeńskiego
(rozmawiam z farmaceutą, spaceruję z kolegą itd.).

RZECZOWNIK – NARZĘDNIK RODZAJU MĘSKIEGO I NIJAKIEGO

Narzędnik (kim? czym?) liczby pojedynczej rodzaju męskiego i nijakiego najczęściej ma końcówkę „-em”

sweter → (zżyłem się z tym) swetrem
brat → (jestem zachwycona twoim) bratem
podręcznik → (nie rozstaję się z) podręcznikiem
miś → (zawsze śpię z) misiem
masło → (robię kanapkę z) masłem
marzenie → (ma to związek z moim) marzeniem
imię (to mi się kojarzy z twoim) imieniem

ale: solarium (wiążę nadzieję z tym) solarium

Zadanie 5.

Uzupełnij poniższe zdania.

Jestem zachwycony (serialem), który obejrzałem wczoraj w nocy. To była moja ulubiona brazylijska telenowela.

Rano spotkałem się z (moja dziewczyna)
Powiedziała, że widziała się ze (szwagier) Włodka, który chce pójść jutro do opery. Szwagier Włodka ma romans z (Kasia), więc i ona pójdzie z (Włodek) na koncert. Brat Włodka – Karol, czyli mój najlepszy przyjaciel, jest obecnie samotny, więc i on pójdzie do opery. Moja dziewczyna dowiedziała się również, że Karol ma romans z (Irena) Irena zawsze miała dużo koleżanek. Jedna z nich – Sabina niedawno zapoznała się z moim (brat) (Franklin) Oboje uznali, że mają ochotę pójść do opery. Babcia mojej sąsiadki – Apolonia – powiedziała Irenie w sekrecie, że chciałaby pójść z moim (przyjaciel) (Karol) na randkę, bo od dawna mu się podoba. Pani Apolonia ma dobre stosunki z (synowa) mojej cici, więc wspólnie postanowiły pójść z nami do opery. Synowa mojej cici nie chce iść ze swoim (mąż), ale za to chętnie wybrałaby się z (kuzyn) mojej nauczycielki, którego poznała ostatnio w windzie, jednak wszyscy mówią, że flirtuje ze (sprzedawczyni) z kiosku, którą poznał na imprezie mojej cici Teresy. Niestety Teresa pokłóciła się 5 lat temu ze (szwagier Włodka)
....., podejrzewając go o romans z (kuzyn mojej nauczycielki)
..... Szwagier Włodka twierdzi, że to nie prawda, gdyż wówczas był z (moja siostra) Moja siostra kategorycznie temu zaprzecza, gdyż od 18 roku życia jest z moim (przyjaciel) (Karolem) Sprzedawczyni z kiosku to siostrzenica Ireny, więc będzie zazdrosna, że Irena pójdzie do opery z moim najlepszym (przyjaciel) (Karol)
Córka Franklina – Tamara – nie chce zostać sama w domu, więc zapewne pójdzie z (ojciec)
Moja dziewczyna twierdzi, że kuzyn mojej nauczycielki na pewno jej się spodoba, jednak on tak naprawdę chce pójść z (pani Apolonia)

Wygląda więc na to, że pójdziemy do opery wszyscy razem. Chyba mam ochotę na kolejny odcinek opery mydlanej ☺

ON JEST ... / ON TO ...

Aby opisać osobę lub przedmiot (osoby lub przedmioty) w 3. osobie (liczby pojedynczej albo mnogiej), można użyć dwóch konstrukcji zdaniowych:

1. → rzeczownik (podmiot) + **to** + przymiotnik i/lub rzeczownik w mianowniku.

2. → rzeczownik (podmiot) + **jest / są** + przymiotnik i/lub rzeczownik w narzędniku.

Mój brat **to** (kto? co?) dobry lekarz.

Mój brat **jest** (kim? czym?) dobrym lekarzem.

Moja siostra **to** (kto? co?) ładna dziewczyna.

Moja siostra **jest** (kim? czym?) ładną dziewczyną.

Ta szafa **to** (kto? co?) mój ulubiony mebel.

Ta szafa **jest** (kim? czym?) moim ulubionym meblem.

Ania i Tomek **to** (kto? co?) dobrana para.

Ania i Tomek **są** (kim? czym?) dobraną parą.

Michał i Kuba **to** (kto? co?) moi dobrzy koledzy.

Michał i Kuba **są** (kim? czym?) moimi dobrymi kolegami.

Hania i Eliza **to** (kto? co?) moje siostry.

Hania i Eliza **są** (kim? czym?) moimi siostrami.

Zadanie 6.

Uzupełnij zdania.

- Ten stary kaloryfer to (niepotrzebna rzecz).
- Ten kaloryfer jest (niepotrzebna rzecz).
- Mój ojciec jest (dobry człowiek).
- Mój ojciec to (dobry człowiek).
- Moja siostra to (dobra dziewczyna).
- Moja siostra jest (dobra dziewczyna).
- Państwo Kowalscy to(źli sąsiedzi).
- Państwo Kowalscy są(źli sąsiedzi).
- Marek to (dobry dziennikarz).
- Marek jest (dobry dziennikarz).

Zadanie 7.

Wymów poprawnie słowa.

- 1a) wąski 1b) kącik 1c) ząb
2a) cienki 2b) ciasny 2c) ćwierć
3a) ręka 3b) rzęsy 3c) pięta
4a) ładne 4b) tułów 4c) płuca
5a) nieład 5b) niska 5c) nieduże
6a) siwe 6b) piersi 6c) pierś
7a) zimny 7b) zielone 7c) wyraziste
8a) duża 8b) balejaż 8c) żel
9a) szminka 9b) zmarszczki 9c) czoło 9d) szeroki 9e) czarne
10a) dziób 10b) dzwonek 10c) twarz 10d) dziąsło 10e) szczęka

Zadanie 8.

Zamień podane zdania na konstrukcję z narzędnikiem (kim? czym?).

- Moja mama to dobra żona. → *Moja mama jest dobrą żoną.*
- Mój tato to dobry mąż.
- Tomek to bardzo dobry kierowca.
- Hania to ładna i zgrabna dziewczyna.
- Mateusz to ciekawy chłopak.
- Paweł to przystojny mężczyzna.
- Ewa to piękna kobieta.
- Czesiek i Halina to dobre małżeństwo.
- Moi sąsiedzi to znani projektanci mody.

Zadanie 10.

Uzupełnij słowa odpowiednimi literami.

- 1) ko___czyny 2) j___zyk 3) ___udy 4) spi___te 5) podw___jny
 6) plasty___na 7) bły___yk 8) g___ste 9) br___zowe 10) wypuk___e
 11) umię___nione 12) k___uk 13) w___ski 14) k___ywe 15) makija___
 16) gor___ce 17) w___sy 18) g___rna 19) du___a 20) ___ęsy
 21) kol___yk 22) długo___ 23) ___redni 24) p___ystojny

Zadanie 11.

Opowiedz o wyglądzie zewnętrznym swojego kolegi lub swojej koleżanki. Scharakteryzuj krótko jego (jej) części ciała; powiedz, ile ma wzrostu, co go (ją) wyróżnia.

Zadanie 12.

Z podanych słów utórz zdania.

go, bo / ma / piękne / lubię / oczy

.....

to / taki / robisz, że / brzuch / jak / masz / ty / płaski

.....?!

niebieskie / ta / doskonale / twoje / sukienka / oczy / podkreśla

.....

Zadanie 13.

Wpisz przymiotnik w odpowiedniej formie.

(długi) włosy

(długi) szyja

(długi) nos

(długi) ramię

(duży) nos

(duży) oczy

(duży) głowa

(ładny) sukienka

(ładny) sweter

(ładny) spodnie

(zimny) nos

(zimny) ucho

(zimny) dłonie

(zimny) ręka

(ładny) dziewczyna

(ładny) chłopiec

(ładny) dziewczyny

(ładny) chłopcy

(piękny) lekarz

(piękny) kobieta

(piękny) kierowcy

(piękny) sprzątaczkę

Zadanie 15.

W każdym rzędzie wskaż parę wyrazów, która nie jest zapisana poprawnie.

- piękna kobieta, złamane ręce, czerwoni policzki, wysportowani mężczyźni;
- długa ręka, długie nogi, ładne ręce, ładne udo, długie rzęsy, wysoka kierowca;
- przystojni chłopcy, ciekawe brwi, ładne ludzie, małe ramię;
- ciekawy artysta, ładna kobieta, uśmiechnięte nauczyciele, okrągła głowa;
- piękna nauczycielka, przystojny nauczyciel, piękni nauczyciele, piękni nogi.

ZAIMKI WSKAZUJĄCE

	liczba pojedyncza				liczba mnoga	
	TEN	TA	TO		CI	TE
Mianownik	ten	ta	to	Mianownik	ci	te
Dopełniacz	tego	tej	tego	Dopełniacz	tych	tych
Celownik	temu	tej	temu	Celownik	tym	tym
Biernik	ten/tego	tę	to	Biernik	tych	te
Narzędnik	tym	tą	tym	Narzędnik	tymi	tymi
Miejscownik	o tym	o tej	o tym	Miejscownik	o tych	o tych

	liczba pojedyncza				liczba mnoga	
	TAMTEN	TAMTA	TAMTO		TAMCI	TAMTE
Mianownik	tamten	tamta	tamto	Mianownik	tamci	tamte
Dopełniacz	tamtę	tamtej	tamtę	Dopełniacz	tamtę	tamtę
Celownik	tamtę	tamtę	tamtę	Celownik	tamtę	tamtę
Biernik	tamten/tamtę	tamtę	tamtę	Biernik	tamtę	tamte
Narzędnik	tamtę	tamtę	tamtę	Narzędnik	tamtę	tamtę
Miejscownik	o tamtę	o tamtej	o tamtę	Miejscownik	o tamtę	o tamtę

Zadanie 16.

Ułóż zdania z podanymi zaimkami.

(Ten)

(Ta)

(To)

(Ci)

(Te)

(Tamten)

(Tamta)

(Tamto)

(Tamci)

(Tamte)

RZECZOWNIK UCHO

	<i>liczba pojedyncza</i>	<i>liczba mnoga</i>	
	<i>część ciała lub uchwyt</i>	<i>części ciała</i>	<i>uchwyty</i>
Mianownik <i>kto? co?</i>	ucho	uszy	ucha
Dopełniacz <i>kogo? czego?</i>	ucha	uszu	uch
Celownik <i>komu? czemu?</i>	uchu	uszom	uchom
Biernik <i>kogo? co?</i>	ucho	uszy	ucha
Narzędnik <i>kim? czym?</i>	uchem	uszami / uszyna	uchami
Miejscownik <i>o kim? o czym?</i>	o uchu	o uszach	o uchach
Wołacz <i>o!</i>	ucho!	uszy!	ucha!

NOTKI BIOGRAFICZNE ZNANYCH POLAKÓW – CZĘŚĆ I

Źródła zdjęć zostały podane na końcu podręcznika.

Jan Paweł II właściwie Karol Wojtyła (urodzony 18 maja 1920 w Wadowicach, zmarły 2 kwietnia 2005 w Watykanie) – sługa Boży Kościoła katolickiego, polski duchowny katolicki, arcybiskup krakowski, kardynał, od 16 października 1978 do 2 kwietnia 2005 – papież. Poeta i poliglota, a także aktor, dramaturg i pedagog. Jako filozof – fenomenolog, filozof historii, przedstawiciel personalizmu chrześcijańskiego. Mistyk. Człowiek Roku 1994 magazynu „Time”.

Jan Paweł II był pierwszym papieżem z Polski, jak również pierwszym po 455 latach biskupem Rzymu, nie będącym Włochem. Wielokrotnie sam przywoływał spełnione proroctwo Juliusza Słowackiego z wiersza "Słowiański papież". Wybór na głowę Kościoła osoby z kraju socjalistycznego wpłynął znacząco na wydarzenia w Europie Wschodniej i Azji w latach 80. XX wieku. Papież jest także honorowym obywatelem wielu polskich miast.

W dniu 13 maja 1981, podczas audiencji generalnej na Placu św. Piotra w Rzymie o godzinie 17:19, Jan Paweł II został postrzelony przez tureckiego zamachowca Mehmeta Ali Agcę w brzuch oraz rękę. Ranny papież osunął się w ramiona stojącego za nim sekretarza Dziwisza. Ochrona przewiozła Jana Pawła II do kliniki Gemelli, gdzie papieża poddano bardzo ciężkiej sześciogodzinnej operacji. Do pełni zdrowia jednak nigdy nie wrócił. Papież wierzył, że swoje ocalenie zawdzięczał wstawiennictwu Matki Bożej. Wyraził to słowami: Jedna ręka strzelała, a inna kierowała kulę.

Za pontyfikatu Jana Pawła II, dzięki samemu papieżowi, nastąpiły ogromne zmiany w Watykanie, a także w postrzeganiu osoby papieża przez społeczność zarówno katolicką jak i pozostałych chrześcijan oraz wyznawców innych religii. Tuż po swoim wyborze na Stolicę Apostolską Jan Paweł II nie pozwolił prymasowi Wyszyńskiemu przed sobą uklęknąć. Pierwsze przemówienie wygłosił po włosku, a więc w języku narodu, do którego przemawiał. Do tej pory przyjęte było, że papież zawsze swoje pierwsze przemówienie wygłasza po łacinie. To był dopiero początek wielkich zmian. Należą do nich:

- liczne pielgrzymki (zagraniczne oraz parafii we Włoszech),
 - zwyczaj całowania ziemi kraju, do którego przybywał z pielgrzymką,
 - msze święte dla wielkich tłumów, organizowane na stadionach, lotniskach, placach itp.;
 - wygłaszanie całych homilii lub choćby krótkich sentencji w języku kraju, do którego przybywał z pielgrzymką (porozumiewał się swobodnie w językach: polskim, włoskim, francuskim, niemieckim, angielskim, hiszpańskim, portugalskim, łacinie i klasycznej grece);
 - udział zespołów folklorystycznych w czasie mszy,
- spotkania z duchownymi innych wyznań oraz odwiedziny świątyń różnych religii (chrześcijańskich oraz niechrześcijańskich),
- udział w przedsięwzięciach artystycznych: koncertach, występach zespołów, projekcjach filmowych;
- prywatne spotkania z wiernymi,
- żarty i bezpośredniość w kontaktach z ludźmi.

PIOSENKA

Magda Anioł

„Lolek”

Wadowice, rok 20-sty, Emi rodzi syna
Szkoła, teatr i kapłaństwo tutaj się zaczyna
Pierwsze mecze, pierwsze smutki, w gimnazjum klasówki
Po maturze z kolegami wypad na kremówki

Nie ma lepszego od Jana Pawła II!
Nie ma lepszego od Jana Pawła II!

Całą drogę życia oddał Lolek swemu Panu
Wnet go droga ta zawiedzie aż do Watykanu
Szesnastego października, 7-8 roku
Słyszcy świat: „HABEMUS PAPAM” i doznaje szoku

13 maja cały świat oddech wstrzymuje
Ali w stronę Jana Pawła pistolet kieruje
Matka Boża miała tutaj plany widać własne
”TOTUS TUUS” i wszystko staje się zupełnie jasne

2005 to kwiecień, Bóg sam decyduje
Świat się modli, gdy Jan Paweł niebo obejmuje
Pontyfikat się nie kończy, dobrze o tym wiecie
Papież dalej pielgrzymuje, lecz na tamtym świecie!

Pan kiedyś stanął nad brzegiem...

„Zostań z nami”!

Kościół żyje i żyć będzie, słowo Boga dane
Od wiek wieków klucze Piotra są przekazywane
Znów „HABEMUS PAPAM” słyszcy świat i się raduje
Dzieło Jana Pawła Benedetto podejmuje

Mamy nowego, Benedykta XVI!
Mamy nowego, Benedykta XVI!

Utwór „Lolek” jest
własnością jego twórców
i został tu zamieszczony
w celach edukacyjnych.

Katarzyna Figura (ur. 22 marca 1962 w Warszawie), polska aktorka filmowa, telewizyjna i teatralna. W 1985 roku ukończyła PWST (Państwową Wyższą Szkołę Teatralną) w Warszawie, edukację kontynuowała w paryskim Conservatoire d'Art Dramatique. Jest jedną z najbardziej znanych i najpopularniejszych aktorek współczesnego polskiego kina. Obsadzana najczęściej w rolach seksbomb, superblondyn, prostytutek, żon bogaczy. Później radykalnie zmieniła swój aktorski wizerunek na rzecz postaci kobiet dojrzałych, często smutnych i rozżalonych.

Po wieloletniej przerwie do teatru. Jej rola w „Alina na zachód” Pawła Miśkiewicza w warszawskim Teatrze Dramatycznym została wysoko oceniona przez krytykę. Specjalnie dla niej ogoliła włosy na głowie, dzięki czemu ostatecznie zerwała z wizerunkiem plastikowej seksbomby.

Fryderyk Franciszek Chopin (ur. 1 marca 1810 w Żelazowej Woli, zm. 17 października 1849 w Paryżu) – polski kompozytor i pianista.

Jest uważany za najwybitniejszego polskiego kompozytora, a także za wybitnego pianistę i czołowego przedstawiciela muzyki okresu romantyzmu na świecie. Nazywany bywa poetą fortepianu. Choć należy do najchętniej granych kompozytorów muzyki fortepianowej, jego dzieła wymagają od wykonawcy znakomitego warsztatu i wirtuozerii. U źródeł jego twórczości leżała wielka wrażliwość artystyczna oraz umiejętność czerpania wzorców z polskiej muzyki ludowej.

Jego przyjaciółka i towarzyszka życia George Sand mówiła o nim, że był jeszcze bardziej polski, niż sama Polska.

Mikołaj Kopernik (ur. 19 lutego 1473 w Toruniu, zm. 24 maja 1543 we Fromborku), astronom, matematyk, prawnik, ekonomista, strateg, lekarz, poeta, astrolog, tłumacz, kanclerz kapituły warmińskiej od 1511, kanonik warmiński, scholastyk wrocławski, duchowny katolicki.

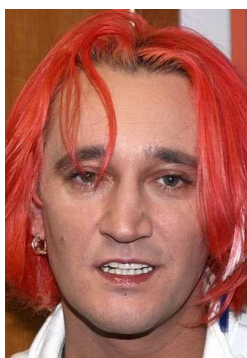
Jego najważniejszym dziełem jest „De revolutionibus orbium coelestium”, czyli „O obrotach sfer niebieskich” (pracował nad nim w latach 1515-1530, ale ukazało się dopiero w 1543 roku w Norymberdze napisane w języku łacińskim), w którym opisał heliocentryczną wizję wszechświata w sposób wystarczająco szczegółowy, by mogła stać się naukowo użyteczna. Ogłoszona przez niego teoria heliocentryzmu była najważniejszą rewolucją naukową w dziejach ludzkości od czasów starożytnych, nazywaną niekiedy przewrotem kopernikańskim.

Andrzej Wajda (ur. 6 marca 1926 w Suwałkach) – polski reżyser filmowy, współtwórca polskiej szkoły filmowej, laureat honorowego Oscara.

Andrzej Wajda jest uważany za czołowego przedstawiciela kina polskiego oraz jednego z twórców Polskiej szkoły filmowej. Twórczość artystyczna Andrzeja Wajdy ma charakter kina autorskiego o dużej różnorodności, która czerpie z malarstwa i literatury polskiej oraz polskiej i europejskiej tradycji kulturowej. Stworzył wiele filmowych adaptacji dzieł literackich, uznawanych za czołowe w polskiej kinematografii, jest autorem również filmów o tematyce współczesnej, wielkich, epickich dzieł, jak również kameralnych dramatów psychologicznych. Jego dzieła i pomysły filmowe z okresu PRL (Polskiej Republiki Ludowej) były często przedmiotem ingerencji cenzury (jednakże jego dzieła trudniejsze były do ocenzurowania dzięki obrazom) i szczególnej uwagi władz ze względu na rezonans społeczny, jaki wywoływały.

Jest doktorem honoris causa kilku uczelni wyższych (m.in. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Warszawskiego, Gdańskiego i Łódzkiego) oraz kawalerem orderu Legii Honorowej. W roku 1981 otrzymał Złotą Palmę na festiwalu w Cannes, w 1982 nagrodę Césara, a w 1990 Felixa. Od 1997 jest członkiem Grona Nieśmiertelnych francuskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Michał Wiśniewski (ur. 9 września 1972 w Łodzi) – polski wokalista, lider grup: Ich Troje, Troje, Red Head. Jest uważany za jedną z najbardziej kontrowersyjnych postaci polskiej muzyki rozrywkowej.

Liczne awantury rodzinne oraz alkoholizm rodziców doprowadziły do tego, że Michał trafił pod opiekę babci. Po jej śmierci został zaadoptowany przez ciotkę – siostrę swego nieżyjącego już ojca – i sprowadzony do Niemiec. Tam zdał maturę i po licznych konfliktach z przybraną matką wrócił do kraju.

Trzykrotnie żonaty. Pierwszą żoną Wiśniewskiego była Magda Pokora (Magda Femme), drugą Marta Wiśniewska z domu Mandrykiewicz (wokalista ma z nią syna Xaviera i córkę Fabienne). Trzecią żoną Michała Wiśniewskiego jest Anna Wiśniewska z domu Świątczak.

Ich Troje – polski zespół popowy założony 3 listopada 1995 roku w Łodzi. Jest jednym z najpopularniejszych i najbardziej kontrowersyjnych zespołów w kraju. Był reprezentantem Polski na konkursie Eurowizji w 2003 w Rydze (Łotwa), gdzie z piosenką "Keine Grenzen" zajął 7 miejsce oraz ponownie na Eurowizji 2006 w Atenach z piosenką "Follow My Heart" nie weszli do finału, plasując się na 11. miejscu.

PIOSENKA

Ich Troje

„A wszystko to... bo Ciebie Kocham”

- Zastałem... zastałem Jolkę?
- Jolka! Do Ciebie!
- Słucham? Kto mówi?

Czy wiesz malutka może, jak Ciebie mi brak?
Czy czujesz to, co ja, gdy jestem sam?
Jestem opętany jak w niewoli pies.
Kto jest temu winien? Wiesz?

Nie ma takich prostych słów,
Co oddadzą to, co boli mnie.
Przecucie mam, że jednak spyta ktoś:
"Czy ta bajka się nie kończy źle"?

To tylko zazdrość zżera mnie
Zawsze wtedy, kiedy obok Ciebie nie ma mnie.
Raz jestem dr Jekyll, raz mr Hyde
Transformacja trwa – nie zatrzymam jej!

Oko w oko stań
Co za twarz! No powiedz, boisz się?
Za późno już, zwałam sąd.
Będzie lepiej, jak zapomnisz mnie!

A wszystko to, bo Ciebie Kocham
I nie wiem, jak bez Ciebie mógłbym żyć!
Chodź! Pokażę Ci, czym moja miłość jest.
Dla Ciebie zabiję się!

Zdarza mi się być na haju, wiesz jak jest,
Dziwne wizje wchodzą, nie pożądasz mnie.
Pragniesz kogoś bardziej, żegnaj więc,
Nie chcesz nic tłumaczyć, no to odwal się!
Ochoty nie mam słuchać i stać,
Na milczenie nie stać mnie.
Przechodzi nas oboje zimny dreszcz,
Czy ta bajka się nie skończy źle?

A wszystko to...

Utwór „A wszystko to...
bo Ciebie Kocham” jest
własnością jego twórców
i został tu zamieszczony
w celach edukacyjnych.

Andrzej Lepper (ur. 13 czerwca 1954 w Stowiecinie koło Słupska) – polski polityk, lider i założyciel partii Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej.

Posel na Sejm IV i V kadencji (2001-2007), przez dwa miesiace Wicemarszalek Sejmu IV kadencji, Wicemarszalek Sejmu V kadencji. Posel do Parlamentu Europejskiego od 1 maja 2004 do 19 lipca 2004. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi i wicepremier w rzedzie Kazimierza Marcinkiewicza, a nastepnie w rzedzie Jaroslawa Kaczyńskiego od 5 maja 2006 do 22 wrzesnia, powolany ponownie 16 pazdziernika 2006, zdymsjonowany 9 lipca 2007.

Andrzej Lepper stal sie znany 1999 r. po zorganizowaniu akcji blokad drog, wysypywania zboza i nawolywania do niesplacania przez rolnikow kredytow, jako protest przeciw europejskiej polityce rolnej.

Jego program i wizerunek polityczny opiera sie na calkowitej negacji dokonanz rzedow w Polsce po 1989 r. Sztandarowe hasla Lepera to „Balcerowicz musi odejsc” i "Wszyscy inni juz rzedzili i rozkradli Polske". W sejmie IV kadencji byl wielokrotnie upominany za naruszanie zasad etyki poselskiej. Glowne powody tych upomnienn to pomowienia pod adresem Aleksandra Kwasniewskiego, Leszka Balcerowicza i Wlodzimierza Cimoszewicza.

Podczas IV kadencji Sejmu Andrzej Lepper wraz z grupa innych parlamentarzystow zablokowal na dluzszy czas mownice sejmowa, calkowicie paralizujac prace tego organu.

4 grudnia 2006 r. ukazal sie artykul Praca za seks, ktory zapoczatkowal tzw. Seksaferę. Byla radna Samoobrony Aneta Krawczyk stwierdzila w nim, ze jakoby otrzymala prace na stanowisku dyrektora biura poselskiego w zamian za uslugi seksualne swiadczone Stanislawowi Lyzwinowskiemu i Andrzejowi Lepperowi.

PRZYGOTOWANIE DO SPRAWDZIANU:

ROZDZIAŁ 7.

- ☺ ZWIERZĘTA
- ☺ CZASOWNIKI – CZAS PRZESZŁY
- ☺ RZECZOWNIKI – CELOWNIK

ROZDZIAŁ 8.

- ☺ WYGLĄD ZEWNĘTRZNY
- ☺ OKOŁO...
- ☺ RZECZOWNIKI – NARZĘDNIK
- ☺ ZAIMKI WSKAZUJĄCE

Zadanie 1.

Odmień podane czasowniki w czasie przeszłym.

• ZAMIATAĆ

ja

ty

on / ona / ono

my

wy

oni / one

• DOSIĘGNAĆ

ja

ty

on / ona / ono

my

wy

oni / one

Zadanie 2.

Napisz rzeczowniki w odpowiedniej formie.

- Ufam swojej (siostra)
- Dam prezent (koleżanka)
- Pożyczę książkę (Marek)
- Uważnie przyglądam się (drzewo)
- Ufam mojemu (brat)
- Ufam (lekarz)
- Chcę to dać (Marysia)
- Przyglądam się naszej nowej (firanka)

Zadanie 3.

Napisz przy poniższych częściach ciała po 3 cechy, które mogą je charakteryzować.

- GŁOWA →,,
- NOS →,,
- USZY →,,
- OCZY →,,
- USTA →,,
- WŁOSY →,,
- GŁOWA →,,
- TWARZ →,,
- NOGI →,,
- DŁONIE →,,
- ZĘBY →,,

Zadanie 4.

Napisz rzeczowniki w odpowiedniej formie.

- Pójdę do kina z (Krysia)
- Pójdę do teatru z (Krzysztof)
- Posłużę się tą (książka)
- Chcę spędzić wieczór z (Darek)
- Posmarować ci chleb (masło)
- W przyszłości chcę zostać (fotograf)

Zadanie 5.

Uzupełnij zdania.

- Hania to (ładna dziewczyna)
- Hania jest (ładna dziewczyna)
- Michał to (dobry sąsiad)
- Michał jest (dobry sąsiad)
- Grześ to (dobre dziecko)
- Grześ jest (dobre dziecko)
- Rafał to (sumienny pracownik)
- Rafał jest (sumienny pracownik)
- Łukasz to (dobry kierowca)
- Łukasz jest (dobry kierowca)

Zadanie 6.

Naucz się na pamięć słów (zaznaczonych **łustym drukiem**) z tematów:
„ZWIERZĘTA” oraz „WYGLĄD ZEWNĘTRZNY”.

ROZDZIAŁ 9.

☺ CHARAKTER

☺ CZASOWNIKI – CZAS PRZYSZŁY

☺ CZASOWNIKI – DOKONANE
I NIEDOKONANE

- wiersz „Samochwała”
- piosenka „Kombinuj dziewczyno”
- piosenka „Zapiszę śniegiem w kominie”

Zadanie 1.

Przeczytaj i przetłumacz tekst o charakterze (wyglądzie wewnętrznym) Helgi.

Gdy Helga była dzieckiem, często pomagała innym dzieciom i chętnie się z nimi bawiła. Była grzeczna i posłuszna swoim rodzicom, którzy zawsze powtarzali, że ich córka wyrośnie na porządną, mądrą i miłą kobietę.

Jako dorosła osoba niewiele się zmieniła. Jest sympatyczna, mądra, pomocna i lojalna. Helga jest bardzo lubiana przez swoich przyjaciół. To typ towarzyskiego człowieka, który dobrze porozumiewa się z innymi ludźmi.

Zasób leksykalny:

ambitny, arogancki, bezkonfliktowy, błyskotliwy, **bystry**, chamski, chytry, (nie)**ciekawy**, cwany, dobroduszny, **dobry, dowcipny**, dziwny, egoistyczny (**egoista**), **falsywy**, genialny, (nie)**głupi**, gniewny, (nie)**grzeczny, hojny, inteligentny**, (nie)**interesujący**, intrygujący, **kłamliwy**, kochliwy, **konfliktowy**, lekkomyślny, **leniwy**, (nie)**lojalny**, łagodny, (nie)**mądry**, (nie)**miły**, mściwy, nadęty, **nudny**, obłudny, ordynarny, **otwarty**, podły, pogodny, **pomocny**, **pomysłowy**, porządny, **pracowity**, (nie)prawdomówny, **prosty**, (nie)**przyjacielski**, (nie)przyjazny, pusty, **radosny**, rozrywkowy, roztargniony, (nie)rozumny, (nie)**rzetelny**, **samolubny**, samotny, **skąpy**, (nie)**skromny**, (nie)**spokojny**, **sprytny**, (nie)**sympatyczny**, **szalony**, **śmieszny**, (nie)**tolerancyjny**, (nie)**towarzyski**, (nie)**uczciwy**, uroczy, uśmiechnięty, **wesoły**, zabawny, **zamknięty**, **złośliwy**, **zły**, zuchwały, życzliwy.

Zadanie 2.

Przeczytaj i przetłumacz słowa, których nie rozumiesz.

WIERSZ

Jan Brzechwa

„Samochwała”

Samochwała w kącie stała
I wciąż tak opowiadała:

"Zdolna jestem niesłuchanie,
Najpiękniejsze mam ubranie,
Moja buzia tryska zdrowiem,
Jak coś powiem, to już powiem,
Jak odpowiem, to roztrośnie,
W szkole mam najlepsze stopnie,
Śpiewam lepiej niż w operze,
Świetnie jeżdżę na rowerze,
Znakomicie muchy łapię,
Wiem, gdzie Wisła jest na mapie,
Jestem mądra, jestem zgrabna,
Wiotka, słodka i powabna,
A w dodatku, daję słowo,
Mam rodzinę wyjątkową:
Tato mój do pieca sięga,
Moja mama - taka tęga
Moja siostra - taka mała,
A ja jestem - samochwała!"

Wiersz „Samochwała” jest własnością jego twórcy i został tu zamieszczony w celach edukacyjnych.

Zadanie 3.

Połączyć w pary antonimy (wyrazy o znaczeniu przeciwstawnym).

leniwy •	• głupi
radosny •	• smutny
nudny •	• otwarty
mądry •	• pracowity
dobry •	• hojny
skąpy •	• kłamliwy
spokojny •	• zły
arogancki •	• życzliwy
zamknięty •	• ciekawy
prawdomówny •	• szalony

Zadanie 4.

Wypisz cechy, które najlepiej Cię charakteryzują.

- • •
- • •
- • •
- • •

Zadanie 5.

Wypisz cechy, które najlepiej charakteryzują osobę, której bardzo nie lubisz.

- • •
- • •
- • •
- • •

Zadanie 7.

Przeczytaj i podkreśl słowa, których nie rozumiesz.

PIOSENKA

Leszcze

„Kombinuj dziewczyno”

Kombinuj dziewczyno
Nim twe wdzięki przeminą
Uśmiechaj się błogo
Jeśli chcesz wyjść za mąż młodo
Kombinuj dziewczyno
Nim twe wdzięki przeminą
Uśmiechaj się błogo
Jeśli chcesz wyjść za mąż młodo

Mogę czekać długo na którąś z was
Ja mam na to czas, ja mam na to czas
Jak wytrawne wino, zapamiętaj dziewczyno
Im starszy tym lepszy
I po soli i po głodzi

Kombinuj dziewczyno (...)

Mam wrodzony talent, urok i gust
A ty tylko masz, uuu! Ambicje
Widzę wzrok innych kobiet, które mówią o tobie
”Że sylikon tanieje –
Wiążesz z tym nadzieję”

Kombinuj dziewczyno (...)

Mam nogi, jak ubogi krewny sprintera
A ty swoje golisz, jak pływak – do zera
Balejaż, pasemka i krótka sukienka
Twe oczy błyszczą tuszem
Polujesz na mą duszę

Kombinuj dziewczyno (...)

Na twojej tarczy kopie już skruszyli
Chłopcy jacy-tacy, malowani, przystojni i mili
Może pięć im nie sięgam, ale moja potęga
To ukrywa siła
Bo mój śpiew kochasz, miła....

Kombinuj dziewczyno (...)

Utwór „Kombinuj
dziewczyno” jest
własnością jego twórców
i został tu zamieszczony

CZASOWNIKI – CZAS PRZYSZŁY ZŁOŻONY

Czas przyszły złożony w języku polskim tworzy się na dwa sposoby:

Pierwszy:

czasownik **być** w formie czasu przyszłego + BEZOKOLICZNIK

(ja) będę ROBIĆ	(my) będziemy ROBIĆ
(ty) będziesz ROBIĆ	(wy) będziecie ROBIĆ
(on, ona, ono) będzie ROBIĆ	(oni, one) będą ROBIĆ

Drugi

czasownik **być** w formie czasu przyszłego + forma CZASU PRZESZŁEGO 3. OSOBY

(ja) będę ROBIŁ, będę ROBIŁA	(my) będziemy ROBILI, będziemy ROBIŁY
(ty) będziesz ROBIŁ, będziesz ROBIŁA	(wy) będziecie ROBILI, będziecie ROBIŁY
(on, ona, ono) będzie ROBIŁ, będzie ROBIŁA ono) będzie ROBIŁO	(oni, one) będą ROBILI, będą ROBIŁY

Oba sposoby są poprawne.

Czas przyszły złożony tworzy się zawsze od form czasowników niedokonanych.

Zadanie 8.

W podanych zdaniach wpisz odpowiednie formy, tworząc czas przyszły złożony.

- Wczorajem (my, tańczyć) ...*będziemy.. tańczyć.....* tango.
- (ty, czesać się) przed wyjściem?
- (ja, studiować) na Uniwersytecie Iwana Franki we Lwowie.
- (ty, oglądać) telewizor? Jeśli nie, to wyłącz go.
- Co (ty, robić) dziś na obiad?
- (my, czekać) cierpliwie na wyniki.
- W przyszłym tygodniu (wy, mieć) dużo wolnego czasu.
- Jeśli nadal (oni, kraść), to (oni, mieć) kłopoty.
- (ty, robić) zadania domowe? Jeśli nie, to niczego się nie nauczysz.

CZASOWNIKI – CZAS PRZYSZŁY PROSTY

Czas przyszły prosty w języku polskim tworzy się następująco:

Za pomocą prefiksów:

robić → zrobić	(robię – zrobię , robisz – zrobisz , robi – zrobi itd.)
sprzątać → posprzątać	(sprzątam – posprzątam , sprzątasz – posprzątasz ,
czytać → przeczytać	(czytam – przeczytam , czytasz – przeczytasz , czyta – przeczyta itd.)
pisać → napisać	(piszę – napiszę , piszesz – napiszesz , pisze – napisze itd.)
jechać → pojechać	(jadę – pojadę , jedziesz – pojedziesz , jedzie – pojedzie itd.)

Za pomocą sufiksów:

kichać → kichnąć	(kicham – kichnę, kichasz – kichniesz, kicha – kichnie itd.)
walić → walnąć	(walę – walnę, walisz – walniesz, wali – walnie itd.)
strzelać → strzelić	(strzelam – strzelę, strzelasz – strzelisz, strzela – strzeli itd.)
kupować → kupić	(kupuję – kupię, kupujesz – kupisz, kupuje – kupi itd.)
podpisywać → podpisać	(podpisuję – podpiszę, podpisujesz – podpiszesz, podpisuje – podpisze itd.)

Poprzez różnice w rdzeniu:

nazywać → nazwać	(nazywam – nazwę, nazywasz – nazwiesz, nazywa – nazwie itd.)
wyjmować → wyjąć	(wyjmuję – wyjmę, wyjmujesz – wyjmiesz, wyjmuje – wyjmie itd.)

Poprzez supletywne rdzenie:

brać → wziąć	(biorę – wezmę, bierzesz – weźmiesz, bierze – weźmie itd.)
kłaść → położyć	(kładę – położę, kładziesz – położysz, kładzie – położy itd.)
mówić → powiedzieć	(mówię – powiem, mówisz – powiesz, mówi – powie itd.)
widzieć → zobaczyć	(widzę – zobaczę, widzisz – zobaczysz, widzi – zobaczy itd.)

Bez zmian (czasowniki dwuaspektowe):

darować → darować	(daruję – daruję, darujesz – darujesz, daruje – daruje itd.)
awansować → awansować	(awansuję – awansuję, awansujesz – awansujesz, awansuje – awansuje itd.)

Uwaga! Istnieją czasowniki, które nie tworzą czasu przyszłego prostego:

mieć → -----
móc → -----
umieć → -----

Zadanie 9.

Odpowiedz pełnym zdaniem na poniższe pytania.

- Pójdiesz jutro na basen?
- Twój kolega podaruje Ci jutro 3000 złotych?
- Ty i Twoja koleżanka posprzątaście jutro biuro?
- Wynajmiesz sobie jutro nowe mieszkanie?
- Kiedy powiesz swojej żonie, że ją kochasz?
- Kiedy weźmiesz ślub?

Zadanie 10.

Opowiedz o swoim charakterze. Powiedz również, jak zachowujesz się w określonych sytuacjach, co chciałbyś (chciałabyś) w sobie zmienić i za co lubią Cię inni.

RZECZOWNIK CZŁOWIEK

	<i>liczba pojedyncza</i>	<i>liczba mnoga</i>
Mianownik <i>kto? co?</i>	człowiek	ludzie
Dopełniacz <i>kogo? czego?</i>	człowieka	ludzi
Celownik <i>komu? czemu?</i>	człowiekowi	ludziom
Biernik <i>kogo? co?</i>	człowieka	ludzi
Narzędnik <i>kim? czym?</i>	człowiekiem	ludźmi
Miejscownik <i>o kim? o czym?</i>	o człowieku	o ludziach
Wołacz <i>o!</i>	człowieku!	ludzie!

Zadanie 11.

Przeczytaj i podkreśl czasowniki czasu przyszłego prostego.

PIOSENKA

Robert Kasprzycki

„Zapiszę śniegiem w kominie”

A jeśli zabraknie na koncie pieniędzy
i w kącie zagnieździ się bieda,
po rozum do głowy pobiegnę, niech powie,
co sprzedać, by siebie nie sprzedać...

Zapiszę śniegiem w kominie,
zaplotę z dymu warkoczyk
i zanim zima z gór spłynie – wrócę...
Zapiszę śniegiem w kominie,
warkoczyk z dymu zaplotę
i zanim zima z gór spłynie – wrócę...
i będę z powrotem...

A jeśli nie znajdę w swej głowie rozumu,
to paszport odnajdę w szufladzie,
zapytam go może – on pewnie pomoże,
poradzi jak sobie poradzić...

Zapiszę śniegiem (...)

A jeśli zabraknie ci w sercu nadziei,
bo powrót jest zawsze daleko,
przypomnij te słowa, zaśpiewaj od nowa,
bym wiedział, że ktoś na mnie czeka...

Zapiszę śniegiem w kominie,
zaplotę z dymu warkoczyk
i zanim zima z gór spłynie – wrócę...
Zapiszę śniegiem w kominie,
warkoczyk z dymu zaplotę
i zanim zima z gór spłynie – wrócę...
i zawsze już będę z powrotem...
i zawsze już będę z powrotem...
i zawsze już...

Utwór „Zapiszę
śniegiem w kominie”
jest własnością jego
twórców i został tu
zamieszczony w celach
edukacyjnych.

CZASOWNIKI (BEZOKOLICZNIKI) DOKONANE I NIEDOKONANE

formy niedokonane	dotatkowe informacje	formy dokonane	formy niedokonane	dotatkowe informacje	formy dokonane
bawić się		pobawić się	kupować		kupić
bić bić się		pobić pobić się	kroić		ukroić pokroić
biec biegać dobiegać przybiegać wybiegać		dobiec przybiec wybiec	lać nalewać przelewać wylewać rozlewać		nalać przelać wylać rozlać
brać zabierać		wziąć zabrać	latać lecieć		polecieć wylecieć dolecieć
brać się		wziąć się	liczyć		policzyć
budzić budzić się		obudzić obudzić się	liczyć się		---
być		---	---		policzyć się
chcieć		(zechcieć)	mówić		powiedzieć
czekać przeczekać		doczekać przeczekać	marzyć		wymarzyć pomarzyć
czytać		przeczytać	móc		---
chodzić przechodzić wchodzić wychodzić		dojść przejsć wejść wyjść	myć myć się myśleć wymyślać		umyć umyć się pomyśleć wymyślić
chwalić chwalić się pochwalać		pochwalić pochwalić się	narzekać		---
ciąć przecinać wycinać		uciąć przeciąć wyciąć	odejmować		odjąć
ćwiczyć		poćwiczyć	odpowiadać		odpowiedzieć
dawać		dać	oglądać		obejrzeć
dbać		zadbać	oglądać się		obejrzeć się
dodawać		dodać	otwierać		otworzyć
dotykać		dotknąć	otwierać się		otworzyć się
grać		zagrać	patrzeć		zobaczyć
gotować		ugotować	pić		wypić
iść		pójść	wypijać		upijać się
kazać rozkazywać		kazać rozkażać	upijać się		upiec
jechać jeździć wyjeżdżać przejeżdżać		pojechać dojechać wyjechać przejechać	piec		napisać
jeść		zjeść	pisać		dopisać
kierować kierować się		pokierować kierować się	dopisywać		wypisać
kłaść		położyć	wypisywać		rozpisać się
kłócić się		pokłócić się	rozpisywać się		
kochać kochać się zakochać się		pokochać pokochać się zakochać się	płynąć pływać dopływać		popłynąć dopłynąć
kręcić zakręcać kręcić się wykręcać dokręcać		zakręcić zakręcić się wykręcić dokręcić	podawać		podać
			pokazywać		pokazać
			pomagać		pomóc
			przewodzić		poprowadzić
			przegrywać		przegrać
			przekazywać		przekazać
			przewracać		przewrócić
			przewracać się		przewrócić się
			przeżywać		przeżyć
			pytać		zapytać
			rosnąć		urosnąć
			siadać		usiąść
			siedzieć		
			słuchać		posłuchać

słuchać się		posłuchać się	umierać		umrzeć
smażyć		usmażyć	uśmiechać się		uśmiechnąć się
spacerować		pospacerować	używać		użyć
spać		---	wąchać		powąchać
wysypiać się		wyspać się	widzieć		zobaczyć
spoglądać		spojrzeć	wieszać		powiesić
sprzątać		posprzątać	wkładać		włożyć
stać		postać	włączać		włączyć
stawać		stanąć	włączać się		włączyć się
stawać się		stać się	wracać		wrócić
szukać		poszukać	wychowywać		wychować
szyc		poszukać	wychowywać się		wychować się
wyszywać		uszyć	wygrywać		wygrać
śpiewać		wyszyć	wyłączać		wyłączyć
tańczyć		zaśpiewać	wyłączać się		wyłączyć się
		zatańczyć	zabijać		zabić
tłumaczyć		przetłumaczyć	zamawiać		zamówić
tłumaczyć się		wytłumaczyć	zamykać		zamknąć
		wytłumaczyć się	zamykać się		zamknąć się
ubierać		ubrać	zdejmować		zdejmować
ubierać się		ubrać się	znajdować		znaleźć
uczyć		nauczyć	zwiedzać		zwiedzić
nauczać			żyć		---
uczyć się		nauczyć się			
umawiać		umówić			
umawiać się		umówić się			

Zadanie 12.

Wybierz 30 bezokoliczników w formie niedokonanej z powyższej tabelki i naucz się ich na pamięć (wraz z ich dokonanymi odpowiednikami).

Zadanie 13.

Odmień na osobnej kartce podane czasowniki w czasie przyszłym złożonym.

- płucać
- cieszyć się

Zadanie 14.

Odmień na osobnej kartce podane czasowniki w czasie przyszłym prostym.

- wypłucać (ja wypłuczę, ty wypłuczesz)
- ucieszyć się (ja ucieszę się, ty ucieszysz się)
- przegrać (ja przegram, ty przegrasz)

ROZDZIAŁ 10.

☺ PORY ROKU

☺ ZAIMKI OSOBOWE

☺ RZECZOWNIKI – WOŁACZ

- piosenka „Ta sama chwila”
- piosenka „Wiosna”
- piosenka „W dzień gorącego lata”
- piosenka „Pada śnieg”

ZAIMKI OSOBOWE

	liczba pojedyncza					liczba mnoga			
Mianownik	JA	TY	ON	ONA	ONO	MY	WY	ONI	ONE
Dopełniacz	mnie	ciebie (cię)	jego (go, niego)	jej (niej)	jego (go, niego)	nas	was	ich (nich)	ich (nich)
Celownik	mi (mnie)	tobie (ci)	jemu (mu, niemu)	jej (niej)	jemu (mu, niemu)	nam	wam	im (nim)	im (nim)
Biernik	mnie	ciebie (cię)	jego (go, niego)	ją (nią)	je (nie)	nas	was	ich	je (nie)
Narzędnik	mną	tobą	nim	nią	nim	nami	wami	nimi	nimi
Miejscownik	o mnie	o tobie	o nim	o niej	o nim	o nas	o was	o nich	o nich
Wołacz		ty!					wy!		

ZAIMKI – UŻYCIE W ZDANIU

Zaimki 1. i 2. osoby są najczęściej w zdaniach pomijane, gdyż to samo znaczenie wyraża się poprzez końcówkę czasownika.

- Piję mleko (zamiast „Ja piję mleko.”)
- Wyrzuciłeś śmieci? (zamiast „Ty wyrzuciłeś śmieci?”).

Zaimków tych można jednak użyć, gdy chcemy podkreślić osobę wykonującą daną czynność.

- Ja piję mleko. (Ja piję mleko, a nie Marysia!)
- Ty wyrzuciłeś śmieci? (Ty je wyrzuciłeś, czy zrobił to Olgierd?)

Zadanie 1.

Postuchaj i podkreśl zaimki osobowe.

PIOSENKA

Bajm

„Ta sama chwila”

Mów – niech Twoje słowa zbudzą krew
Niech wszystko będzie już okej
Jest tyle miejsc, do których powrócimy
Mów – niech Twoje słowa zburzą mur
Niech Twoje dłonie zniszczą chłód
Ten nagły chłód, co w sercu przyniósł zimę

Nie odnajdzie więcej nas ta sama chwila
Nie odnajdzie więcej nas ta sama chwila

Niech każdy dzień dodaje nam sił
Może znajdziemy siebie znów

Mów – chcę tego bardziej niż ty sam
Miłość mocniejsza jest od skał
Obiecaj mi lawinę uniesienia
Mów – chcę być przy tobie blisko tak
Wiem, że tych słów nie zmieni czas
Dopóki jest... dopóki jest... nadzieja!

Nie odnajdzie więcej nas ta sama chwila
Nie odnajdzie więcej nas ta sama chwila

Niech każdy dzień dodaje nam sił
Może znajdziemy siebie znów

Nie odnajdzie więcej nas ta sama chwila
Nie odnajdzie więcej nas ta sama chwila

Utwór „Ta sama chwila”
jest własnością jego
twórców i został tu
zamieszczony w celach
edukacyjnych.

PORY ROKU

Zadanie 2.

Przy porze roku wpisz odpowiadające jej miesiące.

• wiosna →

.....
.....

• lato →

.....
.....

• jesień →

.....
.....

• zima →

.....
.....

WIOSNA

- kwiaty
 - trawa
 - zbierać kwiaty
 - burza
 - budzić się z zimowego snu
 - w powietrzu czuć wiosnę
 - ożywać
 - przyroda budzi się do życia
 - zieleń
 - drzewa się zielenią
- jeździć na rowerze
 - kwitnąć
 - śpiewają ptaki
 - Wielkanoc
 - malować pisanki
 - lany poniedziałek (śmigus-dyngus)
 - piesze wędrówki
 - kwiaty pachną
- wagarować
 - łapać motyle
 - alergią
 - topić marzannę
 - zakochać się
 - spacerować nad brzegiem rzeki
 - matura
 - powódź
 - wyjeżdżać za miasto

 PIOSENKA

Skaldowie
„Wiosna”

Wiosna – cieplejszy wieje wiatr
Wiosna – znów nam ubyło lat
Wiosna, wiosna wkoło, rozkwitły bzy
Śpiewa skowronek nad nami
Drzewa strzeliły pąkami
Wszystko kwitnie wkoło, i ja, i Ty

Ktoś na niebie owce wypasa, hej
Popatrz zakwitł już Twój parasol hej
Nawet w bramie pan Walenty stróż
Puszcza wiosną pierwsze pędy już

Portret dziadzia rankiem wyszedł z ram
I na spacer poszedł sobie sam
Nie przeszkadza tytuł, wiek i płeć
By zielono wiosną w głowie mieć

Wiosna (...)

Utwór „Wiosna” jest
własnością jego twórców
i został tu zamieszczony
w celach edukacyjnych.

PIOSENKA

Big Day

„W dzień gorącego lata”

Powietrze lekko drgało tak
W dzień gorącego lata
Nie wiem, jak wpadłem na Twój ślad
W dzień gorącego lata
I wtedy to poznałem Cię
W dzień gorącego lata
Wiedziałem, że przygarniesz mnie
W dzień gorącego lata

Aaaaaa, w dzień gorącego lata
Aaaaaa, w dzień gorącego lata

Był festyn spadających gwiazd
W dzień gorącego lata
Był zatrzymany dziwnie czas
W dzień gorącego lata
I ogień był i pierwsze łzy
W dzień gorącego lata
Istniałaś dla mnie tylko Ty
W dzień gorącego lata

Aaaaaa, w dzień gorącego lata
Aaaaaa, w dzień gorącego lata

Powietrze pachnie takim samym nonsensem
Jak wtedy, kiedy poznałem Ciebie

Znalazłem płomień wokół nas
W dzień gorącego lata
Znalazłem nas na szlaku gwiazd
W dzień gorącego lata
Może to Ty mi dałaś znak
W dzień gorącego lata
A może dałem Ci to ja
W dzień gorącego lata

Aaaaaa, w dzień gorącego lata
Aaaaaa, w dzień gorącego lata
Powietrze pachnie takim samym nonsensem
Jak wtedy, kiedy poznałem Ciebie

Utwór „W dzień gorącego lata” jest własnością jego twórców i został tu zamieszczony w celach edukacyjnych.

JESIEŃ

- liście opadają z drzew
- mżawka
- zbierać grzyby
- zbierać kasztany
- zaczyna się szkoła
- depresja
- spotykać się z przyjaciółmi
- Zaduszki (święto zmarłych)
- zapalać znicze
- ubierać się coraz cieplej
- kałuża
- deszcz
- kurtka
- przeciwdeszczowa
- długie wieczory
- babie lato
- Wszystkich Świętych
- chodzić na cmentarz
- odwiedzać zmarłych
- przynosić kwiaty

ZIMA

- pada śnieg
 - zawierucha
 - dostawać prezenty
 - duży mróz
 - chłodno
 - zamieć śnieżna
 - jeździć na sankach
 - jeździć na łyżwach
 - ciepło się ubierać
 - ciepłe skarpety
- Boże Narodzenie
 - sople lodu
 - lodowisko
 - „dziadek mróz”
 - jeździć na snowboardzie
 - płaszczy
 - sporty zimowe
 - kalesony
 - jeździć na nartach
- ferie
- bałwan
- Wigilia
- czapka
- kozuch
- szron
- lód
- mgła
- zimno
- szalik

PIOSENKA

Edyta Górniak i Krzysztof Antkowiak
„Pada śnieg”

Kiedy już siwy i stary rok
Gubi na drzewach szron
Kiedy już w sobie masz
Zapachy z wielkiej skrzyni świąt
W wannie już pływa świąteczny karp
Balkon się zmienia w las
Tata coś chowa, gdyż
Spotkanie z Mikołajem miał

Pada śnieg, puszysty śnieg
Lubię patrzeć, gdy tak cicho spływa w dół
Pada śnieg, jak w białym śnie
Mamo, spójrz na świat, jak z bajki cały jest
Dziś pan Andersen cieszy się
Bo wszyscy dziećmi stają się

Pada na stada skulonych aut
Na posolony świat
Cieszy się śnieżny pług
Dziś prosto w Teleexpres kurs
Sanki z tornistra sprawdzają się
Choć już w zeszytach śnieg
Krzyknie się bałwan i
Nikt dzisiaj nie obraża się

Pada śnieg, puszysty śnieg
Lubię patrzeć, gdy tak cicho spływa w dół
Pada śnieg, jak w białym śnie
Mamo, spójrz na świat, jak z bajki cały jest
Dziś pan Andersen cieszy się
Bo wszyscy dziećmi są, gdy
Staje się biel i łagodzi co złe
I żal i gniew
Dedał i Ikar wyszli z baśni na świat
Topią w nas odłamki szkła...

Pada śnieg, (...)

Utwór „Pada śnieg” jest własnością jego twórców i został tu zamieszczony w celach edukacyjnych.

Zadanie 3.

Wybierz jedną porę roku, a następnie opowiedz o niej. Powiedz, co można robić w danym czasie, jakie obchodzi się wtenczas święta, jaka jest pogoda itp.

RZECZOWNIK – WOŁACZ RODZAJU ŻEŃSKIEGO

Wołacz (o!) liczby pojedynczej rodzaju żeńskiego ma końcówkę „-o” lub „-u” (rzadko „-y”, „-i”).

- końcówka „-o” występuje w większości form:

mama	→	mamo!
siostra	→	siostro!
żabka	→	żabko!
ślicznotka	→	ślicznotko!
Helga	→	Helgo!
myszka	→	myszko!
brzydula	→	brzydulo!
małpka	→	małpko!
książka	→	(nie)dobro(ko) książko!
- końcówka „-u” występuje, jeśli *temat* kończy się na spółgłoskę miękką:

cioc <u>ia</u>	→	cioci <u>u</u> !
nian <u>ia</u>	→	niani <u>u</u> !
Marys <u>ia</u>	→	Marysi <u>u</u> !
- dla rzeczowników zakończonych na spółgłoskę, wołacz jest równy mianownikowi (końcówki „-y” lub „-i”):

noc	→	(o piękna) nocy!
klacz	→	(moja ukochana) klaczy!
miłość	→	(o bezwzględna) miłości!

Wołacz rzeczowników nazywających przedmioty, zjawiska itp. występuje rzadko (w utworach literackich, sytuacjach wyjątkowych).

WOŁACZ – INTERPUNKCJA

Wołacz w zdaniu zawsze rozdziela się przecinkami.

- Kocham cię, misiu!
- Powiedz mi, mamo, gdzie schowałaś prezent na Boże Narodzenie!
- Krysiu, na pewno dobrze się czujesz?

Zadanie 4.

Ułóż 2 zdania, wykorzystując formę wołacza rodzaju żeńskiego.

-
-

RZECZOWNIK – WOŁACZ RODZAJU MĘSKIEGO

Wołacz liczby pojedynczej rodzaju męskiego ma końcówkę „-e” lub „-u” i najczęściej jest równy miejsownikowi.

sąsiad → sąsiedzie!
chłopiec → chłopcze!
młodzieniec → młodzieńcze!
ojciec → ojcze! (*ale miejscownik – o ojcu*)
brat → bracie!
Marcin → Marcinie!
Wacław → Wacławie!
kelner → kelnerze!
Mieczysław → Mieczysławie!
Bóg → Boże! (*ale miejscownik – o Bogu*)
Krzysztof → Krzysztofie!
diabeł → diable!
głupiec → głupcze!
skarb → skarbie!
pan → panie! (*ale miejscownik – o panu*)

prosiak → prosiaku!
Grzegorz → Grzegorzu!
Krzys → Krzysiu
przystojniak → przystojniaku!
gamoń → gamoniu!
głupiek → głupku!
miś → misiu!
kotek → kotku!
aniołek → aniołku!
Marek → Marku!
piesek → piesku!
byk → byku!

Wołacz rzeczowników męskonieżywotnych występuje rzadko
(w utworach literackich, sytuacjach wyjątkowych).

Pamiętaj, że rzeczowniki rodzaju męskiego na „-a”
(farmaceuta, kolega itp.) odmieniają się jak rzeczowniki rodzaju żeńskiego
(Ty nieuczciwy farmaceuto! Nie poznaję cię, kolego!).

RZECZOWNIK – WOŁACZ RODZAJU NIJAKIEGO

Wołacz (o!) liczby pojedynczej rodzaju
nijkiego jest równy mianownikowi.

Zadanie 5.

Ułóż 3 zdania, wykorzystując formę wołacza rodzaju męskiego.

-
-
-

ROZDZIAŁ 11.

☺ POGODA
☺ PRZYSŁÓWKI

• piosenka „Jak się masz, kochanie?”

PRZYSŁÓWKI

Przysłówek to część mowy, która odpowiada na pytania: **jak? w jaki sposób?**

Przysłówek służy najczęściej do określania czynności.

Przysłówek tworzy się najczęściej od formy podstawowej przymiotnika, za pomocą sufiksu **-o** lub **-e**

• ładny → ładnie	<u>Ładnie</u> dzisiaj wyglądasz!
• szybki → szybko	Idź <u>szybko</u> do sklepu i kup kostkę masła.
• wygodny → wygodnie	Siedzisz <u>wygodnie</u> ?
• zły → źle	
• dobry → dobrze	<u>Dobrze</u> się czujesz? <u>Źle</u> wyglądasz...
• miły → miło	Bardzo mi <u>miło</u> .

Istnieją przymiotniki, od których nie tworzy się przysłówków (papierowy, kuchenny itp.)

Zadanie 1.

Przeczytaj podane przymiotniki i przysłówki. Zwróć uwagę na zakończenia przysłówków.

• ładny → ładnie	• kolorowy → kolorowo	• zimny → zimno
• piękny → pięknie	• miły → miło	• chłodny → chłodno
• brzydki → brzydko	• słoneczny → słonecznie	• smaczny → smacznie
• wygodny → wygodnie	• deszczowy → deszczowo	• spokojny → spokojnie
• szybki → szybko	• ciepły → ciepło	• dobry → dobrze
• zły → źle	• głupi → głupio	• mądry → mądrze
• miły → miło	• inteligentny → inteligentnie	• czysty → czysto

Zadanie 2.

Dobierz odpowiedni przysłówek.

- łatwo • źle • wygodnie • srogo • trudno • ciepło • miło

- Usiądź sobie i rozluźnij się.
- jest pisać wypracowanie bez nauczyciela, ale są przecież słowniki.
- Czy Ty wszystko musisz robić? Nie odzywaj się do mnie!
- Mam po prostu pójść i ją przeprosić? powiedzieć!
- Było bardzo, ale to dopiero pierwsza randka.
- Poczekajmy, aż będzie – wtedy będziemy mogli jeść na tarasie.
- Mama ukarała mnie za to bardzo ale należało mi się.

Zadanie 3.

Przeczytaj i przetłumacz fragment telewizyjnej prognozy pogody.

Dziś na wschodzie i południu Polski będzie zimno – ok. 4 st. [około siedmiu stopni] powyżej zera. Na południowym-zachodzie, w Polsce centralnej a także na północy będzie odrobinę cieplej – 7 st., ale mieszkańcom tych części kraju dokuczać może zimny wiatr, wiejący z północy. Na północnym-wschodzie przewidujemy opady deszczu oraz deszczu ze śniegiem. Ciśnienie w stolicy wyniesie 1002 hPa [hektopaskali]

W nocy będzie zimno – w całym kraju ok. 2 [dwóch] st. poniżej zera, a do tego obfite opady śniegu.

Uwaga, kierowcy! Nad ranem może wystąpić mgła. Będzie ślisko i niebezpiecznie.

Zasób leksykalny:

temperatura, ciśnienie (atmosferyczne), **opady**, **deszcz**, **śnieg**, grad, mżawka, **burza**, piorun, wyładowania atmosferyczne, grzmot, **mgła**, gołoledź, **wiatr**, zawieje i zamiecie, wichura, sztorm, **słońce**, **upał**, zachmurzenie, chmury, przymrozki, **mróz**, wschód słońca, zachód słońca, warunki biometeorologiczne (biomet), promieniowanie UV [u fał], **stopień** (i skala) **Celsjusza**, hektopaskal, stopień (i skala) Beauforta, wyż (układ wysokiego ciśnienia), niż (układ niskiego ciśnienia);

prognoza pogody, **termometr**, barometr, **parasol** (parasolka), **okulary słoneczne**;

meteorolog, synoptyk, prezenter;

północ, **południe**, **wschód**, **zachód**, **północny-wschód**, **południowy-zachód** itd.

Zadanie 4.

Przeczytaj i podkreśl słowa, których nie rozumiesz.

PIOSENKA

Piasek

„Prawie do nieba”

Pamiętam – tego dnia
już nie było całkiem jasno tak.
Z gazet wciąż krzyczał świat,
wojna zdrada i nie ma szans.
Ludzie są z kręgu zła –
tak mówili mi, a popatrz: nam
to właśnie tego dnia,
ze śniegiem los nam spadł...

Prawie do nieba wzięłaś mnie,
a wtedy padał śnieg!
Prawie do nieba wzięłaś mnie
w zimny ciemny dzień!

Gdybyś nie przyszła, ja
dalej siedziałbym i czekał na
to, co przyniesie wiatr...
Może śmiech, może ciszę, a
pamiętam, tego dnia
stałaś w drzwiach, potem weszłaś tak.
Z tobą to tego dnia
ze śniegiem los nam spadł...

Prawie do nieba...

Utwór „Prawie do nieba” jest
własnością jego twórców i
został tu zamieszczony w
celach edukacyjnych.

Zadanie 5.

Dobierz przysłówek do przymiotnika.

ładny •	• upalnie
brzydki •	• deszczowo
pochmurny •	• okropnie
słoneczny •	• niebezpiecznie
deszczowy •	• przyjemnie
ciepły •	• pochmurno
zimny •	• ładnie
mroźny •	• pięknie
piękny •	• zimno
okropny •	• ciepło
upalny •	• brzydko
niebezpieczny •	• słonecznie
przyjemny •	• mroźno

Zadanie 6.

Przetłumacz.

- Jest ciepło.
- Ciągłe pada deszcz.
- Będzie słonecznie.
- Jest wysoka temperatura.
- Synoptycy przewidują burze.
- Nadchodzą upały.
- Uwaga na burze!
- Jest ładna pogoda.

Zadanie 7.

Odpowiedz pełnym zdaniem na poniższe pytania.

- Jaką pogodę najbardziej lubisz?
- Oglądasz prognozy pogody?
- Twój organizm reaguje na gwałtowne zmiany w pogodzie?
- Lubisz, kiedy świeci słońce?
- Lubisz, kiedy pada deszcz?
- Boisz się burzy?
- Co robisz, kiedy mocno pada deszcz?
- Lubisz, kiedy jest zimno?
- Dobrze znosisz upały?

Zadanie 8.

Ułóż krótką prognozę pogody.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9.

Posłuchaj i podkreśl słowa, których nie rozumiesz.

PIOSENKA

Happy End

„Jak Się Masz Kochanie”

Piszę list. Na niebie północ. Miasto śpi. Już bardzo późno
Cicho tu i słyszę tylko bicie twego serca
Piszę list, a to niełatwe. Ale ty, ty umiesz zawsze
Z paru słów wyczytać więcej, to co tylko zechcesz

Jak się masz, kochanie, jak się masz
Powiedz mi, kiedy znowu cię zobaczę
Jak się masz, kochanie, jak się masz
Powiedz mi, co zostało z naszych marzeń
Jak się masz, kochanie, jak się masz
Życzę ci, abyśmy byli razem już

Piszę list. Na niebie jasno. Błady świt. Już gwiazdy gasną
Cicho tu i słyszę tylko bicie twego serca
Błady świt, jak twoje ręce. Uwierz mi, napiszę więcej
Kiedy znów do ciebie wrócą wszystkie moje myśli

Jak się masz kochanie...

Utwór „Jak się masz,
kochanie?” jest
własnością jego twórców
i został tu zamieszczony
w celach edukacyjnych.

PRZYGOTOWANIE DO SPRAWDZIANU:

ROZDZIAŁ 9.

- ☺ CHARAKTER
- ☺ CZASOWNIKI – CZAS PRZYSZŁY
- ☺ CZASOWNIKI – DOKONANE I NIEDOKONANE

ROZDZIAŁ 10.

- ☺ PORY ROKU
- ☺ ZAIMKI OSOBOWE
- ☺ RZECZOWNIKI – WOŁACZ

ROZDZIAŁ 11.

- ☺ POGODA
- ☺ PRZYSŁÓWKI

Zadanie 1.

Wypisz z pamięci cechy charakteru, które najlepiej charakteryzują Twojego przyjaciela.

-
-
-

Zadanie 2.

Odmień podane czasowniki w czasie przyszłym prostym.

- powiedzieć

japowiem..... my

typowiesz..... wy

on/ona/ono oni/one

- zrozumieć

jazrozumiem..... my

tyzrozumiesz..... wy

on/ona/ono oni/one

Zadanie 3.

Odmień podane czasowniki w czasie przyszłym złożonym.

- spotykać się

ja /

ty /

on

ona

ono

my /

wy /

oni

one

- mówić

ja /

ty /

on

ona

ono

my /

wy /

oni

one

Zadanie 5.

Wypisz z pamięci 15 bezokoliczników w formie niedokonanej wraz z ich dokonanymi odpowiednikami.

- →
- →
- →
- →
- →
- →
- →
- →
- →
- →
- →
- →
- →
- →
- →

Zadanie 6.

Napisz, jaka jest dziś pogoda.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7.

Utwórz przysłowki od podanych rzeczowników.

- dobry →
- zły →
- ładny →
- brzydki →
- słoneczny →
- zimny →
- ciepły →
- pochmurny →

ŹRÓDŁA

- biografia Michała Bajora → www.pl.wikipedia.org/wiki/Micha%C5%82_Bajor
zdjęcie Michała Bajora → www.michalbajor.pl
- biografia Jana Brzechwy → www.eszkola.pl/baza-danych/czytaj/321 - 22k
- notki biograficzne → www.pl.wikipedia.org
- zdjęcia przy notkach biograficznych
 - Jan Paweł II: <http://wd7.photoblog.pl/lvp4/200904/63/35468796.jpg>
 - K. Figura: <http://i.wp.pl/a/f/jpeg/12286/telekam39.jpeg>
 - F. Chopin: http://foto.poland.gov.pl/cache/imgs/_w800/gallery/image/Fryderyk_Chopin_dagerotyp.jpeg
 - M. Kopernik: <http://www.kopernik.net.pl/fotki/kopernik.jpg>
 - A. Wajda: <http://www.topnews.in/files/Andrzej-Wajda2.jpg>
 - M. Wiśniewski: <http://bi.gazeta.pl/im/7/4658/z4658287X.jpg>
 - A. Lepper: <http://doxa.blox.pl/resource/lepper.jpg>
- inne rysunki i zdjęcia → MS Word-Clipart i zbiór prywatny

Zagadnienia gramatyczne stworzyłem samodzielnie. Dobrałem je i pogrupowałem dzięki wieloletnim obserwacjom języka, terminologia była mi znana dzięki wiedzy zdobytej na Uniwersytecie Wrocławskim oraz w szkole podstawowej, a poprawność form poszczególnych wyrazów oparłem na *Wielkim słowniku ortograficznym PWN*, wyd. II, 2006.

SPIS ROZDZIAŁÓW

OD AUTORA	str. 6
ROZDZIAŁ 1.	str. 8
☺ ALFABET	
☺ ZASADY PISOWNI I WYMOWY	
ROZDZIAŁ 2.	str. 15
☺ O SOBIE	
☺ CZASOWNIKI – CZAS TERAŹNIEJSZY	
☺ FORMY PAN / PANI / PAŃSTWO	
ROZDZIAŁ 3.	str. 40
☺ RODZINA	
☺ CZĘŚCI MOWY, PRZYPADKI – WSTĘP	
☺ RZECZOWNIKI – BIERNIK I DOPEŁNIACZ	
☺ KOLORY	
☺ ZAIMEK ZWROTNY „SIĘ”	
ROZDZIAŁ 4.	str. 63
☺ CZAS	
☺ LICZEBNIKI	
ROZDZIAŁ 5.	str. 83
☺ ODZIEŻ I OBUWIE	
☺ RZECZOWNIKI – MIEJSCOWNIK	
ROZDZIAŁ 6.	str. 95
☺ SPÓJNIKI, PRZYIMKI, SKRÓTY...	
☺ PRZYMIOTNIKI – BIERNIK	
☺ PRZYMIOTNIKI – ZAKOŃCZENIA RODZAJÓW	
ROZDZIAŁ 7.	str. 112
☺ ZWIERZĘTA	
☺ CZASOWNIKI – CZAS PRZESZŁY	
☺ RZECZOWNIKI – CELOWNIK	
ROZDZIAŁ 8.	str. 125
☺ WYGLĄD ZEWNĘTRZNY	
☺ OKOŁO...	
☺ RZECZOWNIKI – NARZĘDNIK	
☺ ZAIMKI WSKAZUJĄCE	

ROZDZIAŁ 9.	str. 149
☺ CHARAKTER	
☺ CZASOWNIKI – CZAS PRZYSZŁY	
☺ CZASOWNIKI – DOKONANE I NIEDOKONANE	
ROZDZIAŁ 10.	str. 160
☺ PORY ROKU	
☺ ZAIMKI OSOBOWE	
☺ RZECZOWNIKI – WOŁACZ	
ROZDZIAŁ 11.	str. 173
☺ POGODA	
☺ PRZYSŁÓWKI	
ŹRÓDŁA	str. 186
SPIS ROZDZIAŁÓW	str. 187

